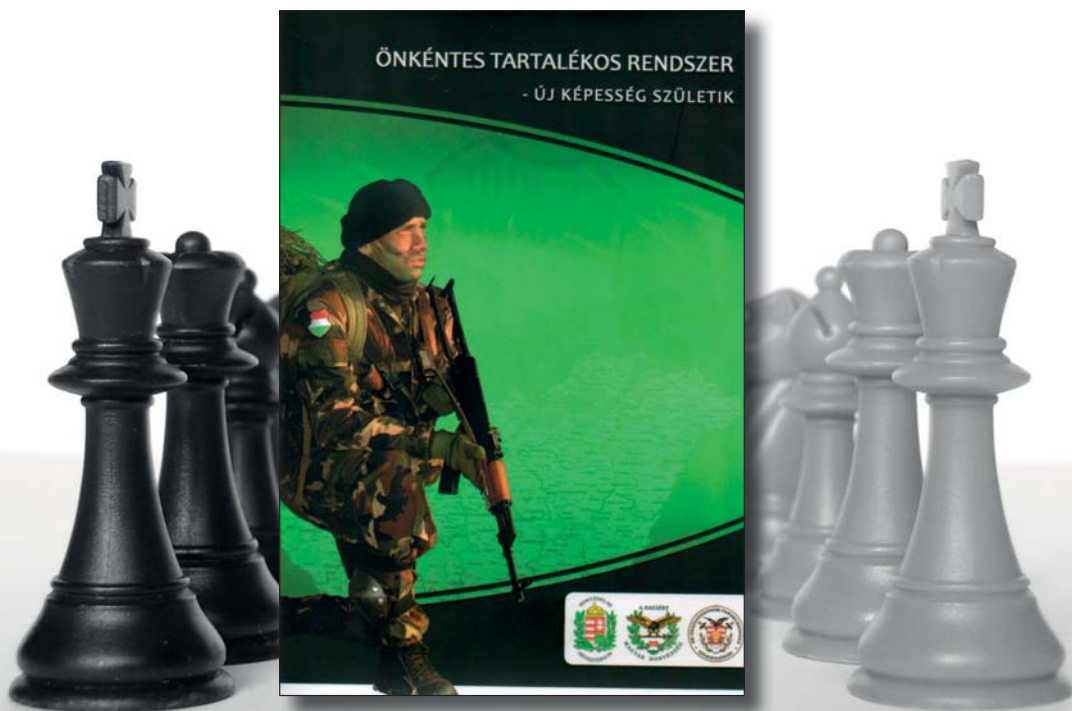

A MAGYAR HONVÉDSÉG
ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG
SZAKMAI-TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

SEREG SZEMLE

„FEGYVER, FEGYVER, FEGYVER KÉVÁNTATIK,
ÉS JÓ VITÉZI RESOLUTIO!”

(ZRÍNYI MIKLÓS)

A TUDOMÁNYOS KUTATÓHELYRŐL SZÓLÓ MINISZTERI HATÁROZAT ÁTVÉTELE

DR. SZEKERES IMRE HONVÉDELMI MINISZTER, BENKŐ TIBOR ALTÁBORNAGY, MH ÖHP PARANCSNOK

**AZ MH ÖSSZHADERŐNEMI
PARANCSNOKSÁG
SZAKMAI-TUDOMÁNYOS
FOLYÓIRATA**

AZ MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG SZAKMAI-TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

VIII. évfolyam, külön szám, 2010. február

A MAGYAR HONVÉDSÉG ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZERE ÉS A KAPCSOLÓDÓ KOMPENZÁCIÓS RENDSZER FEJLESZTÉSE

(Székesfehérvár, 2009. november 27. Szakmai lektor: Dr. Kádár Pál mk. ezredes

HM Tervezési és Koordinációs főosztály, főosztályvezető helyettes)

Felelős kiadó:

Benkő Tibor altábornagy
az MH Összhaderőnemi Parancsnokság
parancsnoka

Szerkesztőség:

Postacím: 8000 Székesfehérvár,
Zámolyi út 2-6,
8001. Pf 151
Telefon: 22-542-811
Fax: 22-542-836
E-mail: seregszemle@regiment.hu

Szerkesztőbizottság:

Elnök: Orosz Zoltán vezérőrnagy
Elnökhelyettes: Siposs Ernő Péter ezredes

Lapzártá:
2010. február

HU ISSN: 2060-3924
Készült: 250 példányban

Tagok:

Dr. Böröndi Gábor dandártábornok
Dr. Révész Gyula mk. ezredes
Szombati Zoltán mk. ezredes
Dr. Horváth Zoltán alezredes
Koller József alezredes
Nagy Sándor mk. alezredes
Peszt Lajos alezredes
Piros Ottó mk. alezredes
Szalontai László okl. mk. alezredes
Dr. Torma Géza alezredes
Dr. Csutorás Gábor ka

Titkár:

Nagy Norbert százados

Szerkesztőség:

Főszerkesztő: Csanádi Csaba alezredes
Felelős szerkesztő: Dr. Földesi Ferenc

Nyomdai előkészítés, nyomás:

OOK-Press Kft., Veszprém
Fv.: Szathmáry Attila

A folyóirat az MH ÖHP alaprendeltetéséből adódó kérdések katonai-szakmai fóruma. A szerzők szakmai véleményét a lap hűen közli, azok tartalmáért a szerző felel! A szerkesztőség azonban fenntartja magának a jogot a cikkek rövidítésére, a szükséges nyelvi és formai javítások végrehajtására.

Kéziratokat a szerkesztőség nem őrizz meg és nem küld vissza. A megrendelés nélkül beküldött kéziratokat a lehetőségeink szerint gondozzuk.

A közölt tanulmányokban megjelenő vélemények nem feltétlenül azonosak az MH Összhaderőnemi Parancsnokság hivatalos véleményével.

ELŐSZÓ

A világ változó követelményeihez alkalmazkodva Magyarország az átalakuló biztonságpolitikai környezet új kihívásai közepette sem mondhat le arról, hogy a honvédelem továbbra is össznemzeti ügy maradjon, ezáltal minden felelősen gondolkodó állampolgár részt vállalhasson a haza védelmében. Részben ennek biztosítása érdekében került az önkéntes tartalékos rendszer kialakításra, ami a haderő-átalakítás fontos mozzanata volt.

Ugyan az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy a Magyar Honvédség csak minimális számú önkéntes tartalékoskal számolhatott, azonban a társadalom oldaláról mind több jel mutatkozik arra, hogy az eszmei és fizikai értékek védelme érdekében tette kész állampolgárok egyre nyitottabban fordulnak a Honvédség ezen intézménye felé.

A hadkötelezettség békeidejű megszűntetésével hazánkban megváltozott a haderő-szervezés alapfilozófiája. A cél egy kis létszámú, magasan kvalifikált, önkéntesekből álló, professzionális haderő fenntartása és fejlesztése, szakítva a hadkötelezettségen alapuló tömeghadsereg-szervezési elvekkel és célkitűzésekkel. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény értelmében a korábbi tartalékos katona fogalom békében új értelmezést nyert, helyébe az önkéntes tartalékos katonai állomány került.

A Magyar Köztársaság honvédelmi feladatait a NATO szövetségi tagságból eredő előnyök kihasználásával tervezi ellátni, ennek megfelelően az egyes katonai képességek biztosítására a NATO kollektív védelmi rendszer keretében kerül sor. A Magyar Honvédség katonai állománya békében hivatásos és szerződéses, valamint önkéntes tartalékos állományú katonákból áll, mely minősített időszakban – az Országgyűlés döntését követően – kie-

gészül a hadkötelezettség alapján szolgálatot teljesítőkkal.

A 2001-ben létrehozott önkéntes tartalékos katonai szolgálat iránt való érdeklődés össztársadalmi szinten azonban éveken keresztül alacsonynak mutatkozott, a rendszer nem biztosítja a jogalkotó szándékának megfelelő, a Magyar Honvédség működése támogatásához szükséges valós tartalék-képességet. Mindezekre tekintettel a honvédelmi miniszter elrendelte az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatát, amely kezdeményezés találkozott a H/4553 önálló képviselői indítvány módosított szövegében megfogalmazottakkal. A képviselői indítvány nyomán a parlamenti pártok egyedülálló egyetértésre is támaszkodva megszületett a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszerének felülvizsgálatáról szóló 80/2008. (VI. 13.) OGY határozat.

Az ezen döntések nyomán meginduló, a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszerét érintő felülvizsgálathoz és fejlesztéshez kapcsolódóan széleskörű szakmai forráskutatás és elemzés került végrehajtásra, illetve az érintett honvédelmi szervezetek szakértői mellett külső szakértők és társadalmi szervezetek is bevonásra kerültek.

Ennek a jelenleg is folyamatban levő, az egész Honvédséget érintő, a honvédelmi tárca keretein is túlmutató és a társadalom érdeklődését is mind inkább felkeltő munkának egyfajta hozadéka az tudományos konferencia, amelynek 2009. november 27-én Székesfehérváron, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnoksága adott otthont.

A konferencia célja volt, hogy megvilágítsa a terület szerteágazó voltát, erős társadalmi beágyazottságát; az előadások középpontjába az önkéntes tartalékos munkáltatójának kompenzációja került.

DR. SZEKERES IMRE: A MAGYAR HONVÉDSÉG ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG TUDOMÁNYOS KUTATÓHELYÉ MINŐSÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ OKIRAT ÁTADÁSA

Köszöntöm Önöket a Tudományos Konferencián, a rendezvény helyszínválasztása nem véletlen, Székesfehérvár egyike azoknak a városainknak, amelyről elmondható, hogy minden történelmi korban meghatározó szerepe volt az ország katonai életében, a MH életében. Ez a stratégiai szerep mind a mai napig megmaradt, hiszen a város ad otthont az Összhaderőnemi Parancsnokságnak. Annak a katonai szervezetnek, amelyik a Honvédelmi Minisztérium Oktatási és Tudományos Tanácsának javaslata alapján a katonai szervezetek között elsőként kapta meg a Honvédelmi Minisztérium Tudományos Kutatóhelye elismerő címet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A tudomány és a haza védelmének ügye az elmúlt időszak során szorosan összefonódott. A katonáskodás és a tudományos kutatás egymással párhuzamosan, sokszor egymás értékét fokozva működött. Zrínyi Miklós és mások a XVII. Századtól kezdve kiváló hadtudományi írók, nemzeti politikusok és hadvezérek voltak. A Zrínyi után Tóth Ágoston, aki honvéd ezredesként a hadtudomány egyik legkiválóbbika volt, és a magyar térképészet kiemelkedő alakjává vált. De a tudósok sorába lehet említeni Czecz János kiváló pedagógust, nyelvészt, térképészt, akinek katonai karrierje az 1848-49-es szabadságharc idején kezdődött, tábornoki kinevezésekor alig volt 26 éves. A szabadságharc bukása után emigrációba kényszerült, de választott hazájában, Argentínában is maradandót alkotott. Ő hozta

létre Buenos Airesben a Katonai Akadémiát, aminek 25 éven keresztül igazgatója is volt. És a sort folytathatnám 1848-49-es szabadságharc másik jelentős katonai stratégiájával, Görgey Artúrral. A kiváló kémikus Ilosvai Lajos így nyilatkozott Görgeyről: Az első született magyar kémikus, aki a kémia világbirodalmában a nevét megörökítette. Tudom, hogy Görgey nevére a magyar honvédség katonái büszkék, de szeretném elmondani, hogy a magyar tudomány is hasonló büszkeséggel tekint rá, és a magyar kémikusok pedig különösen. És hogy folytassam a természettudományok sorát, a bécsi katonai akadémiát végzett Bolyai Jánosról sem feledkezhetem el, aki zseniális matematikusként tulajdonképpen megalapozta a XX. századi elméleti fizikai és matematikai

Hölgyeim és Uraim, a nevek alapján nehéz eldönteni, hogy melyikük az, aki katonaként, vagy egy adott tudományág művelőjeként alkotott maradandóbbat, az utókor a magyar haza számára. A válasz nem könnyű, egy azonban biztos, munkásságukkal nagyban hozzájárultak a hadtudományok és más tudományok, döntően a természettudományok fejlődéséhez. Ez az iménti felsorolás nem lenne teljes, ha nem szólnék a jelen kiváló tudósairól, köztük is elsősorban prof. M. Szabó Miklós nyugállományú altábornagy úrról, hadtörténészről, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem egykori rektoráról, aki az akadémia levelező tagja, majd rendes tagja lett, számos kitüntető cím birtokosa, és számos

tudományos testület tagja. Az ő publikációja, akik forgatják, a magyar királyi honvéd légiőrökről, a magyar katonaság felsőoktatási rendjéről, és Magyarország II. világháborús történetéről szólnak. Azt gondolom, hogy ebbe a sorba szervesen illeszkedik az is, hogy ez év november 10-i hatállyal a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szenátusa címzetes egyetemi docenssé nevezte ki Benkő Tibor altábornagy urat, Hazuga Károly vezérőrnagy és Orosz Zoltán vezérőrnagy urakat, valamint Varga László mk. dandártábornok urat a 12. légvédelmi rakétaezred parancsnokát. Azt gondolom, hogy joggal büszkék lehetünk arra, hogy a Magyar Honvédség tudományos portfóliójában ilyen kiváló és elismert szakemberek dolgoznak. Tábornok Urak, minden elismerésem az Önöké.

Tisztelt Altábornagy Úr! A Tudományos Kutatóhelyé minősítés egyúttal kötelezettséget is jelent a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnoksága számára. Kérem, hogy a jövőben is folytassák a jogelőd katonai szervezetek által örökölt komoly tudományos munkát, amelyet a parancsnokság reményeim szerint a jövőben is felvállal. Úgy vélem, hogy az eddigi munkájuk eredményességét mi sem igazolja jobban, mint a doktorandusz hallgató és

a tudományos fokozattal rendelkező állomány jelenlegi magas létszáma. Elismerésre méltó a parancsnokság kiterjedt bel- és külföldi kapcsolatrendszere csak úgy, mint a katonai szervezet tudományos munkavégzést segítő tekintélyes mennyiségű kötetből álló igazi szakkönyvtára. És természetesen fontos az is, hogy a parancsnokság gondozásában megjelenő szakmai körökben jól ismert és igen népszerű periodika a Sereg Szemle is része ennek a tudományos alkotó munkának. Meggyőződésem, hogy a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnoksága szerteágazó napi, szakmai, gyakorlati feladatainak köszönhetően maximálisan eleget tesz a Tudományos Kutatóhelyel szemben támasztott igen magas követelményeknek. Kérem, hogy a tudásuk szerint legmagasabban a jövőben teljesítsék feladataikat, amellyel hozzájárulnak a hadtudományok és más tudományos területek magas szintű műveléséhez, a kutatási eredmények közkinccsé tételéhez. Ehhez kívánok Önöknek eredményes munkát és sikereket a következő időszakban.

Altábornagy Úr! A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság Tudományos Kutatóhelyé Minősítő Határozatát kívánom Önnek átadni!

DR. SZEKERES IMRE:

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HONVÉDELMI MINISZTERE.

AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZER FEJLESZTÉSE – ÖSSZNEMZETI ÉRDEK

A mai napon egy olyan téma tudományos feldolgozásának lehetőségünk tanúi, amely széles politikai támogatással jött létre. Az önkéntes tartalékos rendszer kialakításáról van szó, amely a Magyar Honvédség jövőjét jelen-

tősen befolyásoló rendszer fejlesztéséhez kapcsolódik.

A Magyar Honvédség itthon és a világ számos országában nap mint nap számot ad katonái felkészültségéről. Bizonyítja alkalmasságát alkotmányos alaprendeltetéséből eredő feladatai ellátására. Katonáink stabil, folyamatosan vezetett és jól szervezett struktúrában látják el feladataikat. Szolgálatuk sok áldozatot és kitartást követel tőlük és családjaiktól egyaránt, elhivatottságuk nélkül a Magyar Köztársaság védelme nem lenne biztosítható.

A honvédelem elmúlt éveinek történései igazán korszakalkotónak, túlzás nélkül történelmi jelentőségűnek nevezhetőek. Megszűnt a kötelező sorkatonai szolgálat, békében az állampolgárokat nem terheli az a kötelezettség, amely sok-sok éven át komoly terhet jelentett a fiatal felnőttek életkezésében, a családok mindennapjaiban.

Ma az ország védelmét kizárólag olyan személyek biztosítják, akik ezt a feladatot önként vállalják, akár élethivatásként, akár szerződéses jogviszonyban eleget téve feladataiknak.

A rendszerváltás utáni Magyarország családok százazezeit közvetlenül is érintő közjogi döntése volt ez a változás, melynek kereteit 2005. januárjától az új honvédelmi törvény határozza meg. És ez a változás volt az, amely valós kihívások elé állította a Magyar Honvédség 2002-ben kialakított önkéntes tartalékos rendszerét.

A honvédelem új keretei mögött széles társadalmi támogatottság áll. Társadalmi bizalom, amelynek meg kell felelnünk. Az új honvédelmi rendszer egyik lényegi eleme a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszere, amely – mára már egyértelműen látszik – a jelenlegi szabályozási keretek között nem képes betölteni rendeltetését az elvárt színvonalon.

Ezért is vagyunk ma itt, hogy a tudományos élet fórumait és erőforrásait is kiaknázva tágabb perspektívát adjunk annak a munkának, amely előttünk áll. Előttünk, Magyarország felelős politikusai előtt, legyen az kormánypárti vagy ellenzéki, a szakmai kamarák képviselői, a katonai vezetők előtt, valamint a jogalkotó és végrehajtó hatalom bármely szinten közreműködő reprezentánsai előtt.

Közös ügyünk ez, a honvédelem közös ügye.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mára csak kevesen emlékeznek arra, hogy az önkéntes tartalékos rendszert megalapozó elvi koncepciót már 1999-ben elfogadta a Honvéd Vezérkar Katona Tanácsa, amelyre épülve megkezdődött a szakmai kidolgozói munka. A rendszer alapvetése az volt, hogy szükséges egy olyan tartalékképesség kialakítása, amely az önkéntesség bázisán maradvá szavatolja a Magyar Honvédség szükséges tartalékképességeit. Ez a célkitűzés lényegében a mai napig változatlan, néhány dolog azonban új értelmezést nyert.

Visszatekintve az időben, a sorkatonai szolgálat időtartamának fokozatos csökkentése miatt 2001-re a korábbiakban jellemzőnek mondhatónál objektíve alacsonyabb felkészültségű sorkatonák szereltek le, és a kiképztségük egyre kisebb mértékben felelt meg a Magyar Honvédség tartalékosokkal szembeni követelményeinek.

A sorkatonai szolgálat békeidejű megszűntetését követően, hazánkban megváltozott a haderőszerzés alapfilozófiája. A cél a kis létszámú, magasan kvalifikált, önkéntesekből álló, professzionális haderő fenntartása és fejlesztése, szakítva a hadkötelezettségen alapuló tömeghadsereg-szervezési elvekkel és célkitűzésekkel.

Erre figyelemmel, az önkéntes tartalékos rendszer életre hívása során meghatározó szempont volt, hogy a hadköteles tartalékos katonák békében csak önkéntes jelentkezés alapján voltak vezényelhetők az országhatáron kívüli feladatra, ami a NATO tagságból eredő követelményeknek nem felelt meg. Az új feladatok teljesítése a tartalékos hadkötelesek igénybevétele mellett csak önkéntes tartalékos katonákkal volt megvalósítható, akik jogállása a hivatásos és szerződéses állomány jogállásával mutat rokonságot. Az önkéntes tartalékos rendszer létrehozatalának tehát deklarált célja az önkéntes haderő kiegészítésének és utánpótlásának biztosítása volt.

Az önkéntes tartalékos katona szolgálati rendeltetése nem azonos a korábbi időszak tartalékos katonáinak rendeltetésével. A professzionális haderő tartalékos állományát békében elsősorban az önkéntes tartalékosok jelentik, míg minősített időszakban a hadkötelezettség visszaállítását követően, rendelkezésre áll a lakosság kiképzett hadköteles állománya is.

A januárban elfogadott Nemzeti Katonai Stratégia egyértelműen fogalmaz: belátható időn belül nincs realitása egy hagyományos fegyveres harcot jelentő konfliktusnak hazánkban. Ez azt jelenti, hogy minősített időszak sem kerül kihirdetésre – így a Magyar Honvédség békében is elérhető tartalékát kizárólag az önkéntes tartalékos katonák jelentik. Felkészítésüket és alkalmazásukat erre figyelemmel kell terveznünk.

Tisztelt Vendégeink!

Napjainkra nyilvánvalóvá vált, hogy a haderő számos folyamatban lévő és lezárt fejlesztése mellett, a Magyar Honvédség egyetlen, békeidőszakban is rendelkezésre álló tartalékaként az önkéntes tartalékos állománynak kell megjelennie.

A szakmai igényt és a politikai konszenzust, amely a rendszer működéséhez kapcsolódik, mi sem bizonyítja világosabban, mint hogy 2008-ban a Honvédelmi Minisztérium a parlament döntését alig megelőzve kezdte meg az önkéntes tartalékos rendszer teljes körű felülvizsgálatát, annak érdekében, hogy megalapozza a rendszer fejlesztését.

A felülvizsgálat kiterjedt az önkéntes tartalékos rendszer szakmai hátterére, feladatrendszerének elemzésére, a működés feltételeinek jogi hátterére, a jogállási kérdések vizsgálatára, valamint a munkaerő-piaci környezet értékelésére is.

A felülvizsgálattal párhuzamosan áttekintettük a NATO tagállamok tartalékos rendszereinek működését is, feldolgoztuk a NATO

Katonai Bizottsága tartalékosokra vonatkozó ajánlásait is, a kapcsolódó művelési követelményeket.

A felülvizsgálatról készült jelentés összeállításánál nagy hangsúlyt fektettünk a tárca szakembereinek, a tudományos- és szakmai élet jeles képviselőinek javaslataira, a közvélemény-kutatási adatokra és az érintett társadalmi-, illetve munkaadói képviselői szervezetek véleményére. Széleskörű tudományos szakirodalom feldolgozását követően kerültek kidolgozásra a rendszer fejlesztésének lehetséges irányaira vonatkozó javaslatok.

Az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatáról készült jelentés tartalma alapján az Országgyűlés felhatalmazást adott és egyben feladatot is szabott a végrehajtó hatalom számára a rendszer fejlesztésére.

A fejlesztendő önkéntes tartalékos rendszer célja, hogy – a minősített időszaki hadköteles tartalékosoktól függetlenül – valós tartalékot biztosítson békében is a Magyar Honvédség részére, a költséghatékonyság szempontjaira is figyelemmel, meghatározott esetekben biztosítsa az állandó állomány szükség szerinti kiegészítését, és időleges helyettesítését.

Az önkéntes tartalékos rendszer közvetett módon kifejezésre juttatja továbbá, hogy a honvédelem nemzeti ügy, az abban történő közreműködés nem kizárólag az aktív szolgálatot ellátók privilégiuma, a Magyar Honvédség védelmi feladatainak ellátásában – a katonai szolgálathoz kapcsolódó, szükséges követelményeknek megfelelés esetén – bárki részt vállalhat akkor is, ha nem tekinti élethivatásának, vagy főfoglalkozásának a katonai szolgálatot.

Jelenleg a legfontosabb célkitűzésünk az, hogy a fejlesztési javaslatok alapján elvégzett feladatokat követően a Magyar Honvédség felkészült legyen a tényleges jelentkezők fogadására és kiképzésére, ennek jogi keretei minden vonatkozásban egyértelműek és világosak legyenek.

A jogi keretek kialakítása során nem sérülhet az önkéntes tartalékos szolgálat legfontosabb alapelve: az önkéntesség. Ezzel egyidejűleg azonban nem kerülhetnek háttérbe a Magyar Honvédség és a haza fegyveres védelmének érdekei sem. Az önkéntes tartalékos szolgálatra vonatkozó szerződés megkötését követően az érintett a Magyar Honvédség valós tartalékképességként kell megjelenjen, s innentől kezdve nem bízható saját belátására, hogy milyen feladatok ellátásában működik közre. Ezt a mindenkori művelési igények, és az érintett kiképzettsége függvényében a Magyar Köztársaság nevében a Honvédség határozza meg. Az önkéntes tartalékos szolgálat tehát a mi elgondolásunk szerint nem egyfajta „hobbikatonaság”, hanem komoly felelősség és embert próbáló feladat a haza védelme érdekében. Az önkéntes tartalékos katona tehát nem másodrangú katona, hanem az azonos felkészítést követően a hivatásos és szerződéses katonákkal azonos harcértéket képvisel.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az önkéntes tartalékos rendszer honvédelmi és katonai jelentőségéről már korábban is sokan és sokat beszéltünk. Engedjék meg nekem, hogy a fejlesztés egy másik aspektusára is felhívjam a figyelmet.

Ez a másik aspektus a honvédelem területén jóval túlmutat. Az önkéntes tartalékos rendszer nem lebeghet légtüres térben, annak társadalmi elfogadottsága és beágyazottsága alapvető jelentőségű. Magam úgy vélem, ezen a területen a legnehezebb áttörést elérnünk, de meggyőződésem, hogy nemzeti konszenzuson alapuló következetes munkával és valós szakmai igényeken alapuló hosszú távú tervezéssel nem lehetetlen elérnünk a sikert. A döntéshozatal valamennyi szintjén el kell érni, hogy a döntés-előkészítők és a döntéshozók egyaránt megértsék a tartalékképzés szükségességét, a rendszer pilléreit jelentő, a

honvédelmi ágazaton kívül jelentkező támogatási rendszer jelentőségét.

A siker egyik feltétele a munkáltatók számára kialakítandó kompenzációs/ösztönző rendszer jelentősége. A cél annak biztosítása, hogy a munkahelyétől szolgálatteljesítésre időlegesen távollévő önkéntes tartalékos munkavállalónak ne kelljen félnie attól, hogy szolgálata miatt elveszti munkahelyét, vagy az elhelyezkedésnél hátránnyal indul más munkavállalókkal szemben. Ennek biztosítása érdekében nem kizárólag a munkavállaló védelmét, hanem a munkáltató méretének megfelelően differenciált anyagi kompenzáció lehetőségét is szükséges megteremteni, amely mellett erkölcsi elismerési formák kialakítása is indokolt.

Nagy súlyt helyezünk az egyes érdekvédelmi szervezetekkel – különösen az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal – történő együttműködésre. Számítunk és szükségünk van az elengedhetetlen támogatásukra, hogy egy olyan rendszert hozzunk létre, amely megaláztatással tölti el mind a munkavállalókat, vagyis az önkéntes tartalékos szolgálat teljesítését vállalókat, mind a munkáltatókat.

Olyan társadalmi szinten hatást gyakorló projektre van szükség, amely ráirányítja az ország lakosságának – benne a munkáltatók – figyelmét a honvédelem szükségszerűen jelentkező igényeire, képes elfogadtatni az ezzel járó áldozatokat a társadalom minden tagja részéről.

A rendszer fejlesztésének további eleme – amelytől én magam is személyesen sokat várok – az a teljes lakosságot célzó program, amelynek eredményeképpen az állampolgárok szélesebb ismeretekkel rendelkeznének a honvédelem jelentőségéről, a Magyar Honvédség szerepéről és feladatairól.

Ez az általános ismeret-bővítés legegyszerűbben a különböző szintű oktatási intézményekben szervezetszerűen folyó oktatás és

képzés keretében valósítható meg és a hazafias gondolkodás erősítésével a munkáltatókra is közvetett hatást gyakorol, illetve növelheti a toborzás eredményességét is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Láthatják, hogy a feladat nem mindennapi és rendkívül összetett, egymástól távoli szakterületek együttműködését feltételezi.

Miniszterségem éve alatt mindvégig a szakmai konszenzusra és a rendszerszemléletű megközelítésre törekedtem. Meggyőződésem, hogy az együttműködés a záloga egy olyan Magyarországnak, amelynek honvédelme nem csupán az ezért felelős minisztérium ügye lesz a jövőben, hanem a nemzet egészéé.

Az előttünk álló feladat a politikai szintű konszenzuson túl az ágazatok közötti együttműködést és együttgondolkodást is feltételezi, ezért is hívtuk meg erre a fórumra a parlamenti pártok mellett a szakmai kamarák és a társmínisztériumok képviselőit.

Büszkeséggel tölt el a tudat, hogy az Önök politikai és szakmai támogatása mellett mi indíthatuk el azt a folyamatot, amely eredményeként évről-évre többen érzik saját ügyüknek a haza védelmét és jelentkeznek a jövőben tartalékos katonai szolgálatra.

Biztos vagyok benne, hogy a Honvédelmi Minisztérium előterjesztései képesek biztosítani, hogy a Magyar Honvédség 2012. január 1-jétől megkezdje a fokozatosan 4000 főre bővülő önkéntes tartalékos katonai rendszer működtetését és azok a ma még nyitott kérdések, melyek a rendszer fejlesztésével összefüggésben még egyeztetés alatt állnak, rövidesen megválaszolásra kerülnek.

Az első lépéseket megtettük. Az Országgyűlés engedélyezte a Magyar Honvédség létszámának szükséges bővítését, a szolgálati törvényünk pedig a rendszer fejlesztését

megalapozó jelentős módosítás előtt áll. A módosításcsomag a parlamenti pártok egyöntetű támogatása mellett született meg, és itt említhetném akár az előzetes ötpárti egyeztetés eredményességét, akár az Országgyűlés bizottságainak támogató döntéseit.

Mindemellett a Kormány is meghozta szükséges döntését, feladatot szabott az egyes részfeladatok kidolgozására. Figyelemmel a rendszer kialakításának széles politikai támogatottságára, a feladatok egyes elemeinek – a bevezetésének – következő kormányzati ciklusra történő ütemezése nem okozhat problémát a kidolgozás során.

A munka tehát megkezdődött, és reményeink szerint nem is áll meg mindaddig, amíg a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos képessége nem éri el a szükséges szintet.

Hölgyeim és Uraim!

E gondolatok jegyében szeretném megköszönni, hogy megtisztelik jelenlétükkel tudományos konferenciánkat, hogy elfogadták meghívásunkat.

Bátorítom Önöket az aktív részvételre, a rendezvény második felében pedig lesz lehetőség arra, hogy kérdéseiket, indítványait is megtegyék, kritikájukat megfogalmazzák. Egy ilyen jellegű rendezvény mindig plusz adalékul szolgál a kidolgozónak, döntéshozónak egyaránt; számos kiváló, eddig csak a fejekben vagy szűk szakmai körökben létező gondolat kaphat most teret és lehetőséget.

A továbbiakban gondolkodjunk együtt, és írjunk együtt egy új fejezetet a Magyar Honvédség történetéhez, legyünk részesei történelmének.

Köszönöm a figyelmüket!

CSAMPA ZSOLT:

*ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ. AZ ORSZÁGGYŰLÉS HONVÉDELMI
ÉS RENDÉSZETI BIZOTTSÁG TAGJA, AZ OGY HR BIZOTTSÁG
ELNÖKÉNEK KÉPVISELETÉBEN.*

GONDOLATOK AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZER FEJLESZTÉSÉRŐL

Engedjék meg, hogy egy apró személyes gondolattal nyissam meg konferenciabeszédemet és visszatekintsek az időben. 1993-1994 nekem jelles időszak volt. Abban az időben Baján sorkatonai szolgálatot telje-

sítettem a Mészáros Lázár lövészdandár kötelékében, R-148-as távírásként a vezetésbiztosító századnál. Amikor a konferencia szervezőivel és elnök úrral arról beszélgettünk, hogy mit is mondhatnék, hogy is kezdjem a mai felszólalásomat, arra gondoltam, hogy szeretnék egy kicsit arról beszélni, hogy én akkor, 1993-94-ben hogyan éltem meg a sorkatonai szolgálatomat. Elmondhatom azt is, hogy én találkoztam tartalékos katonákkal.

Egy olyan rendszerben éltünk, amikor már tudtuk jól, hogy a Varsói Szerződés már a múlté, a NATO irányába kacsingatunk, de ugyanakkor a déli szomszédunktól valamilyen szinten veszélyeztetve érezte magát az ország. Ilyen körülmények közt érkeztek be alakulatunkhoz a tartalékosok. Századomnak feladata volt, hogy biztosítsa

bejövételüket, aztán pedig közös kiképzésen kovácsolódtunk össze velük, egy idősebb korosztállyal a gyakorlótéren. Nem volt egyszerű feladat, de fel voltunk rá készülve és most azt jelenthetem önöknek, hogy sikeres volt. Sikeres volt, azért mert az az állomány már 5-6-7 éve leszerelt, tapasztalt katonákból állt, de mi magunk is tudtunk nekik újat mutatni. Tudjuk, hogy ennyi idő egy rendszer életében igen hosszú időszak és komoly változásokat hozhat. Abban az időben úgy éreztem, hogy akik bejöttek és együtt lehettem velük a gyakorlótéren, ők is fontosnak érezték a haza védelmét, volt bennük egyfajta hivatástudat. Azt gondolom, hogy ez egy követendő példa a jövőben. Ha ebben a mederben tartjuk a dolgokat, akkor azt látjuk és tapasztaljuk, hogy maga a tartalékos szolgálat igen fontos, a haza védelme alkotmányos alapjogunk és alkotmányos kötelessége minden magyar állampolgárnak. Akkor azt tapasztaltam, hogy azok a tartalékos katonák megértették ezt.

A következő gondolataim lehet, hogy kritikusak lesznek. Engedjék meg, hogy a szakmát félretéve most a politikus szóljon belőlem. Véleményem szerint egy tudományos konferencián helye van olyan gondolatnak, amit a politikának is meg kell fogalmaznia. Kicsit önfelismerően, kicsit önbeismerően, kicsit önkritikusan is be kell vallani, hogy

valójában volt egy rendszer, ami működött, majd utána ez a működő rendszer valahogyan annulálódott. Majd ezek után nagy hévvel beléptünk a NATO-ba és el kezdtünk gondolkodni egyfajta tartalékos rendszer kialakításában. Már egy olyan rendszerben, ami korábban megvolt és a miniszter úr is utalt rá, hogy a Honvéd Vezérkar már dolgozott ezen, de a megvalósítás váratott magára. Váratatott magára azért, mert hiába volt egyfajta politikai szándék 2000-ben - és itt említhetném 61/2000-es országgyűlési határozatot, amit dr. Simicskó István képviselőnk nyújtott be - amit az akkori parlament nagy többséggel elfogadott. Az elfogadást követően jött egy kormányváltás és ezután 2003-ban az akkori kormányzat, illetve az akkori honvédelmi tárca vezetése annulálta ezt az országgyűlési határozatot. Folytathatnám a sort és mondhatnám azt, hogy rendben, elfogadjuk a döntést, de köszönhetően a társadalmi nyomásnak és nem utolsósorban Simicskó István képviselőtársamnak, aki szívós munkával, az Országgyűlés asztalán, napirenden tartotta ezt a kérdést. Mindezt tette azért, mert ő maga és több képviselőtársunk is fontosnak tartotta, pártállástól függetlenül a bizottságban, hogy ez a kérdés - az önkéntes tartalékos rendszer kialakítása - napirenden legyen.

Ha az elmúlt időszakot vesszük figyelembe, rengeteg négy- és ötpárti egyeztetésen vagyunk túl. Eljutottunk oda, hogy most a törvényjavaslat a Ház asztalán fekszik. Egy olyan törvényjavaslat, amely többek között az önkéntes tartalékos rendszerről is szól, melynek néhány markáns, meghatározó eleme már benne van a törvényben, másrésztől más egyéb, a hivatásos és szerződéses katonák hétköznapijait érintő javaslatokat is tartalmaz. A Hjt-módosításban rögzítve van, hogy 2012-től szeretnénk már 4000 fő tartalékost, illetve annak a folyamatos feltöltéséről van szó. Nem mehetünk el amellett, hogy megkérdezzük, hol áll a tervezése és kivitelezése

annak, hogy el is tudjunk jutni addig, hogy 2012. január 1-vel az első önkéntest tudják fogadni. Hol van ez biztosítva és tervezve - ez a kritika hangja -, hol van letervezve és megtervezve az elkövetkező 2 év. Beszélünk arról, hogy 4000 ember. De ezt a 4000 főt hogyan fogom alkalmazni? Raj, szakasz, század vagy zászlóalj kötelékben, vagy egyszerű törzsbeosztásokban? Mibe fogjuk ezeket az embereket beöltöztetni? Azt gondolom, ezek kardinális kérdések. Főleg, hogy a jövő évi büdzsé számait megnézve a Magyar Honvédség 70 milliárd forint mínusszal indít. Kardinális kérdések ezek főleg akkor, ha figyelembe vesszük azt is, hogy az aktív katonáknak a védőfelszerelése, gyakorló ruhájának beszerzése olykor-olykor problémás. Amikor kritikát fogalmaz meg az ember, amikor kérdéseket tesz fel, azt azért teszi, hogy jobbító szándékkal előrevigye a rendszert. Azt gondolom, ha a tárca elkezd a 4000 ember tervezését, akkor fog szembesülni azzal a problémával, hogy - bocsánat a kifejezésért - alájuk többek között eszköz kell.

Lehet, hogy van elegendő gépkarabélyunk, és lőszerünk, de a kérdés az, hogy mire biztosítom le ezeket az embereket. Lehetnek olyanok, akik különleges, speciális képességekkel rendelkeznek, és lehetnek, akiből csak egyszerű lövészkatoná lesz.

Az a kérdés, hogy mire van szükség, mit szeretnénk? Lehet, hogy azt mondjuk: szükséges lenne 1-2 harckocsi-századra, de hol vannak tervezve a harckocsik? Lehet, hogy szükség lenne még egy különleges művelti zászlóaljra vagy akár mondjuk századnyi erőre, de hol vannak az eszközök, felszerelések?

Amikor az ellenzéki képviselők kritikusok, arra szokták mondani, hogy könnyen beszélnek, mert nem látják a költségvetést, nem ők tervezik azt. De higgyék el, mi is aggódunk az utolsó forintért is és ezt tükrözi az is, hogy ellenzéki javaslat nem érkezett a költségvetés

honvédelmi fejezetéhez. A kormány, illetve a pénzügyminiszter elvett a honvédelmi tárcától 70 milliárd forintot. Gyakorlatilag azt mondhatom Önöknek, hogy ellenzéki képviselők emiatt tudatosan nem adtak be módosító javaslatot a költségvetéshez. Megértették képviselőtársaim, hogy most az MH a működésének a szélén áll ezzel a mínusz 70 milliárd forinttal.

Örömmel olvastam a programban, hogy társmínisztériumok is részt vesznek a mai konferencián. Úgy gondolom, hogy egyetértés van abban, hogy a Magyar Honvédség az össznemzeti ügy. Ez nem pártpolitika, nem pártügy. Egyik párt sem teremtheti meg önállóan az ország biztonságának védelmét. Itt egy összefogásról beszélünk. És akkor, amikor a pártok félreteszik a hétköznapi politikai vitákat, akkor az ágazatoknak is kellően markáns szerepet kell vállalniuk abban, hogy ez a rendszer a jövőben kiépítésre kerüljön.

Amikor befelé jövet láttam a kivetítőt, hogy „Új képesség születik”, azt gondoltam, hogy ez egy régi-új képesség. Egy olyan képesség, ami tárcától, pártoktól független. Volt vita a négypartii egyeztetésen például arról, hogy az önkéntes tartalékos kimenjen-e Afganisztánba, vagy sem. Ez egy sor további kérdéshez vezetett. Például, hogy az önkéntes szolgálatot vállalónak vajon biztosítva van-e, hogy a munkáltatója elengedi és a munkáltatónak biztosítva van-e az, hogy megkapja a megfelelő kedvezményeket, juttatásokat ezért cserébe, hogy ő nélkülözi a munkavállalóját fél vagy akár 1 évre a misszióba, vagy a kiképzési feladatok végrehajtásának idejére. És itt van az a pont, amikor igenis közösen kell gondolkodni. Tárcáknak, a Szociális és Munkügyi, a Gazdasági Minisztériumoknak és mindenkinek, aki érintet. Itt van az a kitorési pont, amikor össznemzeti ügyről beszélünk, akkor meg kell teremteni annak a feltételét, hogy ez az egység létrejöhessen. Ma 2009. november 27-ét írunk, ami egy jeles nap lehet

így a konferencia szempontjából. Végre elindul egy folyamat. Lehet, hogy 2009. december 7-e egy jelentős nap lesz, mondjuk a honvédelem területén, hogy végre a Hjt-be bekerülnek azok a dolgok, amire szükség van. Képviselőtársaim lehet, hogy pezsgőt fognak bontani, hogy végre, az elmúlt időszak munkájának valamilyen szintű gyümölcse beért és a törvényalkotással az önkéntes tartalékos rendszer alapkövét letettük. Én azt gondolom, hogy mindenképpen szükség van egy ilyen fajta össznemzeti ügynek a támogatására.

Zárásként engedjenek meg egy gondolatot. Nézegettem sok példát. Kifejezetten példaértékűnek találtam, ahogyan az önkéntes tartalékos rendszer Nagy-Britanniában működik. Ott a tartalékos rendszer a középkorra nyúlik vissza. 2009. áprilisában lezárult ott egy felülvizsgálati folyamat. Nem olyan, mint a miénk, hanem egy korrekt felülvizsgálat, amelynek eredményként az angol kormány komolyan gondolkodik és határozott szándéka a tartalékos rendszer fenntartása a brit haderőre vonatkozóan.

Abban a rendszerben tisztában vannak velem, hogy mind az érintett családoktól, mind pedig a munkáltatóktól komoly áldozatvállalást követel a tartalékos katonai szolgálat. Ennek megfelelően az önkéntes tartalékos katona, aki szolgálatot vállal, megfelelő jutásban részesül, de egyidejűleg a munkaadó is megkapja a maga kompenzációját. Ami nekem szimpatikus volt, hogy a rendszer egyéb elismeréseket is tartalmaz, mint például kitüntetések vagy olyat, hogy a miniszter meghívja az önkéntes tartalékosokat egy ebédre vagy vacsorára. Közben folyhat egyfajta kommunikáció, tapasztalatcsere. Az angol parlamenten belül a képviselők létrehozta egy klubot, mely célja az angol haderő megismerése. Az oda belépő képviselők bejelentkeznek különböző katonai egységekhez, alegységekhez, és részt vesznek annak munkájában. Személyesen megtapasztalhatják, hogy a katona

mit cselekszik, mit tesz. Szerencsém volt találkozni egy olyan képviselővel, aki Irakból jött haza. Én magam csodálkoztam, hogyan került egy angol képviselő Irakba? Elmesélte, hogy ott volt a századával Bagdadban és neki ez egy természetes dolog.

Bízom benne, hogy a jövőben képviselőtársaimmal közösen közelebb hozzuk a politikát, az országgyűlési képviselőket a szakmához. Közelebb hozzuk öönhöz, katonákhoz azért, hogy jobban érezzük a fontosságát annak, amit önök tesznek. Én magam is tettem lépéseket ennek érdekében. Amikor a vezérkari tanfolyamot végeztem többen megkér-

dezték, hogy miért, hogyan? Azt gondolom, hogy a szakmának és a politikának együtt kellene dolgoznia. A politika egyfajta civil kontrollt kell, hogy képezzen, a szakma pedig a szakmaiságot kell, hogy kövesse, támogatást adva a politikának. A magam részéről ezekkel a gondolatokkal kívántam hozzájárulni a konferenciához. Remélem, hogy a jövőben is lesznek olyan képviselők és lesznek a tárcáknál olyan köztisztviselők, akik akár a vezérkari tanfolyamon vagy akár más kereteken belül meg fognak ismerkedni a Magyar Honvédség feladatrendszerével.

„A haza mindenekelőtt!”

DR. SIMICSKÓ ISTVÁN:
ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS NEMZETBIZTONSÁGI BIZOTTSÁG ELNÖKE
**AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZER
KIÉPÍTÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGE A NEMZETI
BIZTONSÁG ERŐSÍTÉSE ÉRDEKÉBEN**

**Köszönöm a
meghívást.**

Fontos, hogy ez a hely és a téma együttgondolkodásra ad lehetőséget. Az elmúlt időszakban érdemtelenül kevésbé került a honvédelem ügye

a politika homlokterébe, és kevés hely, kevés lehetőség adódott, hogy e fontos témakörrel, nemzeti ügyről szót válthassunk, beszélgethessünk, megoszthassuk egymással gondolatainkat. Sokszor talán csak egy költségvetési vita során néhány – 2–3 perces felszólalásból – lehetett értesülni arról, hogy pontosan kinek mi az álláspontja, véleménye. Szerintem nagyon hasznos, ha a szakma véleményét a politika nyitott fülekkel hallgatja meg, ugyanennyire fontos, hogy a szakmában működő tudományos területen eredményeket elérő szakemberek véleményét különös gonddal figyelje a politika, és ebből megpróbáljon leszűrni tanulságokat, jó irányú lépéseket tenni nemcsak a haderő – a Magyar Honvédség – érdekében, hanem a nemzet boldogulása és biztonsága érdekében is.

Azt hiszem, nagyon kevesen vannak az Országgyűlésben, a mai magyar politikai életben, akik számára kiemelt jelentőségű, milyen állapotban van a Magyar Honvédség, hogy áll a honvédelem ügye.

Ez egy nagyon fontos találkozó, mert itt vannak azok a politikusok, akik elkötelezettek a honvédelem ügyéért. A fentiek miatt ez a konferencia rendkívüli jelentőségű és folytatásra érdemesnek tartom.

Az értékvédelem közös vonás mindannyiunkban. Nemzeti szempontból az alapvető értékek: Magyarország területe, az itt élő emberek, a természeti és épített alkotások... Az a kérdés, hogyan lehet ezen értékek védelmét hatékonyan biztosítani, milyen feltételek közepette lehet ezt az értékvédő munkát, vagyis ezt a honvédő munkát végrehajtani és kialakítani? Talán nem haszontalan, ha ezeket az alapkérdéseket végigtekintjük, és ebben a rendszerben megpróbáljuk elhelyezni a tartalékos szolgálat mibenlétét és szerepét.

Hangsúlyozni kell a jól működő állam fontosságát, hiszen csak az képes garanciákat teremteni az ott élő emberek biztonsága és békéje érdekében.

Az állam elhalásáról és elgyengüléséről sokféle teória hallható, sajnos ennek vannak napjainkban is jelei. Ezért itt azt hangsúlyozom, hogy egy erős, jól működő állam alapvető garanciája a biztonságos körülmények

megteremtésének, és a boldogulás lehetőségét is ez adja. Fontos, hogy ebben az államban a védelemre elsődlegesen feljogosított intézmények, szervezetek és testületek is létrejöjjenek. Ilyen többek között a Magyar Honvédség.

A honvédség arculatának kialakításában nem megkerülhető szempont az állampolgárok gondolkodás- és szemléletmódja sem, a honvédelmi tudat megteremtése és ápolása, valamint az állampolgárok felkészítése arra, hogyha valamilyen baj történne, akkor mindenki tudja, mi a teendő. Biztonságunk garantálása érdekében fontos a szövetségesek keresése és a velük való együttműködés kérdése. A jól működő szövetségek egy állam, egy nemzet biztonságát erősítik, erősíthetik. Egy állam erejét és presztízsét sok összetevő befolyásolja. Tudjuk azt, hogy a terület nagysága, a népesség, a lélekszám az ott élő emberek teljesítménye, moralitása és mentalitása mind-mind befolyásoló tényezők. Ezek mutatják meg egy állam igazi erejét. És sokszor megfélemlítünk rólunk – nem önök, hanem a közgondolkodás –, hogy egy állam presztízsét legtöbbször katonai erejével méri – erről egyébként Julier Ferenc „*A hadvezetés művészete*” című munkájában a haderőt, a hadsereget fontos külpolitikai eszköznek nevezte.

A nemzetközi politikát is figyelve, nyilvánvaló, milyen szerepe van – alkalmazás nélkül is – a haderőnek. Lehetnek kiváló diplomatáink, de ha nincs mögöttes erő, akkor bizony kevésbé lesz eredményes az adott ország külpolitikája. Tehát van külpolitikai jelentősége a haderőnek, ezt ne felejtjük el. Még egyszer mondok: alkalmazás nélkül.

A 2004. évi CV. honvédelmi törvény alapvetően 3 pillérré építi Magyarországot biztonságát. Elsőként a saját haderőt, a Magyar Honvédséget említi a törvény. Önök azonban jól tudják, hogy a mai Magyar Honvédség mennyit ér... a hagyományörző fegyvernemi csapatokkal, a néhány ezer könnyűlövész ka-

tonánkkal – tehát legalább magunk között jó, ha tisztában vagyunk vele, hogy ezeknek az alakulatoknak mennyi a valós harci értéke.

A szövetségre is épít a 2004. évi honvédelmi törvény, amikor a Magyar Köztársaság biztonságáról beszél. Úgy hiszem, ezzel most különösen nem kell foglalkoznunk. Talán annyit hadd tegyek ehhez, hogy gyakran szoktuk emlegetni a Washingtoni Szerződés különböző cikkelyeit, és általában leragadunk az 5. cikkelynél. Ez megnyugvással tölt el mindenkit, hogy olyan nagyon nagy baj nem lehet, mert majd a NATO-szövetségesek megvédenek minket.

Inkább hangsúlyoznám a 3. cikkely fontosságát, amely kötelezi a Feleket arra, hogy az egyéni és a kollektív védelmi képességeiket alakítsák ki és folyamatosan fejlesszék egy külső katonai támadással szemben. Nagy örömmre szolgált, hogy javaslatomra a tárca ezt megértette, és a legutóbbi – ugyan nem hosszú távú, de mégis a Magyar Honvédség fejlesztésének irányairól szóló – országgyűlési határozatban ez megjelent.

Azokra a kérdésekre, hogy a honvédelem ügyében minden rendben van-e, elégséges-e Magyarország védelme, megfelelő állapotban vannak-e azok a szervezeteink, amelyek a biztonságunk garantálása érdekében lettek létrehozva, valamint elégségesek-e azt szolgáló eszközeink? – önámítás lenne, ha azt mondanánk, hogy működőképes védelmi rendszerünk van, és mindenki hátradőlhet. Egy megjegyzést tennék: januárban Zala megyében 32 település maradt 3 napon át áramszolgáltatás nélkül, mert nem volt elegendő lánctalpas eszköz a hóakadályok leküzdésére. Szerintem ez tarthatatlan állapot: nem jól működik a rendszer. Ezen is változtatni kell.

Azt kívánom mindannyiunknak, ne történjen nagy baj, hogy rájövjünk, hogy ez a rendszer nem működik. Ezért is tartom fontosnak a mai konferenciát, hogy ilyen kérdésekről is

– a tartalékos rendszer kialakításának szükségessége érdekében – beszéljünk, és együtt gondolkodjunk, áttekintsük az egész honvédelmi rendszer helyzetét.

Azt állítom, hogy a honvédelmi politika nem öncélú politika, nem egy szűk szelete a politikának, hanem a nemzetpolitika fontos alkotó része. Nemcsak azért, mert Clausewitz-i értelemben egy nemzet igazi erejét a népi szelleme, hite, meggyőződése adja, amely egyébként a hadsereg legfőbb jellemformálója is. Ha a magyar közgondolkodásban fiataljaink fejében és szívében nincs ott a hazaszeretet érzése, nem jelenik meg a honvédelmi tudat, akkor éveken át próbálkozhatunk mindenféle tartalékos rendszer kialakításával, valószínűleg kudarc lesz az eredménye.

A 2004. évi honvédelmi törvény 1. § (1) bekezdése alapján a honvédelem nemzeti ügy. Ez egy fontos megállapítás, azonban, ha nincs megfelelő nevelés-oktatás, személyes példamutatás, azt hiszem, nem számíthat az állam az állampolgárok hazafias elkötelezettségére, áldozatkészségére, vagy legalábbis nem olyan mértékben, mint azt alapvetően elvárhatná. Kulcskérdés tehát a honvédelmi tudat kialakítása, a nevelés. A honvédelmi tudat alakításában első lépés a megfelelő önismeretre épülő önbecsülés kifejlesztése. Ez az állampolgárra, a nemzetre és a katonáinkra is egyaránt vonatkozik.

A tartalékos rendszer megvalósíthatóságának gyakorlati szempontjából alapvető tényező a megfelelő érdekeltségi rendszer kiépítése. Itt jegyzem meg: Dr. Kladek András úrnak van erről egy kiváló PhD-dolgozata.

A motivációs rendszer tehát kulcsfontosságú. Erre számos nemzetközi példa van: a német, a cseh vagy a brit példa valóban figyelemre méltó.

Ezen szempontok alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy tartalék nélkül nincsen hadsereg. Ma gyakorlatilag a Magyar Honvédség békeés mozgósítási létszáma ugyanaz. Korszakal-

kotónak szokták nevezni a 2004. évi CV. honvédelmi törvényt, mert megszüntette a sorkatonai szolgálatot. Nem tudom megkerülni, hogy ne mondjam el ebben a körben – és jó, ha ezt Miniszter Úr is hallja –, hogy a jelenleg hatályos honvédelmi törvényben jelentős módosításokat kellene végrehajtani, vagy inkább egy új honvédelmi törvényt kellene alkotni. A honvédelmi törvénynek nagy hibája, hogy gyakorlatilag mindent felszámolt az égvilágon, és az általános hadkötelezettséget szüntette meg. És nem felfüggesztette, mint azt más normális országok tették a franciákon át a csehekig, de másokat is sorolhatnék. Ez a nagy bűne ennek a jogalkotói döntésnek, és én azt hiszem, hogy ha egy rövid párhuzamot vonnánk, és visszatekintünk a történelmi időkbe, akkor azt látjuk, hogy kísértetiesen hasonlít a trianoni békediktátorok döntése a 2004. év CV. honvédelmi törvény szellemiségéhez.

Az a gond, hogy mind létszámkorlátozásban, mind az általános hadkötelezettség megszüntetésében nagyjából ugyanazokat élhetjük meg, ráadásul ezt saját akaratunkból, saját szándékunkból hoztuk, a Magyar Országgyűlés semmilyen presszióknak nem volt kitéve. Az Antant-hatalmak 35 ezer főben húzták meg a Magyar Honvédség létszámának felső határát, tiltották a mozgósítást, megszüntették a katonai nyilvántartást, az általános hadkötelezettség bevezethetőségét – gyakorlatilag mindennemű kötelezettség megszűnt. Az egy más kérdés, hogy az akkori Népegészségügyi Minisztérium folytatta titokban az egészségügyi szűrést – amit megfontolásra ajánlanék a jövőben magunknak is. Mert hogyha már más tárcákról és nemzetépítésről van szó, akkor talán nem másodlagos szempont, hogy egy népegészségügyi program keretében a 18. életévüket betöltött embereket legalább egyszeri ingyenes egészségügyi szűrésben részesítjük. Mellesleg a katonai nyilvántartásban az rögzíthető, hogy alkalmas-e egészségügyi

szempontból, és ne minősített időszak kihirdetése esetén kelljen egy ilyen munkát elvégezni, mert erre akkor valószínűleg nem lesz elegendő idő.

Tehát időben kell lépni, és sajnos, ez a törvény nem teszi lehetővé ezt, hiszen mindennemű – a bejelentési, a tájékoztatási, az adatközlési és megjelenési – kötelezettség is megszűnt, nemcsak a személyes szolgálati kötelezettség.

Azt hiszem, hogy a politikának ezt érdemes újragondolni, nem a sorkatonai szolgálat visszaállítását, hanem a katonai nyilvántartások életszerűségét, főleg, ha nincs tartalék, akkor különösen nagy veszélynek lehetünk kitéve. Ezért mondom azt, hogy nem dőlhetünk nyugodtan hátra a karosszékekben, és nem mondhatjuk, hogy minden rendben van a honvédelem ügyében. Nincs rendben és számos tennivaló áll előttünk. A honvédelmi kötelezettségek rendszere kizárólag rendkívüli állapot kihirdetése, tehát háborús helyzet esetén állhat vissza. Öt minősített időszak létezik – ez szerintem sok és nem letisztult, ezért újragondolásra érdemes. A szükségállapot az alkotmányos rend megdöntésére irányuló cselekedet, valamint civilizációs katasztrófa esetén hirdethető ki. Rendkívüli állapot időszakában áll vissza automatikusan és megelőző védelmi helyzetben állhat vissza – egy 60 napos időtartamot követően – az Országgyűlés 2/3-os döntésével az általános hadkötelezettség.

Azt hiszem, akkor elkezdni az adatszolgáltatást, az adatbegyűjtést, egészségi állapotfelmérést stb. – ez akkor már késő.

A Nemzeti Katonai Stratégia szerint – legalább is Miniszter Úr úgy fogalmazott – nincs realitása belátható időn belül egy hagyományos fegyveres konfliktusnak. A minisztérium megrendelésére elkészült NKS ugyan fontos – mert szakemberek dolgoztak rajta –, de azért ez számomra nem valós garancia. Véleményem szerint sincs nagy esély arra, hogy hagyományos

típusú katonai támadás érje az országot, azonban az alacsonyabb intenzitású válsághelyzetek kialakulásával folyamatosan számolni kell. Ne higgyük tehát, hogy kitört a világbéke!

Mi a célja a tartalékos rendszer kialakításának? Szerintem az a valódi célja, hogy a honvédelem rendszerébe illeszthető, meghatározott alapfeladattal rendelkező, a haderő strukturális elemét képező szervezet jöjjön létre. Ne az legyen a tartalékos rendszer kialakításának a célja, hogy a Magyar Honvédség aktuális létszámogondjait orvosolja!

A Kormány előterjesztésére az Országgyűlés 24 950 főben határozta meg a Magyar Honvédség létszámának felső határát. Egészen véletlen egybeesésnek tartom, hogy 4 000 főben határozták meg az önkéntes tartalékosok számát. Úgy tűnik, a számok mögött az a politikai szándék húzódik meg, hogy a kb. 80%-os feltöltöttségű Magyar Honvédség létszámhiányát önkéntes tartalékosokkal kívánják pótolni. Erre persze lehetőséget biztosíthat a rendszer, de ne ez legyen a fő célja.

Mint ahogy a HM részéről az a szándék is megmutatkozott, hogy lehetőséget kíván adni a tartalékosoknak a külföldi missziókban szolgálatot teljesíteni.

Vannak országok – Olaszország, Norvégia, Spanyolország –, amelyek egyébként nem küldik külföldre tartalékosait, de vannak, akik ezt előszeretettel teszik: Nagy-Britannia, Egyesült Államok és mások. Nem zárnám ki ennek teljes mértékben a lehetőségét, azonban nem tartom helyesnek, ha ezt célként megfogalmazzuk. Nem valószínű, hogy sok olyan hazai munkaadó, gazdasági vállalkozás lesz, amelyik fél évre elengedi a munkavállalóját tartalékosként külföldi szolgálatra. Természetesen ez a motivációs rendszertől is függ.

Röviden kitérnék még a területvédelmi erők, a területvédelem elvének az elutasítottóságára. Vadai Ágnes államtitkár asszonnyal többször vitatkoztam erről. Ő azt mondta, a korszerű biztonságpolitikai elvekkel teljesen

ellentétes a területvédelem. Jó lenne, ha ezzel a kérdéssel az elméleti hadtudomány bővebben foglalkozna. Véleményem szerint a területvédelmi erők az országvédelem komplex rendszerét alkotó és működtető védelmi erők azon elemei, amelyek alaprendeltetésük által meghatározott feladataikat az állandó diszlokációjukhoz tartozó működési területükön végzik.

A szervezés szempontjából is ésszerű és logikus, ha bizonyos területi elvet érvényesítünk ebben. Nem utasítanám el ennyire megreven a területvédelem jelentőségét. Milyen szerepe lehet a tartalékos erőknek? Például: kritikus infrastruktúra védelme, különböző katasztrófák elleni védelem, migráció elleni védelem és számos más feladata lehet.

Zárásképpen hadd mondjam el, ami talán a legfontosabb és a civil kontroll kiterjesztett értelmezésén keresztül érhető meg legjobban. Sokan azt hiszik, a civil kontroll kimerül egyfajta politikai-adminisztratív ellenőrzésben, de ez nem így van. Az igazi és tényleges civil kontroll nem más, mint a társadalom, a nemzet tagjainak tevékeny részvétele és rálátása a honvédelem ügyére, a hadsereg működésére.

Az önkéntes tartalékos rendszer kiszélesítésével válhat a honvédelem igazi nemzeti közügyé. Úgy vélem, ezen keresztül alakulhatna ki egy valós társadalmi kontroll, hiszen a honvédelem ügyét csak akkor érezhetik az emberek magukénak, ha engedjük, hogy részt is vehessenek benne. Ma ennek nincs meg a lehetősége.

Ez a mai nap azt jelenti, hogy elindultunk egy úton, egy apró lépést jó irányba tettünk, de ezen az úton végig kell mennünk. Maguktól azonban nem fognak megoldódni a dolgok. Külön köszönet még egyszer a szervezőknek.

Fontosnak érzem, hogy erősítsük a honvédelmet, készüljünk fel a válsághelyzetek kezelésére, szélesítsük a képességeinket

Bízom benne, hogy a következő kormányzat felépíti az önkéntes tartalékos rendszert, és ezen keresztül erősíti Magyarország biztonságát és növeli hazánk nemzetközi elismertségét.

Jó munkát, jó egészséget és sok sikert kívánva köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

JUHÁSZ ISTVÁN VEZÉRŐRNAGY:

*HONVÉDELMI MINISZTERIUM, HADMŰVELETI ÉS KIKÉPZÉSI
FŐOSZTÁLYVEZETŐ, TÖMBÖL LÁSZLÓ MK. VEZÉREZREDES,
A HM HONVÉD VEZÉRKAR FŐNÖK KÉPVISELETÉBEN*

AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS KATONÁK SZEREPE A MAGYAR HONVÉDSÉG MINŐSÍTETT IDŐSZAKI- ÉS BÉKEFELADATAI ELLÁTÁSBAN

A téma katonai szempontból fontos kulcskérdésével szeretnék foglalkozni, az önkéntes tartalékosok minősített és békeidőszaki feladatainak a rendszerével.

Azt gondolom: a jelenlevők egyetértenek abban, hogy a Magyar Honvédség alkalmazása, továbbá a rendeltetés szerinti feladatokra való felkészülés szempontjából igenis fontos és időszerű a hadkiegészítés kérdéséről való gondolkodás. Öt évvel ezelőtt az önkéntes haderőre való áttérés után, az önkéntes tartalékos koncepció vizsgálata jelentős állomáshoz érkezett, közelebb értünk egy korszerűbb, a tartalmában a modern kori haderő igényeit szolgáló társadalmat, és a honvédséget egymáshoz közelítő rendszernek a kialakításához. Reményeink szerint az önkéntes tartalékos rendszer hozzá fog járulni a Magyar Honvédség humán erőforrás igényeinek a kielégítéséhez, ami azt gondolom, szintén kulcskérdése egy modern professzionális haderőnek.

Azt gondolom, hogy ezek a bevezető szavak igenis jól mutatják, hogy a Magyar Honvédség a rendeltetéséből adódó feladatai ellátásában igenis fontos és nagy szerepet szán az önkéntes tartalékos állományoknak. Mi is ez a rendeltetés? Ha egy mondatban, vagy egy szóban kellene megfogalmazni, akkor azt mondanám – a miniszter úr is utalt rá, – hogy a katonai vezetés, az önkéntes tartalékos szolgálat rendeltetését a béke rendszeresített állomány kiegészítésében látja alapvetően. Ez egyébként a fő tartalmi jegyeit illetően zömében azonos a korábbi időszakban ismert tartalékos állomány rendeltetésével. Hiszen ismerjük, az idősebbek sokszor foglalkoztak ilyen kérdéssel, sok bevonulást átéltek, azonban azt hozzá kell tennünk, hogy a jelen koncepció tekintetében a Magyar Honvédség tartalékát békeidőszakban, mi az önkéntes tartalékos katonákban, ebben a rendszerben látjuk.

Tehát több annál, békeidőszaki feladatait tekintve. Világos az is, hogy a nagyobb létszámú tartalékképzés természetesen a készenlét fokozásának időszakában valósulhat meg. Ekkor lesznek azok a feladatok kiegészítve, és ezen feladatok ellátására szükséges a tartalékos állomány, amely az ilyen időszakban jelentkeznek a Magyar Honvédség előtt. Tehát így a kiegészítő szerepet nem pejoratív

értelemben, hanem nagyon fontos értelemben szeretném megerősíteni, és ezt jól kell értenünk mindannyiunknak.

Azt gondolom, hogy ez a vázolt felfogás világosan jelzi azt az eltérést is, hogy a korábbi sorozott időszakai önkéntes tartalékos rendszer elgondolása jelentett. Sok kérdést kaptunk egyébként – a Lakatos tábornok Úr is meg tudja erősíteni –, hogy most vissza akarunk térni a régre, a régit akarjuk felújítani, azt akarjuk gyakorlatilag beindítani. Én azt mondom, hogy nem.

Mindenki tudja, hogy az önkéntes tartalékos a sorozott haderő időszakában a szövetségi feladatra felajánlott szervezetek állományába került beosztásra, a külszolgálatot önként vállaló tartalékosra vonatkozott. Így került a határon túlra a szövetségi feladatra tervezett erők kötelékében a szerződéses mellett az önkéntes tartalékos állomány is. Az elgondolás, a régi elgondolás alapja az volt, hogy ez az állomány önként szerződésben vállalta volna az ország határain túl a műveleti feladatokban való részvételt. Megjegyzendő, hogy ez a koncepció a kidolgozás időszakában jelentős eredményekre tarthatott számot a tekintetben, hogy az akkori vállalásokban meglévő feltöltöttségi problémákat kezelte. Látható az, hogy ebben az értelemben az önkéntes tartalékosok, a katonai feladatok egy szűkebb – bár természetesen fontos spektrumába – kerültek volna alkalmazásba. Tudjuk azt, hogy időközben felfüggesztésre került a hadkötelesség alapján teljesíthető sorkatonai szolgálat, a sorkötelezettség megszűnésével beszűkült a hadkiegészítési rendszer. Ezt számos gyakorlat mutatta, akár a múlt évi gyakorlatunk, amikor az Összhaderőnemi Parancsnokság ezt külön témaként kezelte, és egyáltalán újra kellett gondolni a tartalékképzés koncepcióját. A MH humán erőforrásának biztosítása a hivatásos állomány felvételére, és a szerződéses állomány toborzására koncentrálódhatott. Ebben az időszakban, pedig megszűnt a so-

rozás. Így az önkéntes tartalékos megnevezés a korábitól eltérően ekkor kapta meg az új tartalom szerinti értelmét, amikor már az önkéntes tartalékosok alkalmazását tekintve egy, a korábinál jóval szélesebb területben gondolkodik a katonai vezetés, mint a műveleti feladatokban való részvételben kizárólag.

Jelenleg a kimunkálás első fázisán nem vagyunk túl, de ennek a feladatait terveztük. Így a jelenleg rendszeresített állományon felül, a hadi rendszeresített állományból került kijelölésre az a 4000 fős kiegészítő állomány, amiről egyébként a miniszter úr is szólt. Ennek az állománynak a legfontosabb szerepe az ország védelmére békében felkészült szervezetek állományának részbeni kiegészítése, később nyilván egyéb kiegészítést is kap ez a szervezet. És minősített időszakra való eltérés után a teljes hadkiegészítés feladatainak a támogatása és segítése. Később még erről lesz szó.

Az önkéntes tartalékos rendszer alapjainak lerakásánál a katonai vezetés abból a világos felismerésből indult ki, hogy a Magyar Honvédség feladatainak az ellátásához elengedhetetlen az a képesség, amit a jól képzett, tudását békeidőben folyamatosan karbantartó, és időben rendelkezésre álló önkéntes tartalékos állomány jelenthet. Itt az időbenin van a hangsúly, ennél a kitévelnél. Ez az állománycsoport szerves része a rendeltetés szerinti feladatok ellátására hivatott katonai erőnek. Hogy miért gondoljuk ezt így a következő néhány dián megpróbálom majd érzékeltetni.

Én a törvényi feltételekkel kevesebbet szeretnék foglalkozni, de teljesen világos, hogy a haderő feladataira az alkotmány és a honvédelmi törvény egyértelműen rendelkezik. Ezeket a kötelezettséget helyezi egyébként az összetársadalmi keretek közé, a nemzeti stratégiánk, amit elfogadtak. A feladatok ellátásához szükséges nemzeti katonai képességeket pedig a Magyar Honvédség hadrendje jeleníti meg. És ebben az utóbbiban megtalálható a békében élő és a hadkiegészítésre való

megalakításra kerülő szervezetek összessége. Szeretném hangsúlyozni, hogy a Magyar Honvédségnek van háborús hadrendje. Béke hadrendje is van és háborús is van. Ez sokáig kérdés volt, de igen van, ezt miniszter úr aláírta, tervezői munka elindult ezzel kapcsolatban, és gőzerővel folyik a háborús hadrend feladatainak való megfeleltetése, elsősorban a Honvéd Vezérkarnál.

A katonai szervezetek eltekintve a békehiányoktól – visszatérve a békefeladatokhoz – meghatározó szerkezetű létszámmal rendelkeznek a béke feladatok ellátására. Ez jelenik meg a béke állománytáblában rendszeresített létszám. Ez csak a meglévő tényleges állományú katonákat jelenti jelen pillanatban, akik a beosztásaik ellátásába rendszeres díjazásban részesülnek, hivatásos és szerződéses jogviszonyban vannak. Ebbe természetesen nem tartozik bele az önkéntes tartalékos, mint különleges állományviszonyú katona. Béke időszaki feladatai természetesen az önkéntes tartalékos katonáknak is vannak, később ezt megpróbálom ezt részletezni, de ki kell hangsúlyoznom, hogy a meglévő tényleges állomány a feladatai ellátása a vállalt kötelezettség tekintetében természetesen béke időszaki feladatokat is el fog látni.

A haderő minősített időszakai feladatai tekintetében egyértelmű az a megállapítás, hogy a békében meglévő képességekre nem elegendő a meglévő állomány, a rendszeresített állomány. Azokat mindenképpen ki kell egészíteni. Ennek egyébként az általános ismert módja a hadkötelesekkel való feltöltése. Ehhez azonban a hatályos jogszabályok értelmében megelőző védelmi helyzetben és a rendkívüli állapot időszakában tudunk hozzányúlni, ekkor – mint már többen említették – kerül megint terítékre az általános hadkötelezettség és sorozás visszaállítása. Az önkéntes tartalékosoknál rendkívül nagy előny, hogy a hadkötelezettekkel szemben már békében is rendelkezésre állnak és a kü-

lönleges állományviszonyukból adódóan már békeidőben, szerződésben vállalják a minősített helyzeti beosztás ellátását is. És az arra való felkészülés ez részét képezi nyilván az önkéntes állomány felkészítésének, s meghatározott céllal, a feladatra korlátozott időtartamban – ez is fontos – a békeidőszaki feladatokra behívhatók. Természetesen amikor a hadköteleesség beáll, kicsit más lesz a helyzet. Az elmondottakkal összhangban, a katonai értelemben vett békeidőszakban az önkéntes tartalékos katonák kiképzésén fognak átesni. Tevékeny részt fognak vállalni a beosztásukból eredő feladatok előkészítésében, a különböző alkalmazási tervek, okmányok kidolgozásában. Részt vehetnek a fogadó katonai szervezet békeidejű kiképzési feladataiban, terveink szerint részt fognak venni és a napi tevékenységben. Erre évente egyszer, alapvetően az éves felkészítésre rendelkezésre álló legfeljebb 15 nap keretében kerülhet sor.

Természetesen most itt tartunk a gondolkodásban, ha kell ez a 15 nap a későbbiekben bővíthető. Nyilván ezt meg kell gondolni, meg kell teremteni a különböző forrásokat, hiszen ez forrásokat is igényel, de természetesen ezen is lehet később gondolkodni. A katonai szervezetek állományába bevonhatók a katasztrófák elleni védekezésben a felkészülési idő, illetve a 3 évente 6 hónap időtartamú szolgálat igénybevételi időszakában a tartalékosok. Tudjuk azt, hogy korábban erre nem volt lehetőség. Ennek akadályai voltak többek között az előzetes értesítést megkövetelő behívási mód, a szolgálatteljesítés szervezeti keretei, és a szervezethez viszonyított alacsony létszám is. Tudjuk nagyon jól, hogy mennyi most az önkéntes tartalékosok létszáma, ez nagyságrendekkel nem segít, mondjuk a katasztrófa védelmi feladatok teljesítésében a Magyar Honvédségben.

Béke időszakban az önkéntes tartalékos katonáknak feladatuk lehet speciális szaktudásukból eredően egyes katonai beosztások

ideiglenes ellátása is. Ennek alapfeltétele természetesen a szolgálatra vonatkozó szerződés, és az abban vállalt beosztásra való behívás. További lehetőség az önkéntes tartalékosok béke időszaki ellátására – és erről is volt már szó - a misszióban való szerepvállalás.

Világos és egyértelmű, hogy a missziók sajátosságai miatt meg kellene különbözniük a megszokottaktól. Megkívánhatják olyan speciális képzettségnek, előképzettségnek a rendelkezésre állását, amit a Magyar Honvédségnek hosszabb távon nem érdemes fenntartani. Teljesen logikus, hogy ebben a helyzetben az ilyen szakirányú emberek kerüljenek behívásra, önkéntes tartalékos alapon, és el fogják látni teljes, tényleges állományban ezeket a feladatokat a misszió során.

Arról is volt szó, hogy ennek a jogszabályi kereteinek a kialakítása meghatározó, egy mérföldkő, hogy ezt a szerepet vállalni tudják. Az önkéntes tartalékos, aki egy konkrét beosztásra szerződik – és ez nagyon fontos, erről is volt már szó – kötődik az adott katonai szervezethez (bajtársiasság kérdése). Az önkéntes kötődése az évi rendes felkészítésen túl, jelenheti azt is, hogy részt vesz a kiemelkedő gyakorlatokon. Erre is van számos példa: német példa, brit példa, igénybe veszik logisztikai feladatok ellátására.

Én személy szerint voltam olyan német gyakorlaton, ahol a logisztikai főnök igenis egy nagy cég igazgató tanácsának a tagja és a logisztikai szakember volt, és kiválóan megoldotta ezt a feladatot. Igen, erre nekünk is szükségünk lehet, és ilyen feladatokra nekünk is igénybe kell őket venni.

Barátokra tesznek szert, és ez is nagyon fontos, egy kollektíva tagjának érzik magukat. Nekem szilárd meggyőződésem, hogy a Magyar Honvédség szervezeti ereje és a különleges katonai viszonyokra a bajtársiasság kialakulása a jellemző, ennek kell lenni a kovásza minden egyes feladat tekintetében, a végrehajtás tekintetében is. Reményeink szerint ezt fogja az önkéntes tartalékos érezni.

Így tevékenyen összekapcsolódik a katonai szervezet és a társadalom minden napja ebben az önkéntes tartalékos szolgálatban. És reményeink szerint lesz arra lehetőség, hogy az adott katonai szervezet az előmenetel tekintetében és más tekintetben is támogatást nyújtson, az öhozzá szerződött önkéntes tartalékosnak, elősegítse továbbképzését akár tanfolyamrendszerű képzését, ami természetesen az önkéntes tartalékosnak és egyben a Magyar Honvédségnek is az érdeke.

Látható tehát, hogy az önkéntes tartalékos katonák sokrétű lehetőséggel rendelkeznek a Magyar Honvédségben történt feladatvállalásnál. Azonban egy dolgot ki szeretnék hangsúlyozni, hogy a katonai szervezetek béke időszaki létszámigényeinek a megoldására ezt az állományt nem célszerű igénybe venni. Simicskó úr erről egyébként szintén szólt, és ez a mi gondolkodásunkban is megjelenik. A békehiánynak a pótlására, a békerendszeresített beosztás tartós betöltésére ez az állománycsoport nem tervezhető, nem célszerű erre szerződést kötni. Arra kell törekedni, hogy a 3 éves szerződéssel, majd a későbbi meghosszabbításával egy olyan állománnyal rendelkezzen a Magyar Honvédség, amelyik a béke rendszeresített állománynak megfelelő, vagy az engedett létszámnak megfelelően hosszabb távon van a Magyar Honvédség rendszerében, és így látja el feladatait. Erre önkéntes tartalékos igénybe venni a katonai vezetés szerint nem célszerű. Nagyon sok területen természetesen a polgári felkészültségre is alapozva képesek lehetnek más feladatok ellátására is a Magyar Honvédségben, amelyet egyébként ha szűken vesszük, nem kapcsolható közvetlenül a haderő alkalmazási feladataihoz. Később erről szövegek, hogy ez mit jelent. És még egyszer szeretném azt kihangsúlyozni, hogy a katonai elgondolás szerint a védelmi képességek közvetlenül megjelenő szervezetek állományába tervezik elsősorban ezt az állományt. Főleg, hogy

csak 4000 emberről van szó az első fázisban. Az önkéntes tartalékos katona meghatározott szerepvállalása katonai értelemben vett minősített időszak feladatban jelentkezik túlnyomó részt.

Ez lenne az alap. Természetesen a behívást követően. Az önkéntes tartalékos szerep ebben az időszakban összeolvadna a többi állománycsoportnak a szerepével. Egy szerepkörben fognak ezek után tevékenykedni a hivatásos, a szerződéses és a hadköteles állomány tagjaival, hiszen később ők is behívásra kerülnek.

Tehát azt lehet mondani, hogy jogi értelemben – és erre is volt utalás – teljes értékű katonák lesznek, valamennyien tényleges katonaként fogják feladataikat ellátni. Előnyük természetesen lesz a behívásra kerülő tartalékos állománnyal szemben. Ez nem más, mint az előképzettség és az alkalmazhatóság. Hiszen ezért tervezzük és szervezzük a felkészítésüket, hogy erre képesek legyenek. Így az önkéntes tartalékos, mint sajátos állományviszonyú katona a békeidejű felkészülés eredményeként képes lesz a készenlét fokozásának és a műveleti feladat végrehajtásának időszakában szintén a vállalt feladatok ellátására. Katonailag bonyolultabb magasabb szakmai képességű igények ellátására tud megfelelni, és ami rendkívül fontos, a felkészítés eredményeként amennyiben a feladatot a minősített időszak feladatokat kezdeni kell, helyzeti előnnyel rendelkezik: nem kell pótfelkészítést tartani, ismeri a rendszert, sokkal rugalmasabb, hatékonyabb és a feladatok végrehajtását tekintve egy gyorsabb rendszert fog eredményezni az alkalmazásban.

A minősített időszak feladatokra való felkészülés, a kiegészítés és alkalmazás, a készenlét elérését szolgáló rendszer működése szempontjából ki kell hangsúlyozni, hogy elengedhetetlen a feltételek békeidőben történő megteremtése. Ezen egyébként már a tárcákkal, más szervekkel szintén a koncepció kidolgozásán erőteljesen kell dolgozni. Ez a

feladatrendszer is egyébként az önkéntes tartalékos rendszer tekintetében számos új feladatot, illetve vállalást jelenthet.

Vegyük például a megelőző védelmi helyzetet. A megelőző védelmi helyzet időszakában a felkészült önkéntes tartalékosok beosztásba helyezését megerősíthető a katonai igazgatási rendszer. Erről délután még lesz előadás, én azt gondolom, hogy ez teljesen reális és szükséges feladat. A vezető szervekbe behívhatók a hadi rendszeresített beosztásba a szerződő, feladataikat már ismerő, önkéntes tartalékosok. Ezek a katonák a sorozott hadkötelezetteket megelőzve, kiképzés nélkül rendszerbe állíthatók. Tehát a rendszer működését sokkal olajozottabbá és megbízhatóbbá teszi. Ezen felül részt vállalhatnak a katonai szervezet felállításában, állományuk felkészítésében, a technikai és anyagi készletek megalakításában. Nem utolsó sorban később alegységparancsnoki, törzstiszti beosztásban, vagy aki erre szerződött már eleve ebbe a beosztásokba el fogja végezni a beosztással kapcsolatos feladatait, fel fogja készíteni alegységét, részt fog venni benne, és igazi vezetővé válva, gyakorlatilag eredményesebben tudja irányítani a rábízott katonai szervezetet.

A veszélyeztetettség függvényében az egyes katonai szervezetek működéséhez fontos, tudjuk nagyon jól, több kérdést is kapunk az objektumok védelme, a hadszíntér előkészítési feladatai, az ideiglenes bázison működőképessé tétele, illetve működtetése, a logisztikai bázisok folyamatos üzemének biztosítása egy felfokozott időszakban, a hadköteles állománynak az összeállítása, illetve lényegében a behívás rendszerének erősítése. Ezen túlmenően jelentős azoknak a beosztásoknak is a száma, amelyekre a minősített időszakban szükség van, de béke időszaki fenntartásuk nem indokolt. Néhány példa: híradó-informatikai, technikai, egészségügyi, logisztikai beosztásokra szükség van az állományra, hiszen a feladatok megnövekednek.

Ugyanilyen fontos a békében nem rendszeresített fegyvernemi és szakcsapat alegységparancsnoki állományának a biztosítása, tehát öbelőlük történik ezekre a beosztásokra való kiválasztás, és a felkészítés. Ennek egyértelműen és világosan ki kell jelentenünk, hogy az alapvető bázisa csak az önkéntes tartalékos állomány lehet.

Tisztelt Konferencia!

A hozzászólásom befejező gondolataként én szeretném leszögezni, hogy a Magyar Honvédség tartalék erők nélkül, legyenek azok önkéntes tartalékosok, vagy hadkötelezettség alapján szolgálatot teljesítő állampolgárok, nem teljesíthető maradéktalanul alkotmányos feladatai, az ország védelme és a szövetség védelme terén. Ebben és a kapcsolódó feladatrendszerekben a hivatásos és szerződéses állomány mellett tehát világosan

egyértelműen látni, hogy jelentős szerepet kell szánunk az önkéntes tartalékos katonáknak. A katonai vezetés bízik abban, hogy rövidesen megteremtődnek mindazok a feltételek, amelyek hosszabb távon is garantálják az önkéntes katonai szolgálat kibontakozását, fokozzák az állampolgárok vállalási hajlandóságát és megfelelő motivációját, egyben garanciát nyújtanak valamennyi érdekelt fél részére. Erről is volt szó.

A Magyar Honvédségnek igen is érdeke, hogy megfelelően képzett tartalékokkal rendelkezzen, a rendeltetésének megfelelő feladatok ellátásához. Érdeke továbbá egyértelműen, hogy az állampolgári kötelezettség teljesítését önkéntesen vállalt állampolgár megfelelő támogatással és garanciákkal mindennapi szereplője legyen a Magyar Honvédségnek.

Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket!

MATÓK MIKLÓS

*SZOCIÁLIS ÉS MUNKAÜGYI MINISZTERIUM, TITKÁRSÁGVEZETŐ,
DR. GULYÁS KÁLMÁN TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS
SZAKÁLLAMTITKÁR KÉPVISELETÉBEN*

ELVI LEHETŐSÉGEK A MUNKÁLTATÓK KOMPENZÁLÁSÁRA AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZERREL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

Röviden szeretném a szakterületünket bemutatni, hogy lássák, miért kapcsolódunk mi – Szociális és Munkaügyi Minisztérium – az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztéséhez.

Alapvetően a társadalmi kapcsolatokért felelős szakállamtitkárságunk felelős az Országos Érdekegyeztető Tanács működéséért, továbbá munkaügyi és bérpolitikai intézkedéseket foganatosítunk, fogyasztóvédelmi és civil kapcsolatokért is felelősek vagyunk. Működtetjük még az NCA-t, ami a Nemzeti Civil Alap program.

Rátérnék arra a kormányhatározatra, ami feladatként szabja meg a Szociális és Munkaügyi Minisztérium részére, hogy milyen ütemterv alapján kellene hozzájárulnunk az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztésére.

Idén 2009. március 17-én született egy kormányhatározat, amelyben 4 pontban szerepel a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, mint felelős, az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztése ügyében.

Elsőként a munkajogi védelmének kérdéséről említ meg, melynek határideje október 31-vel lejárt. Erre most nem szeretnék kitérni, hogy milyen intézkedések történtek, rátérnék inkább a 2., 3. és 4. pontra, ami a mai szakmai konferenciához szorosabban kapcsolódik.

A 2., 3. és 4. pontban, az ösztönző és érdekeltégi rendszer kidolgozásban van szerepe a munkaügyi miniszternek. A szociális és munkaügyi miniszter álláspontja az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztése ügyében, hogy a szakmai indokoltságát egyáltalán nem vitatja, szakmaiságból nem megy bele, tehát biztonságpolitikai szempontból nem kívánja ezt megkérdőjelezni és többszöri egyeztetések után is úgy látjuk, hogy fontos szerepe van. Ezt az szociális és munkaügyi miniszter úr is megértette, hogy a tartalékos rendszer a honvédség, Honvédelmi Minisztérium számára egy nagyon fontos prioritás és állami érdek.

Azonban azt tudjuk, és látjuk, hogy a jelenlegi rendszer nem működik. Sok elemet eszközt mondanak, hogy miért nem működik. Alapvetően mi abban látjuk, hogy az érdekeltégi rendszer nincs kellőképpen kidolgozva, valamint abban, hogy a társadalmi elfogadottsága, vagy társadalmi ismeretsége alacsony. És ez is megmutatkozik az alacsony toborzási létszámban – a legjobb tudomásunk szerint.

Mi abban látjuk a jelenlegi rendszer alapvető hibáját, hogy az a magyar felnőtt lakosság, akik meg vannak célozva ebben az önkéntes tartalékos rendszerben, azok az aktív tagjai a társadalomnak. Tehát munkaképes tagjai a társadalomnak, fizikailag, pszichikailag, egészségügyileg alkalmasak.

Ez a célzott korosztály a munkaerőpiac számára is fontos és nagy jelentőséggel bíró korosztály. Ezért is úgy látjuk, hogy a jelenlegi rendszerben nincs egy ösztönző és érdekeltségi elv, ezért a munkahelytől való elvesztés félelmében kevés a jelentkezés és így alacsony a toborzás.

Gondolom ezzel nem mondok újat az Önök részére. Mi egy olyan rendszerben vagyunk érdekeltek, ami szorosan összefüzdődik az önkéntes munkaadójának az anyagi érdekeltségi rendszer kifejlesztésében, és tekintettel kívánok lenni a munkaadók teherbíró képességére is. Gyakorlati példát szeretnék bemutatni Önöknek, hogy a rendszer fejlesztése kapcsán melyek azok a válogatási rendszerek formák, amik talán szóba jöhetnek.

Elsőként megemlítem, hogy van egy közvetett és egy közvetlen támogatási forma, ez egy direkt, indirekt módon történhet. Elővehetném a közvetett támogatási formát, ami leginkább az adó és járulékkedvezmény köréhez összpontosulna. Arra a rendszerben azért szeretném felhívni szíves figyelmüket, hogy a jelenlegi adópolitika, adó- és járulékpolitika arra irányul, hogy ezek az adó és járulékkedvezmények folyamatosan épüljenek be, egy átláthatóbb, kiszámíthatóbb adórendszert teremtsünk meg. Ezért valószínűleg csak egy magasabb politikai akarat ami megengedheti, hogy tehetünk-e kivételt az adó és járulékkedvezmény kapcsán, vagy adhatunk e valamilyen járulékkedvezményt a munkaadó részére.

A jelenlegi irányvonalak nem ezt mutatják. Említeném példaként mondjuk a Start-kártyát, ami egy foglalkozás ösztönző program.

Ez egy munkaadói járulékkedvezményt ad a pályakezdő fiatalok részére, tehát akik még nem voltak foglalkoztatva, akik az iskolát elvégezték, azok igényelhetik ezt a Start kártyát, és a munkaadót megilleti a járulékkedvezmény. Ennek az elemei fel vannak sorolva, tehát egészségügyi hozzájárulás alóli mentesség, egy kedvezőbb járulék befizetés az első két évben. Azonban itt a kártyának az elemeit megvizsgálva, a minisztérium álláspontja az, hogy a pályakezdő fiatalok tekintetében ez egy foglalkoztatáspolitikai elhelyezkedési segítség, ez nem biztos, hogy összeköthető az önkéntes tartalékos személyek ügyével is.

Ilyen hátrány nem tapasztalható az önkéntes tartalékosok foglalkoztatásában. Tehát ez a járulékkedvezmény valószínűleg nem járható út jelenleg, de megjegyzem, hogy továbbra is a döntéshozók joga, hogy döntsenek, és ha ilyen jellegű intézkedéseket kívánnak megfogantatosítani, az apparátus ezt szakmailag leköveti.

Rátérnék a direkt módú támogatási formákra. Úgy tűnik, hogy három forma lehetséges. Egy normatív támogatás, amikor adott esetben a munkaadó megfelel egy kritérium rendszernek. Tehát van egy önkéntes tartalékos, vagy adott esetben egy pályázati rendszerben gondolkodhatunk, vagy adott esetben az illetékes szaktárca akár egy támogatási szerződést köt a munkaadóval. Adott esetben nemcsak egy támogatási szerződés, hanem foglalkoztatási garancia is.

Ezt többször körbe jártuk, és Herczog miniszter úr véleményét is kikértem, hogyha itt vagyok a konferencián, mit mondhatok egy forrás megosztás, költségvetés területén. Az SZMM jelenlegi álláspontja – és ők is ezt tudják jelenleg mondani –, hogy a jelenlegi gazdasági körülmények között a direkt módon nyújtott támogatást az SZMM nem tudja átvállalni.

Ezt úgy gondoljuk, hogy az illetékes HM a saját költségvetéséből kell, hogy megoldja.

Amennyiben tud erre forrást biztosítani, mi úgy látjuk, hogy úgy lenne célszerű folyósítani ezt a forrást, hogy nem is a gazdasági veszteségek kompenzálására, hanem inkább a személyes, tehát a munkaerő pótlásaként történhet ez a támogatás folyósítása.

Meglátásunk szerint – és javasoljuk talán – természetesen szakmai szinten teszünk csak javaslatot. Elgondolkodtató, hogy a 3 évenként esedékes, 6 hónapi szolgálati idő nem túl hosszú idő, és ezt az idő intervallumot én egy kicsit csökkenteném. A jelenlegi törvényi szabályozás ha jól tudom az első évben 25 napos kiképzést, a második évben 15 nap, harmadik évben 6 hónapos szolgálati időt ír elő, vagy a lehetőséget fenntartja. Mi úgy gondoljuk, hogy ennek bizonyos fokú racionalizálására lenne szükség. A mi elképzelésünk egy 30 nap - 30 nap - 60 napos behívásra teszünk javaslatot.

Azonban itt megjegyezném, hogy amennyiben egy támogatási szerződést kötne mondjuk elvi szinten a HM, és adott esetben egy munkaadó, akkor itt a támogatási szerződés keretében belül több olyan pontban is ki lehetne térni, hogy adott esetben egy behívás során akár az önkéntes tovább maradhatna bent, vagy akár egy külföldi kiküldetés kapcsán több idő intervallumot tölthetne kint a célterületen.

A direkt módon nyújtott támogatáshoz mi úgy gondoljuk, hogy ezt nem a gazdasági veszteségre kéne összpontosítani, hanem ahhoz kéne kötni, hogy a munkavállalónak a munkakörében betöltött legmagasabb iskolai végzettségéhez kötnénk. A HM illetékesei is kidolgozták ennek a koncepcióját. Tehát ha alapfokú a munkakörhöz kötött iskolai végzettség, akkor a bérminimum, ami most 71.500 Ft, a középfok a garantált bérminimum most 87.500 Ft. A felsőfokú esetében itt nincs semmiféle kritérium, ezért a közalkalmazotti jogviszonyról szóló törvény alapján tenne javaslatot a HM és ezt mi is támogatjuk.

Egy pár ötletet szeretnék mondani, hogy milyen módon történhetne közvetlen, direkt módú támogatás. Úgy gondoljuk, ha HM-nek van forrása és lehetősége, akkor a felületi kezelési irányzatai között kellene ezt megtervezni akár önálló előirányzatként, akár a saját igazgatási keretein belül irányozna elő bizonyos forrásokat.

Amennyiben jól láttam én az előzetes számításokat, folyamatosan ez olyan 30-40 mFt és a 4000 főt elérve ez 240-250 mFt a mai árviszonyokhoz viszonyítva. Tehát évente első évben, 2012-ben közel 30-40 mFt-ot kellene a tárcának adott esetben erre félre tennie.

Itt figyelembe kell venni az ÁHT-ÁMR rendelkezéseket. Adott esetben a normatív módon való finanszírozás úgy történne, hogy adott kritériumokat megállapítanak, tehát például a munkakört betölti, a munkaadónál foglalkoztatva van egy olyan önkéntes tartalékos, akkor ez alanyi jogon járhatna a munkaadó részére.

Adott esetben még egy pályázati rendszerben is gondolkodhatunk. Ha mondjuk a fejezetű kezelésű előirányzatot mondjuk 40-50 mFt-ot megtervezünk, akkor erre egy évben íródna egy pályázat, és oda azok a munkaadók pályázhatnak, akik foglalkoztatnak ilyen önkénteseket.

Pár szó arról a támogatási szerződésről, amit az új oldal kötne egymással. Ez egy 3-5 éves támogatási szerződés lehetne, amely mögött nem csak anyagi juttatásokról lenne szó, de egy foglalkozásbiztonsági nemet is be lehetne integrálni. Azonban ennek a hátránya, hogy iszonyú nagy adminisztrációs terhet róna arra a titkárságra, vagy arra a személyekre, akik ezzel foglalkoznának.

Azt már említettem, ha pályázat kiírása történne, akkor ezt úgy gondolnánk, hogy alanyi jogon járna. Azonban lenne kedvezmény. Ha egy munkaadó több önkéntest foglalkoztat, akkor egy nagyobb támogatásra is jogosult lehetne.

Utolsóként annyit szeretnék megjegyezni, hogy az érdekegyeztetés nagyon fontos. Mi az országos érdekegyeztető tanács működéséért vagyunk felelősek. Javasoljuk, hogy ha az elgondolás véglegesedik, akkor azt előzetesen az érdekegyeztető fórum elé vigyük. Mi ebben közre tudunk működni, hogy a munkaadói és a munkavállalói oldallal együtt nézzük meg és vitassuk meg ezeket a pontokat.

Összegezve, az SZMM nem szeretné hátráltatni ennek a rendszernek a bevezetését,

azonban a jelenlegi költségvetési viszonyok között nem tud erre átcsoportosítani forrásokat. Igenis fontos ez az érdekeltségi rendszer megteremtése, azonban nem ez a rendszer egyetlen eszköze ahhoz, hogy mozgósítani tudjuk az önkéntes tartalékosokat. Társadalmi elfogadottságát kellene egy kicsit jobban propagálni, ösztönözni, és a rendszert folyamatos, jobban kiszámítható és stabil alapokra helyezni.

Köszönöm a figyelmüket!

BENKŐ TIBOR ALTÁBORNAGY

MAGYAR HONVÉDSÉG ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG, PARANCSNOK

AZ MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG FELADATAI AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOSOK FELKÉSZÍTÉSÉBEN

**Miniszter Úr, Képviselő Urak,
Hölgyeim és Uraim, Kedves Vendégeink,
Tisztelt Tudományos konferencia!**

A következő percekben a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság elgondolásáról teszek jelentést Önöknek. Nevezetesen arról, hogy a hadműveleti és harcászati szinten hogyan képzeljük el az Önkéntes Tartalékosok felkészítését, miben és hogyan nyilvánulhatna meg a parancsnokság, illetve katonai szervezeteinek feladata, és mindezt összhangban, az eddig elhangzottakkal. A feltételes módban történő fogalmazásom nem véletlen, hiszen ez egy tudományos konferencia, ahol természetesnek kell elfogadnunk a különböző elgondolásokat, véleményeket, és javaslatokat, majd a különböző felvetések alapján kell megtalálnunk és kialakítanunk a követendő eljárást, vagy a további feladatokat.

A jelenlévők közül még sokan emlékezünk rá, hogy az önkéntes tartalékos rendszer kidolgozása már jóval a sorkatonai szolgálat megszüntetése előtt megkezdődött. Itt rögtön szeretnék reagálni Matók Miklós úrnak, a Szo-

ciális és Munkaügyi Minisztérium képviselőletében megjelent titkár úr felvetésére. Szeretném hangsúlyozni – mint végrehajtó szerv –, hogy abban az időben amikor még dandárparancsnok voltam, akkor is azért bukott meg ez a rendszer, mert nem volt megfelelő támogatottsága. És ez nem a katonai szervezeteknél és nem a katonai szervezeteket irányító parancsnokságokból adódó problémákra vezethető vissza. Viszont szeretném kihangsúlyozni, hogy most már a Magyar Köztársaság rendelkezik egy nemzeti katonai stratégiával, amely meghatározza, hogy a honvédelem kérdése, a honvédelem ügye nemzeti kérdés és nemzeti ügy. Vagyis nem a honvédelmi tárca költségvetésének kell ezeket a feladatokat biztosítania, hanem a Magyar Kormánynak, ennek a társadalomnak. Tehát én értem, hogy milyen nehézségekkel kell megküzdeni, de ennek a rendszernek – amiről beszélünk – akkor van értelme, és akkor lehet haszna, ha valóban társadalmi kérdésként kezeljük a honvédelem ügyét.

Visszatérve az önkéntes tartalékosok foglalkoztatásának gondolatához, a fogalom is, de különösen a rendszer kialakításának célja és a rendszer rendeltetése is több értelmezést kapott.

Mára eljutottunk az 1. számú ábrán látható gondolatokig, amikor is egyszerre kell tekintettel lennünk a gazdasági lehetőségeinkre és a rendszer gazdaságos fenntartására, vagy fenntarthatóságára, korunk új kihívásaira, a meglévő képességek erősítésére és

**AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZER CÉLJA,
RENDELTETÉSE**

- a honvédség reagáló képességének fokozása, bővítése *(anélkül, hogy az állandó és költségvetési szempontból jelentősebb kiadással járó állományát bővítené)*;
- az új, esetleg időszakosan jelentkező, kihívásokra;
- a haderő békeidejű, valós tartalékképességének biztosítása.

Rendeltetése lehet:

- a hadkötelezettség bevezetésével összefüggő többletfeladatok ellátása, a Magyar Honvédség kiegészítése a hadkötelesek mellett;
- a Magyar Honvédség állandó állományának kiegészítése, vagy ideiglenes helyettesítési feladatok ellátása;
- közreműködés külföldi szolgálatban, missziókban.

1. számú ábra

a megújuló, esetleg új képességek alkalmazására. Ennek nyomán fogalmazódott meg a rendszer lehetséges rendeltetése is, markánsan kifejezve a haderő hiteles tartalékképességét.

Megítélésünk szerint, az önkéntes tartalékos rendszer a Magyar Honvédség szerves és teljes egészében szervezeti része kell, hogy legyen. A vele szemben támasztott elvárásokat is, a haderővel szemben támasztott mindenkori biztonságpolitikai követelményekből kiindulva kell meghatározoznunk. Sőt, a követelmények meghatározása a nemzeti felelősség és a nemzeti törvényekre, tapasztalatokra, valamint gyakorlatra kell, hogy épüljön, harmonizálva a szövetségi elvárásokkal.

Hölgyeim és Uraim!

A dián látható mondat a Konferencia anyagából vett idézet, miszerint „*Az önkéntes tartalékos katona a Magyar Honvédség valamennyi feladatában részt vehet, amennyiben*

a megfelelő kompetenciával rendelkezik, vagyis a szükséges kiképzettségi szintet elérte”. Ez az elvárás és feltétel egyszerre nemzeti, gazdasági és szövetségi érdek is, hiszen összhangban van a szövetség Katonai Bizottságának ajánlásaival is. Kifejezi az önkéntes tartalékos rendszerről való újszerű gondolkodást, azt az újszerű felfogást, amely nem valamiféle „segéderő” szerepet szán az önkéntes tartalékos katonának. Mint az említett idézetből kitűnik: a kulskérdés a szükséges kompetencia megléte, pontosabban annak megszerzése. Egyszerűbben fogalmazva a felkészítés, a kiképzés. A felkészítés tartalmának, formáinak, szintereinek meghatározásakor viszont a feladatokból kell kiindulnunk. A feladatrendszer behatárolása kapcsán szükséges hangsúlyozni, hogy az önkéntes tartalékos intézmény rendeltetéséből eredően elsődlegesen az állandó katonai szervezetek és állomány feladatainak támogatását, szükség szerinti helyettesítését, a békeműveleti feladatok végrehajtásához szükséges kiegészítést kell, hogy

szolgálja, és nem lehet cél a feladatok állandó jellegű, tartós ellátása.¹ Ennek értelmében az MH ÖHP rendeltetését, rögzített feladatait tekintve, az előzőeken felsoroltakon túl, a felkészítésben, a szállítási feladatok szervezésében, végrehajtásában, biztosításában, a béketámogató feladatokban, a katasztrófavédelmi feladatok megoldásában, az egészségügyi szakfeladatok végzésében, és a nemzeti támogató feladatok széles spektrumában számít az önkéntes tartalékosokra. A további feladatok teljesítésére a megfelelő, esetenként speciális katonai képességek kialakítását követően kerülhet sor.

A jogszabályban rögzített feladatrendszer nem szükséges módosítani, azonban el kell végezni a rendszer azon elemeinek pontosítását, amelyek nem biztosítják az önkéntes tartalékosok teljes körű (helyőrségtől is független) alkalmazását a MH ÖHP és alárendeltjeinek deklarált feladatában. Véleményem szerint lehetővé kell tenni az önkéntes tartalékosok külföldi szolgálatteljesítését is, amennyiben felkészültségük megfelel a feladatok ellátásának, és biztosított az állandó állománnyal való együttműködés. Ennek elsősorban a felkészítésre és a folyamatos szolgálatvállalásra fordítható idő az, amely – a jelenlegi szabályzás szerint – korlátokat állíthat ezen alkalmazás elé.

Ennél a gondolatnál kell figyelembe venni azt is, hogy a MH aktuális kiképzési rendszere, kiképzési rendje, mind szervezeti struktúrájában, mind tartalmában, mind pedig a támogató infrastruktúráját tekintve, korszerűsítésre szorul. Vagyis ezzel a gondolattal csak megerősítem Csampa képviselő Úr által el-

mondottakat. Itt meg kell jegyezni, hogy az említett témák felülvizsgálatát már elvégeztük, és megkezdtük annak átdolgozását. Terveink szerint ez összhangban van az önkéntes tartalékos rendszer bevezetésének idejével, viszont befejezése, az önkéntes tartalékos rendszer alkalmazásának bevezetéséig elkerülhetetlen.

A 2. számú ábra felső harmadában látható adatok ismertetésére nem térek ki, mert azok a Juhász vörögy. Úr előadásában már elhangzottak. Ugyanakkor meg kell erősítenem, hogy az önkéntes tartalékosok a szerződés-kötés évében 25 napos, beosztás előtti felkészítésen, a további években évente 15 napos továbbképzésen vesznek részt. Ezt követően, a meghatározott időtartamon túl, 3 évente egyszer, legfeljebb 6 hónapos tényleges szolgálatra hívhatók be. A tényleges szolgálat, igazodva a katonai szervezet feladataihoz, hétvégére is kiterjedhet.

Parancsnoktársaimmal együtt célszerűnek és fontosnak tartjuk, hogy az önkéntes tartalékosok tényleges szolgálatát, a katonai szervezet éves kiképzési terve alapján, az állományilletékes parancsnok tervezze. Ezt a szándékot csak alátámasztja és erősíti a jelenlegi szabályzás, miszerint az önkéntes tartalékos katona számára meghatározott beosztás előtti felkészítés időtartalmát – amennyiben a hadköteles korábban is a katonai szervezetenél a tervezett hadibeosztásával azonos beosztásban teljesített szolgálatot – az állományilletékes parancsnok 10 nappal csökkentheti. Úgy gondolom, a csapatoknál ez a csökkentési mérték inkább lehetőség, mintsem tervezési alap, hiszen mind a parancsnok, mind az önkéntes tartalékos katona számára elsődleges cél, a megfelelő kompetencia megszerzése és szinten tartása, amely jelentős időráfordítást követel.

Az önkéntes tartalékos tényleges kiképzés részben általános katonai, részben szakfelkészítésből kell, hogy álljon. Megítélésünk sze-

1 Ki kell emelni továbbá, hogy az önkéntes tartalékos szolgálatot elsődlegesen a rendkívüli állapottól eltérő időszakokban kell értelmezni, önkéntes tartalékos rendszer tárgyalta formájában csak a hadkötelezettség bevezetéséig működhet, ezt követően szerepét részben átveszi a hadkötelezettség alapján létesített szolgálat.

2. számú ábra

rint a tartalékos katonák első szolgálati ciklusának (első szerződéses év, 25 nap) 2/3-át a konkrét szakbeosztásra történő felkészítésre és gyakorlásra célszerű fordítani. A kiképzés annál a katonai szervezetnél kell, hogy történjen, ahová az érintett személy beosztása tervezett. A szakkiképzést célszerű az állandó állománnyal összevontan, az eredeti tematika és követelményrendszer mellett felépíteni. Az előmeneteli képzés biztosítása, valamint egy hosszabb idejű szolgálati periódusra történő igénybevehetőség céljából - itt a hat hónapos szolgálatra gondolok - nem célszerű 3 évnél rövidebb szerződést kötni. Véleményünk szerint az első hároméves szerződés leteltét követően, újabb szerződés kötés esetén már tervezhető - összhangban a Hjt. jelenleg érvényben lévő és tervezett előírásaival - az önkéntes szerződéses katona előmeneteli képzése és előmenetele. A megfelelő polgári szakképzettséggel vagy katonai ismeretekkel rendelkező önkéntes tartalékosok esetében pedig, - megítélésünk szerint - tartalékos

tiszthelyettesi, vagy tartalékos tiszti felkészítésben is részesülhet az érintett személy, mégpedig a tiszthelyettes képzés központi bázisán, illetve a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen.

Az eddig jelentettekből úgy gondolom érzékelhető az a fontos kitétel, hogy az általam felvázoltak a katonai előképzettséggel rendelkező önkéntes tartalékos szolgálatot vállalókra vonatkoznak. Felvetődik a kérdés. Mi van azokkal az önként katonai szolgálatot vállalókkal, akik nem rendelkeznek megfelelő katonai előképzettséggel, de önkéntesek szeretnének lenni, szükségét érzik a katonai kiképzésnek, a honvédelmi nevelésnek. Ebben a kérdésben egyetértek Simicskó képviselő Úr felvetésével, miszerint erre is gondolnunk kell. Igen mi is úgy gondoljuk, ilyennel is számolnunk szükséges. Ebben az esetben az első év (25 nap) minimum egy alapkiképzésre elegendő, és nem többre. A katonai alapismeretek minimális elsajátítására, amely a következő évtől csak nagyon

3. számú ábra

szük körü alkalmazhatóságot feltételez. Tehát a következő év (2. év; 15 nap) további szakosító felkészítést igényel. Véleményem szerint ilyen helyzetben az első év kiképzése központi bázison kell, hogy megtörténjen, és a szerződéses katona csak a második évben jelenhet meg a csapatnál, ahol megkapná a beosztására jellemző szakosító kiképzést és a tartalékos beosztásra történő felkészítést.

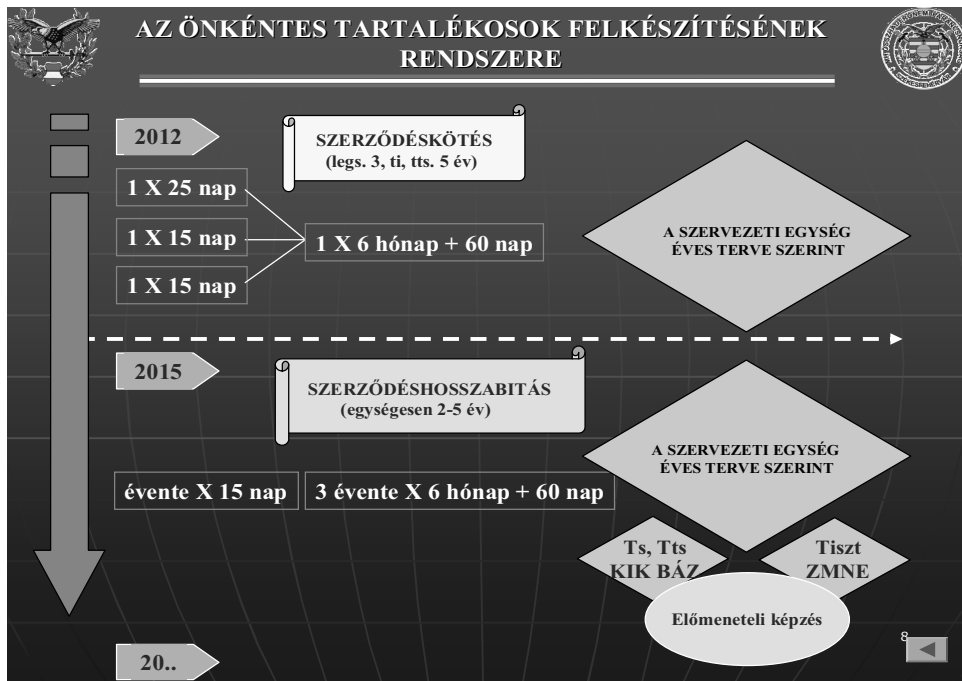
Mint korábban említettem, az önkéntes tartalékosok tényleges szolgálatát a katonai szervezet éves kiképzési tervében az állományilletékes parancsnoknak célszerű tervezni. Ez megköveteli, hogy az önkéntes tartalékosok behívására vonatkozó döntést, tényleges alkalmazási igény esetén célszerű az állományilletékes parancsnok jogkörébe utalni, aki a legteljesebb mértékben képes megítélni a tartalékos bevonásának szükségességét, és az alkalmazás feltételeinek biztosíthatóságát.

A felkészítés alapelve, hogy az alkalmazás (folyamatos szolgálat végére, vagy esetleg a külföldön teljesítendő szolgálat kezdetére) a

tartalékosnak az adott feladatot ellátó szerződéses katonával azonos képességekkel és felkészültséggel kell rendelkeznie. Ugye mindenki pontosan látja, hogy ez nagyon komoly kihívás és felelősség a parancsnokok részére.

A következő ábrán a felkészítés vázolt rendszerét, az egyéni felkészítést, a kötelező kiképzést és az előmeneteli képzést körforgását figyelhetjük meg. A kiképzés folyamán azzal is számolunk, hogy az önkéntes tartalékos felkészítésére, annak folytatására - a szerződéses és hivatásos állományával azonos terv szerint - a hat hónapos, folyamatos szolgálat idején is lehetőség van.

Folytatva az előbbi gondolatmenetet, kiindulva a Konferencián elhangzottakból, egy példán keresztül szeretném bemutatni a felkészítés rendszerét. A példa azzal számol, hogy a rendszer 2012-re fogadóképes. Ebben az esetben az első szerződéskötésekre már 2011. utolsó negyedében sor kell, hogy kerüljön. A katonai előképzettséggel rendelkező legénységi állományúakkal hároméves

4. számú ábra

szerveződést lehet kötni. Így a képzés időtartama a 4. számú ábrán látható módon alakulhat. A katonai előképzettséggel nem rendelkezők esetében, egy éves szerződés megkötése az indokolt, majd sikeres alap kiképzés után, célszerű a hosszabbidejű szerződés megkötése. A plusz két hónapos többlet szolgálati idő azon jogszabály adta lehetőségből fakad, hogy a folyamatos szolgálat ideje, a szerződő fél beleegyezésével, hatvan nappal meghosszabbítható. Az így kapott nyolc és fél hónap, körültekintő tervezés és megfelelő polgári, katonai előképzettség mellett, akár külföldi szolgálat teljesítésére is elegendő lehet.

Elvárás és a csapatok részéről követelmény, hogy a képzés során, évente egy alkalommal a fizikai állóképesség ellenőrzését is el kell végezni. Úgy gondolom, ehhez vagy újabb normák meghatározására van szükség, - amelyet nem tartunk célszerűnek - vagy ezt

a célkitűzést az érintettek a 6 hónapos szolgálat kezdetéig kell elérnie.

A további szerződés (3 éven túli) megkötésekor, ahogy már a korábbiakban is említettem, számolni lehet az önkéntes tartalékos előmeneteli képzésével is, mely a szerződéses és hivatásos katonák előmeneteli képzéséhez hasonlóan történhet, de számolni kell azzal, hogy az csak az ábrán látható időkeretek között tervezhető. Itt is szeretném kihangsúlyozni, a megfelelő előképzettséggel, képesítéssel, iskolai végzettséggel rendelkezők közül a legátermettebbeket célszerű tiszti, tiszthelyettesi tanintézeti képzésben részesíteni, akár a folyamatos szolgálat (6+2 hónap) terhére is.

Hölgyeim és Uraim!

A Konferencia célját, feladatát tekintve a következő körülmények számbavétele sem haszontalan. A **tervezés** aspektusait már menet közben érintettem, itt csak emlékeztetni

szeretnék arra, hogy a Tárca Védelmi Tervező Rendszer alapjaiban támogatja a felkészítés tervezését mindhárom vezetési szinten.

A jelenlegi **előmeneteli rendszerrel** kapcsolatban a közelmúltban folytatott kutatás a rendszer számos problémájára rámutatott. Némi bizakodásra adhat okot az, hogy az önkéntes tartalékos rendszer bevezetésével is csak 2012 –ben számolhatunk, így az előmeneteli, különösen a hozzá kapcsolódó kompenzációs rendszer, ha nem is teljes átalakítására, de korrekciójára alkalom kínálkozhat.

A **szolgálat lefolyását** tekintve ideiglenes, homogén önkéntes tartalékos alegységek kialakítása és alkalmazása elméletileg nem kizárt, de nem javasolt. Valamennyi érvényben lévő (al-)rendszer működtetésére, mint önálló, önkéntes köteleket alkotó szervezetet a fent bemutatott időintervallumban felkészíteni lehetetlen. Szeretném kihangsúlyozni, a felkészítés, a kiképzés önmagában nem lehet az önkéntes katonai szolgálat, a rendszer célja. Számunkra, katonai szervezetek számára sokkal inkább a békétől eltérő időszak feladataira és beosztásokra történő felkészítés, illetve a folyamatos (külföldi) szolgálat adta lehetőségek kihasználása nyújt plusz lehetőséget és továbblépést.

A **társadalmi haszon** tekintetében is érdemes vizsgálni a rendszer adta lehetőségeket. A kiképzett katona a társadalom számára fontos értéket hordoz és közvetít, hiszen rendszeresen visszatér a polgári életbe. Ezáltal a honvédelem ügyének „társadalmasításához” szükséges társadalmi lojalitást és az együttműködést fokozhatja. Erősítheti a honvédelmi nevelés iránti társadalmi igényt, szélesítheti annak programjait. Az értékteremtés számunkra, katonák, kiképzők és felkészítők számára nem jár jelentősen több energia ráfordítással a ténylegesen szolgáló állomány felkészítésénél, de kiemelt jelentőséggel bír. Szeretném kihangsúlyozni, az előző monda-

tomban nem erőforrásról, hanem tevékenységről beszéltem. Megítélésem szerint az önkéntes tartalékos szolgálati rendszer bevezetése, arányait és a teremtett értéket tekintve hasznos és hatékony lehet.

Tisztelt Tudományos konferencia!

Mielőtt zárnám jelentésemet, engedjék meg, hogy összegzésül, néhány szóban biztosítsam Önöket arról, hogy az Összhaderőnemi Parancsnokság az Önkéntes Tartalékos rendszer kialakításának, fejlesztésének, alkalmazási rendjének kidolgozásában továbbra is aktív szerepet kíván vállalni és betölteni. A parancsnokság rendelkezik elgondolással a rendszer bevezetését és működtetését illetően. A jövőben is hatékonyan kívánunk együttműködni az alkalmazás és a fejlesztés területén, valamennyi közreműködővel.

A rendszer bevezetésével, a kitűzött célok érvényesítésével a Magyar Honvédségben új képességek alakulnak ki, amelyek olyan értékeket generálnak, ami tovább növeli a Magyar Honvédség társadalmi hasznosságát és pozitív megítélését, fejleszti és kiszélesíti a honvédelmi nevelés programját, ezáltal növeli a civil szféra, a társadalom biztonságérzetét, és nekünk, többek között ez a feladatunk.

Hölgyeim és Uraim, köszönöm megtisztelő figyelmüket.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY
HONVÉDELMI MINISZTERIUM,
TERVEZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS FŐOSZTÁLYVEZETŐ

**KIHÍVÁSOK AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS
RENDSZER FEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN**

A konferencián eddig elhangzottak egyrészt üzenet volt a tárcán kívülre, másrészt elvárás, vagy iránymutatás volt a tárcán belüli katonai vezetők számára. Engedjék meg,

hogy most kilépjek elnöki tiszteből, és *mint az önkéntes tartalékos rendszer létrehozására kialakított tárcaszintű bizottság vezetője szólnak azokról a kihívásokról*, amelyekkel találkoztunk a felülvizsgálat, illetve a fejlesztési célok megfogalmazása során, s amelyek megválaszolása a következő időszak fő feladatát is fogja képezni.

Szeretnék nagyon röviden foglalkozni a felülvizsgálat tapasztalataival, hiszen a tapasztalatok ismerete nélkül nem lehet meghatározni a rendszer fejlesztésének fő irányait, és szeretném, ha a jelenlévők is megismernék azokat a főbb jellemzőkkel, amelyek a mostani rendszert meghatározzák. Főként azokat, amelyeken változtatni kell egy hatékony és valóban működőképes önkéntes tartalékos rendszer kialakítása érdekében.

Az előzményekről és feladatokról néhány szót. A létrehozandó önkéntes tartalékos rendszerrel kapcsolatban elhangzott,

hogyan vajon új képesség születik-e, vagy egy képesség újjászületik. Azt hiszem ez teljesen mindegy, a lényeg az, hogy ez a képesség fogható és alkalmazható legyen.

2008-ban, amikor az Országgyűlés júniusban határozatot hozott arról, hogy felül kell vizsgálni a meglévő rendszer hatékonyságát, mintegy 3-3,5 hónapos munkával végeztük el a szükséges elemzéseket és novemberben a Kormány, majd az Országgyűlés elé terjesztettük az erről szóló jelentést. Mind a Magyar Köztársaság Kormánya, mind a Magyar Köztársaság Országgyűlése elfogadta az eddigi rendszer elemzése során kidolgozott javaslatainak. December elején az Országgyűlés határozatban kötelezte a Magyar Köztársaság Kormányát - hangsúlyozom, hogy a Kormányt és nem a honvédelmi tárcát - az önkéntes tartalékos rendszer továbbfejlesztésének irányairól szóló legfontosabb megállapítások végrehajtására. Ezt követően - mintegy három hónapos kormányzati államigazgatási munka keretében - született meg az a kormányhatározat, amely már az egyes tárcák feladatait határozta meg. Természetesen az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztésével kapcsolatban a legtöbb feladat a honvédelmi tárcára hárult. Akik részt vettek benne tudják, hogy ez a 3 hónap nagyon kemény tárcaközi egyeztetést, vitát, ütköztetést tett szükségessé, hiszen sok tárcának van abban feladata, hogy egy rendszer működjön.

Az első és legfontosabb döntés, amit az Országgyűlés hozott, a **létszámemelés**, azaz

a 4000 fős önkéntes tartalékos létszám beemelésére a békében engedélyezett létszám fölé. Ezzel párhuzamosan születtek meg azok a konkrét igényfelmérések, amelyek a rendszer fejlesztésének az alapját képezik. Ami számomra és munkatársaim számára öröm, hogy az első törvényi szintű szabályozás, várhatóan december 7-én megszületik. Ez a szolgálati törvényünk módosítása, hiszen a törvény módosítás 40%-a az önkéntes tartalékos rendszerről szól.

Folyamatban van az erőforrás-igények terjesztése és - ha kormányzati szinten más döntések nem születnek - akkor *legkorábban 2012-ben a rendszer bevezethető* lesz. A 2012-es piros dátum számomra nincs kőbe vésvé, *a mindenkori kormányzat döntésének függvénye az, hogy ez a rendszer mikor indul, hiszen 2012-nél indulhat hamarabb is. Számot fogok adni az elvégzett munkáról. A felkészítés, kiképzés követelményei megfogalmazásra kerültek, amennyiben annak minden logisztikai biztosítottsága, és amennyiben az erőforrás biztosítottsága rendelkezésünkre áll, ez a rendszer korábban is indítható.*

A felülvizsgálat során összegzett legfontosabb tapasztalatok már elhangzottak. Én csak arra szeretnék kitérni, hogy *jelenleg ez a rendszer nem jelent számottevő katonai képességet, azaz a rendszer nem működik.*

Milyen problémákat tártunk fel a felülvizsgálat során? Itt többen szóltak, arról, hogy *miért nem vonzó a jelenlegi rendszer az érintettek számára. Ahhoz, hogy ezt megértsük, elsősorban a jelentkezőket kell megszólítanunk, mert ez egy önkéntesen vállalt szolgálat lesz. Köszönettel vettem, hogy ezt tárcán kívüli és belüli vezetők is megfogalmazták. A rendszer több pilléren áll. Egyetlen pillérnek a hiánya a rendszer működésének az azonnali megszüntetését vagy lehetetlenségét fogja eredményezni. A lényeg az, hogy ez a rendszer összkormányzati, összkormányzati felelősséggel, összkormányzati érdekből mű-*

ködtetett rendszer, amelynek a társadalom széles támogatottságán kell alapulnia.

A felülvizsgálati jelentésben célokat határoztunk meg, *ezekkel a célokkal mind a katonai vezetés, mind a közigazgatási, mind a politikai vezetés azonosult.* Ennek értelmében *mindazokat a hiátusokat meg kell szüntetni, amelyek a korábbi rendszer elemzése során feltárássra kerültek és egy valós harcértéket képviselő önkéntes tartalékos rendszert kell kiépíteni. Szem előtt kell tartani, hogy egy közösség akkor működik, ha mindenki számíthat a másikra. Egy fegyveres közösségnél - legyen az egy rendészeti szerv, vagy különösen a katonák esetében, akik akár az életüket is áldozzák esküjüknek megfelelően a szolgálat teljesítésére - csak azonos felkészítésű és harcértékű személyi állománnyal tudunk számolni.*

A rendszer indításának elengedhetetlen és szükséges feltétele a feladatok terjesztése, az erőforrások megtervezése és biztosítása. Visszatérek a piros számhoz, a 2012-höz: a honvédelmi tárcán nem fog múlni, hogy a mindenkori kormányzat, a mindenkori Országgyűlés részére olyan jelentést terjesszen be, hogy az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztése megindulhat. Ennek egyetlenegy követelménye van, az erőforrások biztosítása.

Milyen feladatok kapcsolódtak a fejlesztéshez? Az önkéntes tartalékos rendszer nem a politikusok fejében fordult meg először, a katonai szakma részéről volt egy kényszerítő lépés - a jelenlegi Magyar Honvédség létszámát kiegészítő igény. Ezért elsőként a **műveleti követelményeket elemezte** a Honvéd Vezérkar, a minisztérium valamennyi szervezete és háttérintézményei. Ezen műveleti igények alapján fogalmazódtak meg **az alkalmazási elvek.** Akkor tudok rendszert építeni, ha tudom, hogy mire szeretném és akarom alkalmazni az önkéntes tartalékos. Ha nem tudom, hogy mire akarom alkalmazni, akkor csak a személyi állományt hoztam be, illetve növel-

tem. Ez a személyi állomány kiképzettségében sohasem lesz azonos a bent lévő hivatásos és szerződéses katonával. Ahogy Altábornagy úr is jelezte a Vezérkar és az Összhaderőnemi Parancsnokság differenciált kiképzési rendszerre tett javaslatot. Eltérő felkészültség és eltérő művelési követelmény esetén, eltérő kiképzési rendszereket kell működtetnünk.

Nagyon fontos feladat a **kapcsolattartás és információs rendszer** kialakítása, amely hozzánk köti az első, majd a jövőben további önkéntes tartalékosokat. A most meglévő állományunknál, akiknek a pótlására a toborzórendszer működik, pontosan az a tapasztalatunk, hogy azt a toborzásra jelentkező katonát, aki regisztrált, aki alkalmas, akit felvettünk a listára - hogy valamikor betudjuk hozni, de nincs vele folyamatos akár rendszeres kapcsolatunk - elveszítjük. Elveszítjük, hiszen a munkaerő-piacon közben találnak maguknak más állást. Az önkéntes tartalékosoknál ugyanezt a hibát nem szabad elkövetnünk: ide kell kötni őket, folyamatosan ki kell nyújtani a kezünket feléjük. Nem az önkéntes tartalékosnak kell nálunk jelentkezni, nekünk kell megkeresni őket. Piacgazdaságban élünk, a legjobb terméket sem tudjuk eladni, ha nem keressük meg a vevőket. Tehát a vevő nálunk az önkéntes tartalékos és nekünk kell őket megkeresni és a kezüket megfogni.

Az önkéntes tartalékos **munkajogi védelmének** biztosításáról szóltak és szólni is fogunk még a kollégáim. Egy biztos, a megoldás módjára különböző lehetőségek vannak. A megoldást meg kell teremteni. Mi felvetettük korábban az első tervezésnél, hogy a GYES-en lévőkhez hasonlóan a munka törvénykönyve adjon lehetőséget az önkéntes tartalékos munkajogi biztonságának a megteremtésére. Nem rejtem véka alá, hogy nem találkozott az elgondolásunk minden kormányzati szerv részéről megértéssel, hiszen nagyon jól tudom, hogy az Alkotmány a pozitív diszkrimináció tilalmát is felveti. Kérdés, hogy a honvéde-

lem ügye esetén nem lehet-e ettől eltérni. A gazdasági élettől eltérően itt nem hasznot termelünk valamilyen szervezetnek, itt egyetlen nagy szervezetnek termelünk hasznot - ez az állam. Az állam az mi is vagyunk, akik itt ülünk, vagy a kormányzati különböző pozíciókban. Végül kialakultak azok állománytáblák és munkaköri jegyzékek, amelyek alapját képezik annak, hogy milyen beosztásra, kit és hogyan készítsünk majd fel.

A fejlesztési tevékenység során nagyon fontos és meghatározónak tartjuk az **oktatást és felkészítést**. Az a katonasuli-program, amiről majd később szó lesz, s amely a középiskolákban, illetve a felsőoktatási intézményekben már folyik, egy hasznos támogatást ad ahhoz, hogy az önkéntes tartalékosok megfelelő számban jelentkezessenek. Hiszen ismeretek közvetítünk egyrészt a 18 év alatti korosztálynak, amely majd belép a munkavállalók piacára, másrészt a felsőoktatásba már belépők számára a honvédelmi ismeretek bővítésével. Úgy gondoljuk, hogy ezt a munkát még szélesebben kell folytatnunk. Itt is megköszönöm az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak azt a támogatását, amit nyújtott és nyújt a tárca számára.

Végül a **pénzügyi, logisztikai igények felmérése** és terjesztése. Önkéntes tartalékos nem fog belépni ebbe a rendszerbe 2012. január 01-én, ha nem tudom az elhelyezését, a felkészítését és a felszerelését biztosítani. Ezért csak akkor lehet indítani ezt a rendszert, ha mindez rendelkezésre áll. A tárcaközi egyeztetések során pontosan az vetődött fel, hogy van-e rá erőforrás. Jelenleg még nincs, de pontosan ezért döntött az Országgyűlés arról, hogy fejleszteni kell a rendszert, és pontosan ezért határozta meg a Kormány a rendszer egyes elemeinek ütemezett kidolgozását.

Milyen kihívásokkal találkozunk? E téren elsősorban a **rendszer komplexitásáról** kell szólnunk, amely szinte mindenki részéről elhangzott. Ez a rendszer nem a honvédség

belügye, és ez a rendszer nem a honvédségbe beáramló és állandóan szolgálatot teljesítő katonákból fog állni. Tehát a társadalom felé nyit a honvédség. Egy kollégám ezen a héten azt mondta, hogy a honvédség társadalmasítására kell törekednünk. Igen, a honvédség és a honvédelem társadalmasítására, amely hasznosan szolgálja az önkéntes tartalékosok mellett a szerződéses és hivatásos állomány mindenkori pótlását is. A másik az, hogy azokat az alárendszereket, amelyeket ki kell alakítanunk, csak kormányzati konszenzus esetén tudjuk realizálni. Én annak nagyon örülök, hogy a Szociális és Munkaügyi Minisztérium képviselője - amellett, hogy a problémákat felvetette - felvetett olyan lehetséges irányokat is, amelyekben kompromisszumok is találhatóak. Én úgy gondolom, hogy a honvédelmi tárca részéről teljesen mindegy, hogy milyen formában történik a munkaadók és a munkavállalók kompenzálása vagy érdekeltté tétele. Erre összkormányzati projektet kell kidolgozni és, hogy ennek a költségvetési fedezete a HM tárca fejezetben jelenik meg, vagy mint az országmozgósítási és védelmi felkészítés fedezete a Pénzügyminisztérium fejezetében jelenik meg, nekünk teljesen mindegy. Az erőforrásoknak kell rendelkezésre állni.

Végül még egy megjegyzés: többen is utaltak arra, hogy az önkéntes tartalékos rendszer jelentős költségvetési igényt generál. A válaszom az, hogy igen, ez így van, és hozzá kell tenni, hogy a honvédelem maga is jelentős költségvetési igényt generál. Nem kell attól félni, hogy ha egy új képességet alakítunk ki, hogy az sokba fog kerülni. Lehet, hogy sokba kerül most, de én nagyon remélem, hogy sohasem fog annyiba kerülni az országnak, mint ha nem lenne ilyen rendszere és szükség lenne rá.

A rendszer fejlesztésével kapcsolatban szeretném kiemelni a **versenyhelyzetet a munkaerőpiacon**. A versenyhelyzetben mi igen is pozitívan diszkriminálnánk azokat az állampolgárokat, akik hozzájárulnának az ország

honvédelméhez. Ezt önkéntesen vállalja és nagyon sokat vállal. Vállalja azt, hogy megmarad a polgári munkaerőként a polgári piacon és termel a nemzetgazdaságnak, és vállalja azt, hogy szükség esetén a nemzetgazdaságot biztosító honvédelmi rendszer aktív része lesz. Én ezt nagyon fontosnak tartom, hiszen **a tárcaközi egyeztetések egyik kulcskérdése ennek a versenyhelyzetnek a rendezése**. A másik pedig, amikor NATO gyakorlatról kérdeznek bennünket, azt mondom, hogy nincs NATO gyakorlat, de van valamennyi országnak gyakorlata. Csampa Zsolt képviselő úr az előbbiekből már reagált a brit gyakorlatra, mások jelezték a cseh, illetve a német gyakorlatot. Azaz példákat tudunk venni és azt a hazai kulturális, társadalmi, gazdasági és jogi környezetbe be tudunk illeszteni, adaptálni. Nem tudunk egy az egyben „koppintani” sehonnan. Nagyon szeretném, ha egyszer - de erre valószínűleg soha nem kerül sor - Magyarországon az Egyesült Államok tartalékos rendszerének kialakítását tudnánk átvenni: más ország, más feladatokkal, más kihívásokkal, nagy hatalom, más világpolitikai szereppel. Magyarországnak a saját világpolitikai szerepéből kiindulva kell önkéntes tartalékos rendszert kialakítani azokra a kihívásokra, amelyre a Magyar Köztársaságnak lehet bármikor igénye és nem más országoknak.

Milyen feladatokat végeztünk el? Gyakran találkozom politikusokkal, munkámból kiindulva a tudományos élet képviselőivel, illetve a társadalom civil tagjaival. Nem látják, hogy mit végeztünk el. Nem, Uraim önök sem látják. Önök sem látják, mert folyamatban van, ezért köszönöm ezt a konferenciát, amely a folyamat egyik fontos állomása. Csak jelezsem, több országgyűlési határozat készült el. Az országgyűlési határozatok előkészítésének folyamatát a képviselő urak nagyon jól tudják, annak először is tárcán belüli szakmai egyeztetésen és konszenzuson, majd kormányzati konszenzuson

kell nyugodni. Ez sokkal nehezebb, majd Országgyűlés konszenzuson kell nyugodni. Nagyon szépen köszönöm mindenkinek, aki részt vett ebben a munkában eddig is. A társadalom bármely részéről, amely az ötpárti egyeztetések sikerét is jelentette, hisz egy öt- vagy négyárti egyeztetésre benyújtott országgyűlési előterjesztés a végsikert is garantálni tudja számunkra.

A Kormány részéről **meghatározott kormányzati feladatokat számon kérjük**, és nemcsak számon kérjük, hanem jelezzük is a kormányzat számára. Úgy gondolom, hogy ebben a munkában minden tárca részéről eddig konzisztens és nagyon támogató tevékenységet tapasztaltunk, de sajnos a neheze az jövőre jön. A neheze jövőre jön, mert az erőforrásokkal kell foglalkoznunk jövőre és nem a jogi környezettel. Itt sokkal erőteljesebb viták, tárcaérdek ütközések várhatók, amelyben én mindenütt arra hivatkozok, hogy összkormányzati érdekről, nemzeti érdekről, nemzeti projektről van szó.

Ami elkészült: a különböző HM szervek kidolgoztak nagyon sok számvetést, javaslatot és szabályozót. Ott tartunk, hogy az önkéntes tartalékosok kitüntetései, elismerési formáira vonatkozó tárcaszabályozók tervezetei elkészültek. Elkészültek a felszerelésükre a ruházatukra vonatkozó követelmények. Elkészültek az ehhez szükséges erőforrás számvetések, mégpedig **éves bontásban**. Hogy e mögött lesz-e költségvetési támogatás és forrás, ez nem csak a tárca kötelezettsége. A tárcáé az, hogy reális, nem támadható és a mindenkori követelményeket biztosító erőforrás-igényeket nyújtsjon be.

A műveleti követelmények elemzésével és az azon alapuló számvetéssel kezdtem az elején és most is kiemelem, hogy a jövőben is ez lesz meghatározó számunkra. Amennyiben változnak a műveleti igények - hiszen egy változó világban dolgozunk - akkor változtatni fogunk a műveleti igényszámvetés alapján azon feladatokon is, illetve azon beosztáso-

kon is, amelyeket az önkéntes tartalékosok számára szeretnénk felajánlani.

Ahol sikerünk van, az az oktatás. Ezzel kezdtem többek között a tájékoztatómat, illetve a köztisztviselők általános közigazgatási képzésével. Hiszen igen is jönni fognak a közigazgatásból is önkéntes tartalékosok és számítunk is rájuk. Én mégegyszer megköszönöm valamennyi tárca jelenlévő képviselőjének az eddigi támogatást.

Az eddigi tapasztalatok közül a legfontosabbnak tartom hangsúlyozni azt, hogy egy nemzeti, össznemzeti projekt politikai támogatás nélkül kudarccra van ítélve. Ez a projekt jelen pillanatban eredményesen folyik. A másik az, hogy a javuló társadalmi támogatás, ami tapasztalható az számomra megnyugtató. Tavaly ősszel az egyik közvéleménykutató cég elvégzett egy felmérést. Tavaly ősszel - és nem az idén, amikor országgyűlési határozat már van erről a rendszerről és több sajtótájékoztató is elhangzott. *Tavaly ősszel a megkérdezettek 23%-a választott volna önkéntes tartalékos szolgálatot. Nagyon örülnék, ha ez a szám megmaradna, hiszen ha propagáljuk ezt a rendszert és motivációs rendszerrel is alátámasztjuk, és a munkaadót érdekeltté tesszük, s ha ez a szám 23% marad, megfelel a Magyar Honvédségnek*, ha pedig emelkedik, akkor válogatásra is lesz lehetőségünk. Ebben viszont nagy szerepe van mind a katonai szervezetek vezetőinek, akik a kis közösségekben, a saját környezetükben tudják propagálni ezt a rendszert, illetve a honvédelmi és más tárcák vezetőinek, akik országos szinten tudják ennek a rendszernek a sajátosságait és követelményeit közvetíteni. Amit szeretnék kérni: az elgondolás következetes végrehajtása és elemeinek fejlesztése a hatékonyságot szolgálja. Nem szabad, hogy azok elvek, amelyeket katonák fogalmazzak meg katonai szakmai igények alapján bármilyen kormányzat, vagy politikai érdekből más vágányra menjenek. Ez a vágány csak egyenesen működhet, és csak egyenesen tudja eljuttatni a szállítmányt a végcélhoz.

SZÜCS GYÖRGY

IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK ELNÖKE

HOGYAN KOMPENZÁLHATÓ A MUNKÁLTATÓ AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS KIESŐ MUNKÁJÁÉRT?

Köszönöm, hogy ezen a szakmai konferencián, a munkaadói oldalról az IPOSZ-t kérték fel, hogy itt véleményének adjon hangot. Nem vagyok biztos abban, hogy magas

szintű szakmai előadásként tudom ezt interpretálni, de úgy gondolom, hogy a szakmai konferencia sok mindent elbír. Azt is el kell mondanom, hogy most nekem is ott kellene ülnöm az Országos Ér-dekegyeztető Tanács ülésén, ahol fontos kérdések dőlnek el.

Először is szeretném elmondani, hogy feltételezésem szerint miért is jutottam én a konferencia szervezők eszébe. Éppen a három vagy négy éve született forrásanyagok áttanulmányozás közben – amelyeket most megkaptam a konferenciára – döbbenet láttam, hogy mindössze három munkaadó és szakmai szervezet, szakmai kamara küldi, küldte meg a véleményét. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, a Vagyongvédek Szakkamarája és az Ipartestületek Országos Szövetsége. El kell tehát gondolkodni, hogy miért éppen az IPOSZ az, amely egy döntően a 10 fő alatti munkavállalót foglalkoztató, mintegy 200 szakmában dolgozó, az országban 245 tagszervezettel rendelkező szövetség, miért

ez nyilvánította ki a véleményét, akkor, amikor megjelenik egy ilyen terv? Kinyilvánította véleményét nemcsak a hazafias felbuzdulásból – ami bennünk van a valamikori katonai életünk örökségeként – hanem mert a nemzet-politika maga jelenik meg.

Azt gondolom azért, mert mi vagyunk ennek a nemzetnek, a gazdaságának a tartó pillére, mert döntően magántulajdonú kereskedő, iparos, mezőgazdasági és szellemi szabadfoglalkozású cégeket vezetünk. Az eddigi tapasztalatok alapján, amikor a kürtöket megfűjják – mert önök megfűjták – amikor az országnak valamire szükséges van, akkor ez a réteg, ez a 600 000 fős réteg mozdul meg. Ezért örültünk, hogy a rendszer kialakításához a véleményünket igény-be vették.

Itt a tábornok urak nagyon sok időpontot mondtak, döntően ez a 2008 körüli országgyűlési határozatot említették, azonban épp most van a Parlament előtt egy törvény. Én beletekintettem az írásos anyagba, amely 1999 óta ismerteti a kapcsolódó, hol országgyűlési határozatokat, hol kormány határozatokat, hol miniszteri rendeleteknek a sokaságát mutatja, innen tudom, hogy ez a rendszer nemcsak honvédségi kompetencia. Mert ha az lett volna, akkor ütemezés szerint ez rendszerben megvalósult volna. Felmerül a kérdés: akkor miért nem valósul meg és mit kellene tenni, hogy ez mégis megvalósuljon?

Azt, hogy bizonyos dolgokra fel kell készülni, ha az elkövetkezendő időszakban, a mostani válság utáni időre nem készülünk fel

előre fejben, utána gyakorlatban, akkor félő, hogy nem a kőbe vésett 2012, hanem még egy későbbi időpont is előkerülhet. Márpedig, ha azt mondjuk, hogy ennyi fontos beosztású ember ül itt a konferencián, akiknek most is nagyon sok előreha-ladó feladatban meghatározó, végrehajtó, visszaellenőrző szerepe lenne, vagy van, akkor hatá-rozzuk el, hogy csináljuk meg!

Az anyagban, amit kaptam említésre került a konvergencia program, amely 2006-tól indult, azonban van itt egy tavaly óta zajló világgazdasági válság, amely látható, érzékelhető. „Ke-resd a nőt” mondja a francia, mi meg keressük a pénzt ebben az országban. Mindenki egyet-ért, hogy szükséges, de nem akarja azt mondani, hogy te meg menj a sor végére ott majd rá kerül a sor, de oda soha nem jutunk, mindig új sorokat, ajtókat nyitunk.

Tehát el kéne határozni, hogy mi ezt nagyon is szeretnénk megvalósítani. Ezért az oldal egyik véleménye az – és az a kérése is –, hogy valahogyan zárkóztassanak fel minket az ismeret-anyagban. Majd pedig a meginduló egyeztetés egyik résztvevőjének, ahogy a társadalmi pár-beszédeket intéző szociális minisztériumi képviselő is megjegyzi, az OÉT-nek kellene lennie. Megjegyzem munkaadó oldalról, de azért mert elolvastam ezt az 1032-es kormányhatározatot, ebben mindenki felelősnek van feltüntetve, csak a révész nem: a munkaadó, meg a munkavállaló, az állampolgár. Ez fontos szempont, mert a kész anyagokat nem vagyunk hajlandók elfogadni!

Elmondom, hogy mit szeretnénk benne látni. Idő van még az egyeztetésre, nagyon gyorsan kezdjünk hozzá, hogy ezen a területen utolérjük a lemaradást a társadalmi és most mondom a gazdasági oldal szempontjait illetően.

Az országban halottas ravatalozókat, kérekpárutákat építünk, falu menti virágágyás-

okról be-szélünk, idősök otthonának, óvodák a melegítő konyhájának a sterilizálóját illetően beszélünk. Egyről nem beszélünk: ha a gazdaság nem fog értéket termelni, akkor semmi nem tartható fenn.

Képviselő urak elhivatottsága nekem nagyon imponáló volt, főleg a témát illető szakértelmük, érintettségük. Ezek szerint ennek a sok törekvésnek az eredményéhez vezető út az összefogás, de pont ezért nem lehetséges, hogy kész tervekhez adjunk véleményt. Mert ha 5 %-ot elérünk ebben a véleményformálásban, akkor ne az valósuljon meg, ami nekünk a legtöbbre kerül, és ez jelentse a hatékonyság maximumát. Hanem álljunk össze az elvek összeállításánál, ahol akár 60-70 % bekerülhet a véleményünk. Nem ellenfelek vannak, hanem egy több szereplős feladat a közös koncepció kialakítására. Azt gondolom, hogy az anyagi ösztönzés és kompenzáció kérdéseiben teljesen egyetértek. Ha a parlament törvényt hoz, annak az ország kormánya a felelőse a végrehajtásában.

Újra kell osztani, hogy kire, milyen feladat hárul, például a nem anyagi kérdéseknél. Én mint az IPOSZ vezetője, a most kezdőktől, az 50-60 éves korúig bezárólag mintegy 42 000 egyéni vállalkozóval vagyok kapcsolatban.

Elmondható, hogy az anyagi elismerés önmagában mindig kevés ahhoz, hogy a befektetett fő-leg önkéntes munka megtérüljön. Ezért híve vagyok az elismeréseknek, a különböző propagandasztikusnak tűnő, de valójában az erkölcsi elismeréssel kompenzáló, a keletkező nem feltétlenül anyagi hiány kiegyenlítésének.

Képzés, tudatformálás.

Minden tiszteletem azoké, akik most felríták, és felsorolták, hogy mivel és kivel. Meg szeret-ném kérdezni, hogy nem gondoltak esetleg a középfokú szakmunkásképzésben résztvevőkre, akik azonban mégis csak az ország derék hadát adják? Olyan technikát sajátítanak el, ami ez-után majd felsőfokú képzés

meg egyetem tananyaga lesz, az ő részük is az élethosszig tartó tanulás. Kétszázegynéhány szakmát művel a magyar gazdaság. Elég nagy baj, hogy az oktató-si és foglalkoztatási kormányzat olyan gyorsan kapkod, hogy azt a bizonyos 21 napot nem várja ki sosem, hogy a tyúk alá vetett tojásból kikeljen a csibe, és abból tudjon valamit nevel-ni, hanem mivel nem jött ki azonnal, akkor a rendszer nem is jó.

Ennek jobbitásában szívesen részt veszünk. A szövetségünk legnagyobb baja, hogy a fizikai munka, magyarán a mérhető teljesítménynek a leértékelése zajlik az országban, mindegy, hogy mérnök, vagy technikus, és mindegy hogy ez szakmunkás, alkalmazott, vagy szakmát gyakorlati munkát végző vállalkozás. Jelen pillanatban szinte csak egy logisztikai központ, meg pénzügyi közvetítő rendszer vagyunk. Márpedig a rendszer, amiért most itt vagyunk, az produktumot kíván. Látjuk, hogy elmaradásokat kell előbb felzárkóztatni, onnantól a szintre hozzával begyakorolni és a pályán továbbvinni. Nem ördögös dolog ez, csak ülünk le és csi-náljuk meg. Mert a másik üzenet, hogy minél előbb bekapcsolódjunk, de ennek a lehető leg-kevesebb adminisztrációval kell megtörténnie, azonban a kapcsolattartást nemcsak az önkéntesekkel, hanem az öt alkalmazókkal is ki kell építeni.

Jelezni kell, ha munkahelyet vált, vagy egyéb problémái merülnek fel, sok minden lehetséges, itt most nem akarok a részletekbe belemenni. Egy mindenképpen fontos, hogy nem lehet az, hogy az anyagi teher csak a munkáltatóra háruljon. Ez nem azt jelenti, hogy ez elviekben nem tudna működni.

Szeretném jelezni, hogy ezután a tanácskozás után rögtön el kell mennem a bajor szövetségünkhöz, ahol már jeleztem, hogy tőlük szeretnék tapasztalatot szerezni. Van működő oktatás, honvédelem, kíváncsi vagyok, hogy ott hogy viseli el, vagy hogy hogy támogatja a vállalkozó a tartalékost. Már most szeretném jelezni, hogy tessék arra is gondol-

ni, ha mi van akkor, ha én, mint egy egyéni cég vállalkozója, tulajdonosa én is be szeretnék vonulni. Tehát differenciálni szükséges itt a dolgokat, de el fogunk tudni ebben indulni.

A legjobb példának a svájci példát tartom: az egy masszív rendszer, amit el kell érniük. De ha az első lépést nem tesszük meg, akkor nem tudunk odáig eljutni. A dolog azonban sokkal bonyolultabb, és néhány elvi kérdést vetnék fel.

Altábornagy úr kérte, hogy a további munka pontjai közé bekerüljenek, milyen munkaviszonya lesz az önkéntes tartalékosnak, mikor megkötö a szerződést, a szerződést időtartamára, ki a munkáltatója - mert ez egy fontos kérdés! Ha a munkáltatója marad az eredeti munkaadója, akkor ez bizony egy olyan rendszer, hogy kölcsönzik az önkéntest arra az időre. A munkaerő kölcsönzés már meg van oldva, nevezetesen, ki kell képezni munkavédelemtől, ki kell képezni és vizsgálni egészségügyi szempontból. Azonban mi van, ha balesete lesz, rokkanttá válik?

Tehát munkajogi kérdéseket kell tisztázni, onnantól kezdve, ha a munkaadónak „csak” az a vesztesége, hogy az egyébként jó szakmunkása elmegy tőle arra az időre – nem kevés ez az idő – még úgy is, hogy kineveli, aztán el fog menni.

Azonban tisztázni kell a dolgokat. Ha ez megtörtént, a munkaadónak már nem kell másra támaszkodás, csak az, hogyha arra az időre fel tud venni valakit munkásként. Annak a kiképzése, betanítása és a gyakorlatlanságára költségként jelentkezik a munkája mellett.

Még egy szempont: a kiszámíthatóság.

Tudni kell, hogy mikor fogják behívni. Svájci barátaim mondják, hogy ők tudják, hogy a sor-katonaság végére, 3 évet le kell tölteniük. A faluban Hanzi a százados, és tudja, hogy egy via-duktnál elmennek 15-en és 1 hónapig őrzik. Rossz a példa, de ilyen a struktúra. Tehát ilyen-nek kell lenni, főleg ha

egynél több önkéntes van abban a kis üzemen, nálunk például 10 alatti a foglalkoztatott létszám. Ez tényleg csak információ kérdése, mert akkor fel tud készülni rá a munkáltató is.

Szeretném azt megkérdezni, hogy a képzéseknek a közszféra felé vitelében számítanak-e a polgárok, társadalmi szervezetek segítségére. Mert azt tudjuk, hogy vannak a hagyományőr-zők, de vannak az olyan munkaadói szervezetek, mint mi, meg a munkavállalói szervezetek, amelyek ha ezt rendszerbe állítják - ösztintén 4000 fő nem tömeg – és nem anyagi szempont-ból szeretném kiemelni a dolgokat, de ezek közül jó lenne, ha mindenki elvállalná az önkéntes tartalékos rendszerből azt a feladatot és azt a részt, amit mindenképpen fel tud vállalni.

Végezetül arról szeretnék beszélni, hogy a 12 pontos értékelés a megküldött írásos

anyagban, négy vagy öt a társadalom meggyőzésére, a munkavállalónak a jogbiztonságának a védelmé-re, és a munkaadó kompenzálása irányul, vagyis majdnem a fele. Ezért bármennyire is előre haladott fejlesztések vannak, ennek a majdnem felének a bevonása szükséges, mert ez a sok munka, szellemi anyagi és fizikális értelemben nézzük, illetve ennek a szükségessége, amelyet mindannyian érzünk, nem szabad hogy most elveszzen. Ha az új a rendszer működése most, 2011-ben, vagy 2013-ban indul, azt kell mondanom, hogy majdnem teljesen mindegy! Ezért felajánlom a szövetség együttműködését, amire kompetenciám van, és az Országos Érdekegyeztető Tanács munkaadói oldalán az együttműködését, mert innen azt a hírt viszem, hogy várnak bennünket egy szerkesztő vagy egy előkészítő bizottságba.

Köszönöm a figyelmet!

DR. KLADEK ANDRÁS NYÁ. EZREDES NEMZETKÖZI PÉLDÁK ÉS TRENDEK AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZERREL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

Egyelőadásra való felkészülés során talán az a legnehezebb, hogy megtaláljuk a helyes megoldást, hogyan lehet a leghatékonyabban kihasználni a rendelkezésre

álló szűk időkeretet. Az előadó minden rendelkezésére álló információt, tudást, tapasztalatot szeretne megosztani a hallgatósággal, ami nyilvánvalóan lehetetlen.

Márpedig információval és tapasztalatokkal egyaránt fölös számban rendelkezem! 1993-ban találkoztam először önkéntes tartalékosokkal, Németországban, az USA 7. Tartalék Hadseregének gyakorlatán. Oszályvezető helyettesként szolgáltam a vezérkar mozgósítási osztályán, és akkoriban már meglehetősen komoly problémáink voltak a tartalékosok behívásával. A szükséges létszám többszörösét kellett megmozgatni ahhoz, hogy a betervezett gyakorlatot meg tudjuk tartani. Mind a tartalékos, mind a munkáltatója megpróbált minden kifogást előhozni, csak ne kelljen bevonulni, mégoly rövid időről is volt szó.

És mit láttunk akkor a 7. Hadseregnél: Európa számos országából, ott dolgozó amerikai állampolgárságú önkéntes tartalékosok vonultak be, és vettek részt zokszó nélkül a gya-

korlaton, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga lenne. Magyarországról például egy, a Tungsramban dolgozó amerikai mérnök vonult be. Én ekkor lettem meggyőződéses híve az önkéntes tartalékos rendszernek, ekkortól kezdtem el azon dolgozni, hogy nálunk is legyen ilyen. Alig kilenc év elteltével, nem kis munkával, Magyarországon is sikerült bevezetnünk ezt a szolgálati formát, még ha nem is volt igazán sikeres, de ez már egy másik történet.

Előadásomban a NATO tagállamokra szorítkozom. Az Amerikai Egyesült Államokat és Kanadát, velünk össze nem hasonlítható viszonyaik miatt, fájó szívvel, de kihagyom a mintából, bár köztudottan ebben a két országban működik leghatékonyabban az önkéntes tartalékos rendszer.

Arra vállalkozom, hogy felvillantom a trendet, majd röviden bemutatom a NATO tagállamokban honos önkéntes tartalékos rendszerek azon főbb jellemzőit, amelyek a nálunk most formálódó szisztémához képest eltérést mutatnak.

Mi is hát a trend napjainkban?

Az önkéntes tartalékos szolgálatot mára csaknem valamennyi NATO tagállam alkalmazza, függetlenül attól, hogy részben vagy egészben fenntartották-e a hadkötelezettséget vagy teljesen önkéntes haderőt működtetnek.

Az általános létszámcsökkentés, költségvetés csökkentés jelentősen felértékelte Európában is a tartalék erők fontosságát. Az ok egyszerű: az önkéntes tartalékos költséghatékony, ugyanakkor megfelelő be-

osztásokban egyenértékű erőforrást biztosít. Az önkéntes tartalékosok aránya a reguláris erőkben általában 20-25 % körüli, a területvédelmi, honi erőknél ennél magasabb.

A másik jól érzékelhető trend, hogy a missziós feladatok megváltozásának, az úgynevezett „niche képességek” előtérbe kerülésének is köszönhetően, jelentősen kibővült a tartalékosok alkalmazása a békeműveletekben. Számos olyan haderő van Európában, amely önkéntes tartalékosok nélkül már nem is lenne képes a vállalt műveleti feladatainak teljesítésére.

Belgiumot, Dániát és Hollandiát említhetem elsősorban, ahol szívesen vállalnak feladatot CIMIC tevékenységekben, amely missziók nemcsak a haderő számára eredményesek, hanem külgazdasági szempontból is hasznosak az adott országnak.

Másutt sem elsősorban a könnyűlövész, hanem a speciális beosztásokat töltik be olyan szakemberekkel, amelyekből mindig kevés van, és szinte minden misszióban szükség van rájuk, orvos, fogorvos, pszichológus, jogász, újságíró, PR szakember, informatikus stb. Orvosokból például mindenütt hiány van, ezért szinte mindenhol tartalékosokból oldják meg a missziók egészségügyi biztosítását.

Vannak persze olyan államok, Olaszország, Spanyolország vagy például Norvégia, ahol csak az országhatáron belül alkalmazzák a tartalékosokat, de a speciális képzettségű tartalékosok részvételét ezekben az államokban is támogatják.

Két államot emelek ki:

Az angol haderő, amelyet Csampa képviselő úr is kiemelt, komoly szerepet vállal az új biztonsági kihívásokban, mint például az olyan fegyveres missziókban, mint Irak vagy Afganisztán. A műveletekben komoly szerepet kapnak a tartalékosok. 2003 óta 18 ezer tartalékos vett részt a missziókban, a missziók állományának átlagosan 9%-a tartalékos.

Az a Németország pedig, amely néhány évvel ezelőtt még tényleges állományú ka-

tonát sem küldött a határain túlra, ma már missziós létszámának 7%-át tartalékosokból állítja ki.

Ezek után áttérek az önkéntes tartalékos rendszerek működtetésében jellemzően mindenütt alkalmazott/alkalmazható jó megoldásokra!

Először is a humán erőforrás gazdálkodásról szólnék.

Elsődleges forrás mindenütt a még megfelelő korban leszerelő, vagy nyugállományba vonuló katona. Ők motiváltak a katonai szolgálatra, felkészült katonaként a tartalékos beosztásokban is jól alkalmazhatók, ugyanakkor önkéntes tartalékosként nem szakadnak el a haderőtől. A jól ismert közeg, a tartalékos szolgálatért járó juttatások és kedvezmények megkönnyítik a civil életbe történő visszailleszkedést is, ezáltal részét képezik a rekonverzióknak.

A tagállamok többségében a speciális civil szakképzettséget igénylő beosztásokban mindenféle katonai előélet nélkül is alkalmaznak tartalékosokat, néhány hónapos „gyorstalpaló” könnyűlövész kiképzést követően. Ez utóbbi megoldás ott jellemző elsősorban, ahol a missziók állományába nagyobb számban szükséges polgári szakképzettségű személyzet.

Számos tagállamban bevált megoldás, hogy a hivatásos, szerződéses katona számára kötelező a leszerelést követően rövidebb-hosszabb ideig - 3-5 évig - a haderő rendelkezésére állni tartalékosként. Fanyaloghatnánk, hogy ha kötelező, akkor ezek nem is igazi önkéntes tartalékosok, de nem lenne igazunk, hiszen ennek az előírásnak az ismeretében vállalják önként a katonai szolgálatot. Persze nem kötelező alkalmazni is őket tartalékosként, ez egy lehetőség, egyfajta „hidegkapacitást” jelentenek a haderő számára.

Ezt a fajta „továbbszolgálatot” a magyar rendszer sajnos nem alkalmazza, pedig ez az erőforrás véleményem szerint jól jönne ná-

lunk is nemzeti veszélyhelyzetekben, és ezzel elhárulna az a veszély is, hogy egyesek éppen a rendkívüli feladatok végrehajtásakor hagyják „cserben” a haderőt.

Az a régi felfogás, mely szerint a haderő működtetése, feladatainak megoldása a tényleges állomány dolga, és a tartalékos csak pótszer, mára tőlünk nyugatabbra jórészt megváltozott, a tartalékosok egyenértékű szereplőivé váltak a haderőknek. Persze ebben van egy kis túlzás, amit a „jórészt” szóval próbáltam kifejezni, amivel arra akarok utalni, hogy ez ott sem ment egyszerűen, ott is meg kellett győzni a tényleges állományt arról, hogy fogadja el társként a tartalékost.

Mit gondolnak, a képen melyikük a tartalékos? A borostás, kopottabb, régebbi felszerelésű, fegyverzetű katona? Nem, ő az Afgán Nemzeti Hadsereg katonája, a másik a Brit Területvédelmi Hadsereg tartalékosa! Persze ezt a képet csak a figyelem felélénkítése végett tettem fel!

Az alkalmazásuk:

Azt ki kell emelnem, hogy a mintául szolgáló haderőkben általános gyakorlat, hogy az önkéntes tartalékosokat célszerűen és hatékonyan alkalmazzák.

A haderőkben számos olyan katonai beosztás található, amelyekből rendkívüli helyzetekben nagyobb létszámban van igény, és belőlük a békeidőszaki működés során kevesebbre, vagy egyáltalán nincs szükség, ezek a jellemzően tartalékosokkal betölthető beosztások.

Gondosan megkeresik azokat a beosztásokat, amelyekben a tartalékosok a szaktudásuk vagy gyakorlatuk folytán jók vagy jobbak a tényleges állományúaknál. A jogász, a tolmács, az orvos, a pszichológus, a pilóta, és sorolhatnám tovább, beosztások megfelelő civil szaktudással és gyakorlattal rendelkező tartalékosokkal célszerűen betölthetők, és ezekre a feladatokra nem kell lekötni tényleges állományt.

A tartalék erők további jellemző alkalmazása a különböző nemzeti válsághelyzetek, katasztrófák kezelésében, például az árvízi védekezésben, vagy a Befogadó Nemzeti Támogatás nyújtásában.

Alkalmazzák még az önkéntes tartalékosokat a békehiányok pótlására. Elhangzott az előttem szólóktól, hogy ezt a megoldást a Honvédelmi Minisztérium, de az Összhaderőnemi Parancsnokság sem támogatja. Magam ezt jó megoldásnak tartom, persze nem tömegével és hosszú időtartamra, hanem átmenetileg, rövid időre, például misszió miatt távol lévők helyettesítésére. Annál is inkább, mert a NATO elvek szerint a tartalékosokkal betöltött beosztás a feltöltöttség szempontjából tényleges állománnyal betöltött helynek minősül.

Háború esetén a tartalék erők feladata a védelmi igazgatás szerveinek megerősítése, a haderő kiegészítése, valamint a személyi veszteségek pótlása.

Egy, a nyugati haderőkben általánosan jellemző megoldást szeretnék még felvillantani, amelyet nem alkalmazunk a most bevezetésre kerülő rendszerben.

A tartalékosok az életvitelüknek, munkahelyüknek, ambícióiknak megfelelően, különböző készenléti és alkalmazási kategóriák közül választhatnak. Aki akarja, csak háború esetén, vagy nemzeti válsághelyzetben áll a haderő rendelkezésére, békeidőszakban nem vesz részt a kiképzéseken sem. A másik véglét az, amikor akár rövid idejű értesítést követően is készen áll a bevonulásra a tartalékos, és vállalja a külföldi alkalmazást is, persze az ehhez szükséges gyakori felkészítésekkel együtt. A juttatások természetesen igazodnak a rendelkezésre álláshoz.

Ha szabad nekem erről a helyről kritikát megfogalmazni, azt látom, hogy a nálunk nehezen fedezhető fel ez a fajta tudatos törekvés a tartalékosok hatékony alkalmazására.

Nem látom a szándékát annak, hogy megkeressék az Országgyűlés döntése folytán

rendelkezésre álló 4 ezer fős létszám felhasználásának legbölcsebb, legkörültekintőbb módját. Bárhogy nézzük, ez egy jelentős, mai világunkban nagyon ritka mértékű létszám-növelést jelent - 17%-os - és ennek a kontingensnek a célszerű kihasználása innovatív megközelítést igényelne. Át kellene tekinteni az állománytáblákat abból a szempontból, hogy csak olyan beosztásokban tartsunk tényleges katonát, amely beosztások a békeműködéshez, és a rendkívüli feladatok előkészítéséhez elengedhetetlenül szükségesek, illetve olyan beosztásokban, amelyek betöltésére a speciális, állandó szinten tartott szaktudás, vagy az állandó készenlét követelménye miatt nem jöhetnek szóba tartalékosok.

Minden más beosztás esetében meg kellene fontolni az állománytáblában a hely tartalékosokkal feltölthetőségének minősítését. Az így felszabaduló békelétszám költségkerete felhasználható lenne a haderő képességeinek növelésére, vagy az önkéntes tartalékos rendszer működtetésének, ösztönző, támogató rendszer, munkáltatói támogatás költségei stb. fedezésére-kiegészítésére.

Néhány gondolat a kiképzésről, bár Benkő tábornok úr után már nehéz a témáról szólni!

A katonai előképzettséggel nem rendelkező civil jelentkezők általában három hónapos alapkiképzést kapnak, amelynek tematikája illeszkedik a civil szakképzettséghez, illetve a vállalt beosztáshoz.

Az önkéntes tartalékosok szinten tartó kiképzése tág határokon belül mozog, arányosan azzal, hogy az illető milyen kategóriában vállalta a szolgálatot. Általánosnak az évenként egy - három hetes időtartamot tekinthetjük, amelyet választása szerint több részletben, esetleg hétvégeként, vagy egy egybefüggő időtartamban tölthet le a tartalékos. Jellemző a törekvés a munkaidő kímélő módszerek, a távoktatás, az e-learning megoldások alkalmazására.

Szeretnék leszámolni egy tévhittel, amely szerint a NATO tagállamok haderőiben a békeállományával azonos kiképzettségi követelményeket érvényesítenek a tartalékosok esetében. A kiválasztási követelmények valóban azonosak, és a tartalékosok ugyanolyan gyakorisággal, és követelmények szerint kerülnek egészségügyi és fizikai felmérésre is.

A felkészítés azonos követelményét azonban nem szó szerint kell érteni. Az egyenértékűség csak azokban a beosztásokban teljesül, ahol a polgári képzettség, munkakör megegyezik vagy nagyban hasonló a katonaihoz. A katonai ismereteket itt is szintre hozzák a lehetőségek határain belül, célszerűen akkor, amikor azokat használni kell, tehát a tényleges alkalmazás előtt.

Illetmény, ösztönző és érdekeltségi rendszer:

Az ösztönző és érdekeltségi rendszer nagyon sokszínű, amelyben a prémiumtól a nyugdíj-kiegészítésig sokféle megoldást alkalmaznak a tagállamok.

Az önkéntes tartalékosok illetménye, juttatásai megegyeznek a tényleges állományával a szolgálat ideje alatt, megfelelő kiegészítéssel gondoskodva arról is, hogy az esetleg a civil munkahelyénél alacsonyabb katonai illetmény miatt ne károsodjon a tartalékos családja.

Az illetményt kiegészíti egy, a rendelkezésre állást ellentételező átalánydíj, amely azonban csak akkor jár, ha az előírt gyakorlaton részt vett a tartalékos.

A tervezett magyar ösztönző és érdekeltségi rendszerből sajnálatos, de hiányzik a munkabér kiegészítés alkalmazása a civil munkabérenél alacsonyabb illetmény esetén. Hibás szerintem a hivatkozási alap, amely szerint nem engedhető meg az azonos beosztásban lévők között az eltérő illetmény. Erre megoldás lehet az, amit Angliában alkalmaznak, ahol leszereléskor kapja meg a tartalékos az illetmény kiegészítését, Németországban a

munkáltató a szolgálat alatt tovább folyósítja az átlagfizetést, amelyet aztán teljes egészében visszakap a hadseregtől. De például Csehország nyíltan felvállalja a megkülönböztetést, mert a kiképzés alatt dupla zsoldot kap a tartalékos.

Néhány szót a munkáltatói programról!

Előadásom végére hagytam egy nagyon fontos dolgot, a gondoskodást arról, hogy az önkéntes tartalékos katona a bevonulás miatt ne veszítse el a munkahelyét. Ennek megoldására tőlünk nyugatra többféle eljárás terjedt el, a munkáltatói támogató programok keretében. Ez általában egy összefüggő jogi, gazdasági és érdekvédelmi rendszer, amelyben az egyes elemek országonként eltérő súllyal vesznek részt a program működésében.

Volt szerencsém a NATO csatlakozásunktól nyugdíjazásomig tartó időszakban vezetni a magyar delegációt a NATO Nemzeti Tartalék Erők Bizottságában, és higgyék el, egyetlen ülés nem múlt el úgy, hogy a munkáltatói támogatás problémái, illetve megoldásai ne kerültek volna szóba.

Nem jósolhatok a magyar modell megtalálásának sem könnyű utat, a nálunk jellemző anyagiasság és érdekelvűség, a közös értékkel kapcsolatos érdektelenség mellett.

Ha jó megoldást akarnék említeni, Angliát hoznám fel példának.

Itt jól működik a tartalékosokra vonatkozó törvény, amelyben a kormányzat elismeri, hogy a munkáltatók, a tartalékosok, és a haderő közötti gyümölcsöző együttműködés érdekében teljes mértékben szem előtt kell tartani a munkáltató érdekeit.

A munkáltatók erre biztosítékok egész sorát kapják, valamint több-rétegű anyagi kompenzációt a kieső munkaerő kárpótlására.

Amennyiben akár a munkaadó, akár a tartalékos elégedetlen a törvényben foglaltak betartásával, megfelelő fórumok állnak rendelkezésre, amelyek hasonlóak a munkaügyi bírósághoz, de csak az elnök jogász, a tanács másik két tagja üzletember.

Befejezésül:

Doktori értekezésemet Önkéntes tartalékos rendszer és munkáltatói támogató program címmel írtam.

Az értekezés műhelyvitáján, 2007 nyarán, még komoly kétségek merültek fel egyesek részéről a tekintetben, hogy van-e létjogosultsága, szükségessége, illetve realitása Magyarországon az önkéntes tartalékos rendszer megújításának, újbóli megteremtésének.

Ma pedig, az előttem szólókat hallgatva, hál' Istennek, fényévnyi távolságban vagyunk ettől a szemlélettől, nem arról vitázunk, hogy kell-e, hanem arról, hogy hogyan, milyen keretek között alakuljon ki egy új tartalékos rendszer.

FÓRUM

MAGYAR FERENC EZREDES
HONVÉDELMI MINISZTERIUM, TERVEZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS FŐOSZTÁLY,
FŐOSZTÁLYVEZETŐ-HELYETTES
AZ ÖNKÉNTES TARTALÉKOS RENDSZER ÉS A KATONASULI PROGRAM

Tisztelettel köszöntöm a konferencia résztvevőit! A következő néhány percben az önkéntes tartalékos rendszer és a nemrégiben elindult KatonaSuli program kapcsolatáról szeretnék szólni. Bevezetőül néhány gondolatot osztanék meg Önökkel, alátámasztva a téma aktualitását. Az előttem felszólalók közül többen kiemelték annak fontosságát, hogy az önkéntes tartalékos rendszer életképességéhez szükséges egy megfelelő ösztönző- kompenzációs rendszer kialakítása. Egy olyan rendszeré, amely honorálja az önkéntes tartalékos számára azt a többletet, amelyet a honvédelem ügyéért vállal, miközben kompenzálja a munkaadóját is.

Ugyanakkor megítélésem szerint hiába építünk fel egy jól működő rendszert, az nagy valószínűséggel kudarcra lesz ítélve – ahogy Simicskó képviselő úr is mondta –, ha a fiatalok fejében és szívében a honvédelmi tu-

dat, a hazafiság eszméje nem alakul ki és nem erősödik. Ha ezért nem teszünk már egészen fiatal korban, akkor felnőtté válva az állampolgárok miért is választanák az önkéntes tartalékos szolgálatot? Ebben a feladatban számunk kiemelt szerepet a honvédelmi tárca által gondozott KatonaSuli programnak.

Előadásom három részből áll: *először* egy áttekintést szeretnék adni a 2004-2008 közötti időszakról, mivel az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatának időszakáig történtek olyan események, amelyek a honvédelmi nevelés terén eredményeket hoztak; *ezt követően* bemutatom azt a helyzetet, amely a 2008-2009-es éveket jellemzi; *végül* beszéllek arról, hogy miként látjuk a hazafias, honvédelmi nevelés fejlesztésének lehetőségeit az elkövetkezendő időszakban.

Néhány gondolat tehát az előzményekről: 2004-ben leszerelt az utolsó sorkatonai, Magyarország áttért az önkéntességen alapuló haderőre. Az áttérés a kötelező sorkatonai szolgálat felfüggesztésével járt. Az elkövetkező években a Magyar Honvédség társadalmi presztízse folyamatosan emelkedett, miközben a fiatalokkal való kapcsolata egyre lazábbá vált. Az önkéntes haderőre való áttéréssel ugyan is szűkült az állampolgári, honvédelmi ismeretek átadásának lehetősége, hiszen a fiatalok intézményes formában a Magyar Honvédséggel már nem találkoztak. A honvédelmi tárca megoldást keresett a fiatalok hatékony elérésére.

Milyen középfokú oktatási intézményekben tanították ebben az időszakban a katonai, honvédelmi ismereteket? Az MH Béri Balogh Ádám Honvéd Középiskola és Kollégiumban, amely 2007-ig működött Győrben. Itt a növendékek arra készültek, hogy az

érettségi után majd a katonai felsőoktatásban vagy a tiszthelyettes szakképzésben fogják tanulmányaikat folytatni. Volt egy Katonai alapismeretek című tankönyvük, amelynek segítségével elsajátították az alapvető katonai ismereteket. 2004-ben az volt a tárca elgondolása, hogy ezeket a katonai alapismereteket tartalmazó tananyagokat - némiképpen átdolgozva- a civil középfokú oktatásban is be fogjuk vezetni úgy, hogy a gesztorintézmény feladatát a honvéd középiskola látja el. A gesztor szerepe nagyon fontos mind a tantárgy akkreditációja szempontjából, mind a tantárgy fejlesztésével kapcsolatos feladatok megoldásában, mind a pedagógusok módszertani felkészítésében, mind pedig az oktatás módszertani kérdéseiben. A honvéd középiskola a tankönyvet akkreditáltatta és 2005-től a Katonai alapismeretek – 5 éves akkreditációval – a középfokú oktatásban választható közismereti érettségi tantárgy.

A felsőoktatás területén ebben az időszakban a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem megkezdte a Honvédelmi alapismeretek tantárgy kidolgozását. Bizonyosan vannak itt olyan kollégák az egyetemről, akik erről majd hozzászólásukban kissé részletesebben szólnak. A tantárgy fejlesztőinek az volt a célja, hogy egy olyan, a távoktatás módszertanára épülő multimédiás tananyagot készítsenek, amelyet a különböző polgári felsőoktatási intézményekben a hallgatók a szabadon választható tantárgyaik közé felvehetnek. A tantárgy elkészült, több egyetemen is hallgatható, erről a későbbiekben szólok még. A Honvédelmi alapismereteket tanulók jelenleg tehát korszerű távoktatási rendszerben folytathatják tanulmányaikat, multimédiás tananyag használatával, és tutor segítségével sajátíthatják el az alapvető tudnivalókat. A tantárgy oktatása elsőként a Pannon Egyetemen, Veszprémben kezdődött meg a 2007-2008-as tanévben.

2008-ban az önkéntes tartalékos rendszer felülvizsgálatra került, és a hozzá

kapcsolódó egyes feladatok újra kiemelt figyelmet kaptak. Az 1032/2009. (III.18.) Kormányhatározat – amely az egyes ágazati feladatokról szól – meghatározta az oktatási és kulturális-, valamint a honvédelmi miniszternek, hogy az alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézmények számára az állampolgári honvédelmi ismeretek szélesítését célzó programot dolgozzon ki 2011. november 30-ig és vezessen be 2012. szeptember 01-jéig.

A projekt fontosságát az is mutatja, hogy két tárca felelősségi körébe utalja ezt a feladatot. Tekintettel arra, hogy a honvédelmi tárca mind a felsőoktatásban, mind a középfokú oktatásban már rendelkezett felhasználható tapasztalattal, illetve tananyagokkal, így a program elindításának céldátumát – tekintve a feladat kiemelt jelentőségét - 2009-re tettük.

Ennek szellemében kezdtünk tárgyalásokat az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) szakembereivel. Az első egyeztetések során kiderült, hogy az OKM szakemberei a programot toborzásnak gondolják, és mint ilyet, a honvédelmi tárca felelősségi körébe tartozónak vélik. A program pontosítása, illetve a félreértések tisztázása után az együttműködés minden szakterületen elindult.

Nagyon fontosnak tartom azonban e helyütt is kiemelni, hogy ez a program nem egy toborzó projekt. Nyilvánvaló, hogy van indirekt toborzó hatása is, hiszen aki saját elhatározásából tanulja ezt a 208 órás tantárgyat és érettségizik belőle, vagy fölveszi a Honvédelmi alapismereteket valamelyik egyetemen, nagyobb valószínűséggel választja hivatás-ként a katonai pályát társainál. A program elsődleges célja azonban a fiatalok állampolgári, honvédelmi ismereteinek bővítése.

A program előkészítési fázisában számba vettük az addigi eredményeinket. Sajnos voltak hibák is, és azokat is szeretném őszintén elmondani.

Azt tapasztaltuk, hogy a középfokú oktatásban a *Katonai alapismeretek* tantárgyat

11 középiskolában vették fel és mintegy 300 diák tanulta addig. 2008-ban az MH Bérei Balogh Ádám Honvéd Középiskola és Kollégium már bezárta kapuit, így vele megszűnt a Katonai alapismeretek gesztorintézménye is. A Katonai alapismeretek tantárgy és tankönyv akkreditációja 2010-ben lejár. 2008-ban úgy láttuk, hogy egy tankönyv és tantárgy akkreditációs folyamatához a két év – 2010 szeptemberéig – nagyjából elegendő. A feladat elvégzéséhez azonban szükség volt egy új gesztorintézményre.

Végeztünk egy közvélemény-kutatást is. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szociológusai 16 középiskolában kérdeztek meg közel 1000 diákot. A tanulók 53%-a jelezte, hogy fölvennék ezt a tantárgyat és szívesen tanulnának katonai alapismereteket. Az igény tehát igazolódott.

A *Honvédelmi alapismeretek* tantárgyat továbbra is csak a Pannon Egyetemen oktatták igaz, hogy egyre növekvő hallgatói létszámmal. Készítettünk egy felmérést: abban a félévben, amikor kb. 800 hallgató vette fel a tantárgyat, az ország 256 településéről származtak, és egyenként nagyjából 10-15 fővel osztották meg azokat az ismereteket, amelyeket a Honvédelmi alapismeretek elsajátítása közben szereztek.

Beszélggettünk tanárokkal, önkormányzati képviselőkkel, nyugállományú katonákkal, ernyőszervezetek képviselőivel, tartalékos katonákkal, alakulatok parancsnokaival, valamint középiskolák igazgatóival, intézményfenntartókkal, egyetemi rektorokkal.

A tapasztalatok szerint a tantárgyoknak bizonyítottan létezik egyfajta multiplikáló hatása. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, hiszen a program sikerét nem a tárgyaktól érettségizettek, illetve vizsgát tettek számával gondoljuk mérni. Siker az is, hogy egyre többen ismerik meg a programban résztvevők által azokat az értékeket, amelyeket közvetíteni szeretnének a fiatalság felé.

Milyen hibákat találtunk? Megállapítottuk, hogy többek között kommunikációs problémák vannak, nem jut el a hír a hallgatókhoz, az iskolákba, azért veszik föl kevesen a tantárgyat, miközben igény lenne rá. A hallgatókkal történt beszélgetések során láttuk, hogy érdeklődnek, megvan bennük az érdeklődés a honvédelem, a militáriák iránt.

Azt állapítottuk meg, és azt jelezték számunkra a diákok is, hogy a Katonai alapismeretek nem a 21. század diákjai számára vonzó tartalommal, külalakkal és könnyű elsajátíthatósággal bíró tankönyv. Ezt el kellett fogadnunk, hiszen amikor a tankönyv készült, alkotói a honvéd középiskola és kollégium diákjai számára készítették, akik számára nem volt kérdés, hogy fölveszik e ezt a tantárgyat, vagy nem. A ma diákja azonban megszokta az igényes formában és tartalommal készülő tankönyveket. Különösen igaz ez a választható tantárgyak esetében.

Nagy problémát jelentett a gesztorintézmény felszámolása, mivel nem volt olyan intézmény, amely a tantárgy akkreditációjával foglalkozzon, végezze a módszertani felkészítéseket és a pedagógiai szolgáltatásokat biztosítson.

Gondot jelentett az oktatók megtalálása is. Tekintettel arra, hogy a Katonai alapismeretek egy középiskolai tantárgy, így – amellet, hogy katonai- szakmai ismeretekkel kell rendelkezni az oktatóknak – még pedagógiai végzettsége is kell, hogy legyen.

Az OKM az oktatási igazgatási feladatokban támogatta a munkánkat és segítően lépett föl a közép-, illetve a felsőfokú oktatási intézményekben, de az általános iskolák tekintetében végesek a lehetőségei. A nagyobb felelőssége, és feladata itt az intézményfenntartóknak van, akik jellemzően az önkormányzatok, tehát bevonásuk feltétlenül szükséges.

A Honvédelmi alapismeretek tantárgy esetében a hallgatók egy kicsit átdolgozottabb, moduláris felépítésű tananyagot szerettek volna tanulni. Ha nem akarja valaki elsajátí-

tani a teljes tananyagot, akkor legyen lehetőse egyez modulok kiemelésére.

Nagyon fontos figyelembe venni, hogy a mai fiatalok az interneten élnek az életüket – ezt a felmérésünk is megerősítette –, a társas kapcsolatok eléggé leépültek, és még az egymástól néhány méterre élő fiatalok is az interneten keresztül tartják a kapcsolatot. Erre a program fejlesztésénél mindenképpen tekintettel kell lennünk.

Mi jellemzi a programot ma, 2009. novemberében?

2009. április 16-án indítottuk útjára a KatonaSuli programot egy pedagógiai konferencia keretén belül, a Hadtörténeti Intézet és Múzeumban. Beindítottunk egy honlapot is, amely a program informatikai háttérét biztosítja, a címe: www.katonasuli.hu. A honlap több elemből épül fel, a fiatalok igényeinek megfelelően, akik egyébként a legjobb, legkritikusabb lektoraink. Tartalmaz oktatási segédanyagokat, információs portált, lehetőséget biztosít interaktív kapcsolattartásra, blogolásra is.

A középfokú oktatási intézmények számára az új Katonai alapismeretek tankönyv elkészült. Büszkén mutatom most be Önöknek, hiszen közel egyéves, megfeszített munka eredménye. Szünetben érdemes belelapozni, összehasonlítani a régi tankönyvvel. Állíthatom, hogy óriási a kontraszt. Az Oktatási Hivatalban jelenleg a tankönyv akkreditációja folyik, a szakemberek az elmúlt időszak egyik legjobb tankönyvének tartják. Mind tartalmát, mind a designt, az elsajátíthatóságot, a módszertani elemeket tekintve. Rendelkezünk végre egy olyan termékkel, amire méltán lehetünk büszkéek, és ami most már kielégíti a fiatalok igényét is.

A kerettantervet elkészítettük, a pedagógiai kézikönyvön pillanatnyilag is dolgoznak a kollégáim, de 2010 szeptemberére – amikor lejár a régi tankönyv akkreditációja – azzal is elkészültünk. Egy olyan adat, amivel szeretnék büszkélkedni: korábban említettem, hogy 2008-ig 11 középiskola választotta ezt a tantárgyat,

az április 16-ai konferencia után eddig közel 50 középiskola jelezte, hogy szeretnék bevezetni a tantárgy oktatását. Folyamatos kapcsolatban, személyes kontaktusban vagyunk velük.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem pedagógiai szolgáltató funkcióval bíztuk meg, így már újra van a gesztorintézménye a Katonai alapismeretek tantárgynak, aki a Honvédelmi alapismeretek távoktatási tutori feladatait is ellátja.

A befejezéséhez közeledik a Honvédelmi alapismeretek tantárgy tananyagának átdolgozása. Ez három modulból fog állni. Az „A” modul az, amely a 3 kreditértékű oktatási anyagok elsajátítását biztosítja. A „B” modulból a szaktól függően választhatnának a hallgatók, hiszen más érdekel egy bölcsész, és más egy mérnököt. A „C” modul anyaga lenne az, amelyet terveink szerint az önkéntes tartalékos rendszerhez csatlakozók elméleti felkészítésére lehetne igénybe venni.

Jelenleg a Honvédelmi alapismeretek tantárgyat oktató intézmények száma, és a tárgyat választó hallgatók száma is növekszik. Ebben a félévben Veszprémen kívül már Pécsen, Nyíregyházán és Debrecenben is oktatják. A következő félévtől pedig Gödöllő, Gyöngyös, Szolnok, valamint Szeged felsőoktatási intézményei is indítani szándékoznak a tantárgyat.

Az alapfokú oktatási intézményekkel – az általános iskolákkal – van pillanatnyilag problémánk. Itt a legnehezebb bármit a tananyagba beemelni, a tanterv kötött volta miatt. Most úgy látjuk, hogy az általános iskolákban osztályfőnöki órák, szakkörök keretében lehet a honvédelmi alapismereteket tanítani. Igény van a programra, csak Debrecenben 18 általános iskola jelentkezett.

Mik a terveink a jövőben?

Legfontosabb feladatnak a program folyamatos bővítését tekintjük. Látjuk, hogy *alapvető a széleskörű társadalmi összefogás*, mert az önkormányzatok, az oktatási intézmények, a katonai szervezetek, a nyugállományú kato-

nák és az ernyőszervezetek részvétele nélkül nem érheti el célját a program.

A program bővítését ütemezetten szeretnénk végrehajtani. *Első ütemben* pólusvárosokat kívánunk bevonni, Debrecent és Veszprémet. Debrecenben már folytattunk ilyen irányú egyeztetéseket az önkormányzattal, az egyetemmel, középiskolai igazgatókkal, illetve a katonai alakulat parancsnokával. Debrecenben olyannyira fontosnak tartják a program által képviselt értékek megjelenítését, hogy erről közgyűlési határozat is született. A város a dandárral együttműködve tevélegesen kíván részt venni a fiatalok honvédelmi tudatának erősítésében, a hazafias nevelésben. Pólusvárosként a program népszerűsítésében vállalnak nagy szerepet Kelet-Magyarország területén. Veszprémben hasonlóképpen megtörténtek a tárgyalások. Veszprém szándékaink szerint Nyugat-Magyarországon látná el a pólusváros feladatát. Nagyon fontos, hogy mindkét városban mind az önkormányzatok, mind a katonai szervezetek, mind a felsőoktatási intézmények támogatják a programot.

Második ütemben azokra a helyőrségekre fókuszálunk, ahol katonai szervezet, és felsőoktatási intézmény is található. Tudniillik a tananyagok gyakorlati részeket is tartalmaznak, s ha a közelben nincs katonai szervezet, nehézséget okoz az oktatás megszervezése. A *harmadik ütemben* kerülhetnének bevonásra azok a helyőrségek, ahol toborzó és érdekvédelmi irodák találhatóak.

A közeljövőben konferenciát szervezünk középiskolai tanárok részére a Katonai alapismeretek népszerűsítése érdekében. Egyetemi roadshow-kat tervezünk azokban a városokban elsősorban, ahol hamarosan indítani szeretnénk a programot. Nagyon fontosnak tartjuk a honlap folyamatos fejlesztését, és egy olyan interaktív dinamikus felületet kialakítását, ami felkelti a hallgatók érdeklődését.

A programba bekapcsolódott intézményeket a jövő évben támogatni szeretnénk valamilyen pályázati rendszer útján. Erre

jelenleg rendelkezünk költségvetési kerettel.

Az állampolgári honvédelmi ismeretek szélesítésének további lehetőségeit látjuk abban, hogy a Katonai alapismeretek és a Honvédelmi alapismeretek tananyagunkat felhasználjuk azok képzésénél is, akik nem iskolarendszerű képzésben tanulnak. Felnőtt életünk jelentős részét ugyan is nem az iskolapadban töltjük, viszont folyamatosan tanfolyamokon veszünk részt. Arra gondoltunk, hogy az államilag finanszírozott képzéseken – munkahelymegtartó képzések, átképzések bizonyos óraszámában állampolgári, honvédelmi ismeretek oktatását lehetne beiktatni. Egy hasonló kezdeményezés jelenleg is működik, az ilyen képzések esetében kötelező a digitális írástudás ismereteinek elsajátítása.

Az önkéntes tartalékos állomány elméleti képzését megítélésünk szerint a Honvédelmi alapismeretek „C” moduljára alapozva távoktatás formájában lenne célszerű megoldani. Az anyag bizonyos részei a katonai végzettséggel nem rendelkezők képzésében is felhasználhatók lennének.

A köztisztviselők általános közigazgatási képzési rendszerének fejlesztésére vonatkozó anyagot elkészítettük, és a Miniszterelnöki Hivatal számára átadtuk. Az anyag felhasználható pedagógusok, önkormányzati képviselők, önkormányzati vezetők számára szervezett képzéseknél is.

Nagyon sok tervről lehetne még beszélni, a szünetben folytatott beszélgetések során magam is értékes ötleteket hallottam, amelyeket felhasználunk a program fejlesztésénél. Az időkeret azonban sajnos lejárt, így ezekkel a gondolatokkal zárom előadásomat, és várom a kérdéseket!

**DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL.
MK. VEZÉRŐRNAGY**

Mindenkinek ajánlom figyelmébe ezt az említett katonai alapismeretek tankönyvet,

ami hozzáférhető a honlapon keresztül. A továbbiakban kérdések és hozzászólások módszerével folytatnánk a munkát azzal a céllal, hogy akár véleményt elmondhatnak a jelenlévők, akár kérdéseket tehetnek föl. A kérdéseket részünkről szeretnénk megválaszolni.

Hogy hasznos a konferencia, jelezem, hogy ebédszünetben megkeresett a Személyi és Vagyonvédelmi Magányozói Szakmai Kamarának a vezetősége, aki följajlotta együttműködését. Mintegy 120 000 fős tagságból mintegy 40%-ban volt katonák és rendőrök találhatóak, akik már átestek katonai felkészítésen, akik fegyverrel is dolgoznak, akik rendszeres éves szűrésen is vesznek részt. Érdemes foglalkozni vele, hiszen meg kell keresnünk azokat a területeket, ahol már felkészültséggel rendelkező és akár elhivatottságot mutató embereket találjuk meg. Engem ez örömmel tölt el, mert az első 400 fő biztosítása úgy néz ki, hogy viszonylag könnyebben megtörténhet a rendszer beindításához.

NYITRAY ANDRÁS

*ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ, AZ OGY
HONVÉDELMI ÉS RENDÉSZETI BI-
ZOTTSÁGÁNAK TAGJA*

Én három kérdést vetek föl, ebből az utolsó, lehet, hogy egy kicsit szokatlan-nak tűnik majd. Nos, az első.

Abban a Kormányrendeletben, amelyről többször szó

esett, melyről itt előttem ezredes úr beszélt, az szerepel, hogy az alap- és középfokú ok-

tatásban a honvédelmi ismeretek bevezetését 2011-ben és 2012-ben tervezik. Amint hallottuk, ez az anyag meglehetősen jó állapotban van, ezért én azt javaslom, hogy amennyiben lehetséges, indítását legalább egy évvel előbb kellene indítani, tehát már jövő tanévtől kezdve. Annál is inkább, mert én személyesen is meggyőződtem arról, hogy több iskolában már most is folyik ilyen oktatás.

Megint kapcsolódom egy korábbi hozzászóláshoz - az IPOSZ elnöke fölvetette azt a kérdést, hogy a szakképzésben és az ipari szakképző intézményekben miért nem folyik fölmérés a lehetséges bevezetésről. Örömmel tájékoztatom önöket, hogy Kecskeméten, ahonnan származom, a Gáspár Andrásról a 48-as honvéd tábornostról - elnevezett szakképző iskolában már évek óta működik két osztály, ahol honvédelmi és rendészeti ismereteket tanulnak. A közlemültban egy országos versenyt tartottak ebben az intézményben. 120 fő körül volt a résztvevő diákok száma és szinte az ország minden részéről jöttek. Hatalmas nagy lelkesedéssel versenyeztek, kiváló eredményeket értek el. Nagyon jó ötlet volt az, hogy találkozhattak aktív katonákkal, a Zrínyi Miklós egyetem hallgatóival és nyugállományú pilótával egyaránt. Tudni kell, hogy a fiúgyermekek jelentős része - még az olyan nem annyira kölyökkorúak, mint én vagyok - ha fegyvert lát, akkor az felkelti az érdeklődését. Mindez rögtön kapcsolódik a katonasághoz, és ezzel sokakat arra is rá lehet venni, hogy a honvédelem ügyét más szemszögből, más irányból is nézzék. Tehát pl. olyan formában, hogy a mai előadásunk tárgyát képező önkéntes tartalékos rendszerben aktívan részt vegyenek, anélkül, hogy a katonai szolgálatot élethivatásul választanák.

Többek között ezért is javaslom a program indításának felgyorsítását.

A második felvetésem.

Éppen az előtt, hogy felszólaltam, említette meg Lakatos tábornostr úr azt, amit

hiátusként érzek az egész anyagban, hogy nem nagyon esik arról szó, hogy mi történik a hivatásos és szerződéses állományúakkal, akik valamilyen okból eltávoznak a seregből - mert lejár a szerződésük, vagy nyugdíjba mennek. Az ő visszahívásuk vagy visszatartásuk - ha úgy tetszik visszavezetésük - az önkéntes tartalékos rendszerbe való bevonással a honvédelembe, nagyon fontos dolog lenne. Mert azok, akik akár többféle képzésen átestek, esetleg több évet, évtizedet eltöltöttek a seregben, az a tapasztalat, az a rengeteg ismeret, amivel ők bírnak, az mégiscsak sokkal jobban hasznosítható lenne a honvédelem területén, mint a civil életben. Akár olyan formában is, hogy ők lehetnének azoknak a kevés tapasztalattal vagy semmi tapasztalattal jelentkezőknek a kiképzői vagy mentorai, akik ebbe a rendszerbe szeretnének belépni majd a későbbiek során. Én ennek a gondolatnak egy kicsit híját érzem ebben a rendszerben, de amint hallottam, máris lennének erre önként jelentkezők. Ezen a konferencián ugyan csak katonák vannak, de én azt hiszem, hogy ugyanez a rendszer – ismervé a mai közbiztonsági viszonyokat – lehet, hogy a rendészeti vonalon is átgondolandó lenne, hiszen állandóan arról beszélnek, hogy kevés a rendőr, a közrend fenntartására alkalmas ember. Ott nem lehetne önkéntes tartalékosokat kiképezni? Ez tényleg nem ide tartozik, de valahol egy kicsit mégis.

A harmadik kérdésem, az egy költői kérdés, amire részben már megkaptam a választ, de itt az utolsó előadásban - ami a szünet előtt volt - többször fölvetődött ez a kérdés. Talán maga a dilemma is fölvetődött, csak nem volt egészen egyértelmű. A Magyar Honvédség katonái részben itthon vannak, részben külföldi misszióban. Most itthon béke van, Afganisztánban meg háború. Na most akkor a Magyar Honvédség működésére vonatkozóan most minden eset-

ben a békeidőre vonatkozó szabályok szerint kell eljárni, vagy ha úgy tetszik háborús rezszimintézkedéseknek kellene hatályba lépni azokon a helyeken, ahol éppenséggel hadművelleti területen teljesítenek szolgálatot? Én két esetre is emlékszem, a bizottságunkig is eljutott a hírük, hogy micsoda kálváriát jártak egyes parancsnokok e dilemma megoldatlansága miatt. Az egyik, aki Irakban azoknak a kifeszített drótoknak az elvágására, ami képes lefejezni a katonát aki kint ül a kocsí szélén, helyben szeretett volna egy eszközt készíttetni és ezért itthon majdnem a fejét vették. Vagy ott volt Koszovóban, Pristinában az a parancsnok, aki majdnem börtönbe jutott azért, mert a helyben található anyagokat fölhasználta, hogy a tábor mielőbb megépüljön. Ez mind abból adódott, hogy itthon olyan szabályok szerint vonták őt felelősségre, ami békeidőben - legyünk őszinték - a hadseregen belül meglévő elég nehézkes, bürokratikus papírkészítési akció idejébe belefér, de hadművelleti területen valószínűleg nem. A dilemma továbbra is az, hogy akkor a Magyar Honvédségen belül hogy lehet azt elválasztani, hogy aki 6 hónapig, vagy akár egy évig Irakban szolgál, az békekatona vagy háborús katona, és az a parancsnok, aki ott szolgálatot teljesít a béke rezsím szerint kell, hogy tevékenykedjen, vagy aszerint, amiről én őszintén szólva nem is tudom, hogy létezik-e? Van a Magyar Honvédségben ma a nem békés missziókra kidolgozott „háborús rezsím”? Ha erre nem tudnak most rögtön válaszolni, akkor nem sértődöm meg, ezt inkább csak gondolatéberesztőnek szántam. Köszönöm a figyelmet.

**DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL.
MK. VEZÉRŐRNAGY**

Köszönöm képviselő úr. Mind véleményével, mind kérdésével úgy gondolom, hogy

hozzájárult a mai konferencia eredményességéhez. A katonai képzésről Magyar ezredes úr már szólt. A másik területen valóban meg kell keresnünk – ahogy jeleztük - azt a kapcsolatot, ahol a tőlünk eltávozottak, vagy a velünk a jövőben szerződést kötő katonák esetében hatékonyabban tudjuk az önkéntes tartalékos rendszer igényét is kielégíteni. Itt egy előadásban elhangzott, hogy van olyan ország, ahol kötelezően de önként vállalja valaki a plusz öt vagy tíz évet. Ezt majd a jogi normák kidolgozása során egy kellő közvélemény kutatáson keresztül meg kell majd néznünk. Ezen a területen megmondom őszintén, volt korábban is kutatásunk. Akkor, amikor a hadsereg feltöltöttsége elég nagy nehézségeket okozott, nem szerettük volna elriasztani az állomány azon részét, aki szerződéses katonai szolgálatot öt vagy tíz évre vállal, de nem vállal további öt vagy tíz önkéntes tartalékos szolgálatot. Illetve, amit legutoljára felvetett képviselő úr, én úgy gondolom, hogy az egy külön kérdés, ez az önkéntes tartalékosokkal kapcsolatban is, mint a hivatásosokkal és szerződésesekkel is nagyon fontos terület. Meg kell vizsgálni valóban, hogy a nemzetközi missziók és annak a belső jognak a viszonya hogyan alakul, ennek ellátását milyen szabályozás között kell majd kialakítani a jövőben. Köszönöm szépen képviselő úr.

BORSZÉKI TIVADAR NYÁ.

VEZÉRŐRNAGY

MAGYAR TARTALÉKOSOK SZÖVETSÉGE

Altábornagy úr, Elnök úr, tábornok és tiszturak, hölgyeim és uraim. Képviselő úrnak jelenteném, hogy civil szervezet vezetőjeként veszek részt a

konferencián és nagyon örülök, hogy a magyar tartalékos szövetséget képviselhetem itt. Ha jól tudom mi vagyunk az egyedüli ebben az országban, akik kifejezetten az önkéntes tartalékos rendszer kialakításával és minden gondjával, problémájával foglalkozunk és be is dolgoztunk a Honvédelmi Minisztérium anyagába, aminek a nagy részét el is fogadták, úgy hogy ezúton is köszönöm szépen.

2004 óta, amióta lerakták az első alapköveket az önkéntes tartalékos szolgálathoz és most, hogy kezdtek újra életet lehelni bele, mi nagy erővel veszünk ebben részt és a mi nagy előnyünk az, hogy az ország minden területén ott vagyunk, minden megyében van szervezetünk. Nem biztos, hogy eléggé ismertek vagyunk, de minden megyében van szervezetünk, városokban, falvakban. Kb. 5000 fő a létszámunk és ami a nagy dolog, amit én nagy dolognak tartok, hogy 35 év az átlag életkor. Pont azt a korosztályt célozzuk meg, amiről itt szó volt. Azokkal a gyenge anyagi eszközökkel természetesen, amivel rendelkezünk, de a Honvédelmi Minisztérium és a Vezérkar támogatásával, amit ezúton is köszönünk. Szövetségünk 2001-ben alakult, tehát 8 évesek vagyunk, és itt jelenteném a konferenciának, hogy holnap lesz egy 8 éves záró országos küldött értekezletünk, ahol új elnökséget választunk és új tisztségviselőket itt az országban és a NATO-ban, azokra a helyekre, különböző beosztásokra amelyeket nekünk szántak. Akkor még több 10000 képzett tartalékos ált rendelkezésre és behívható volt, szervezetünkben ebben a korai fázisban igen széleskörű bázis volt. Azóta megfigyelhető, hogy apadt a létszám, mert jelen pillanatban a passzivitás, főleg a honvédelemben észrevehető. Én nem azt mondom, hogy teljesen elterjedt, de mi, akik az első árokban vagyunk és mi fogjuk föl ezeket az embereket, mi konzultálunk velük és most se tudunk sok mindent mondani nekik, csak regisztráljuk őket. Észrevettük

azt, hogy egyre kevesebb a jelentkező, ki kell menni közénk, a legkisebb tanyaközpontokba és el kell mondani, hogy tulajdonképpen miről van szó. Egyébként holnap sort kerítünk rá, hogy ennek az eszenciáját, amit ma itt hallottunk, tagjainknak el fogjuk mondani, kb. 80-90 ember lesz ott az ország minden területéből.

Szövetségünk a híd szerepét tölti és töltötte be a honvédelem és a társadalom között. Azzal a céllal, hogy összefogja az önkénteseket, akik elkötelezettek a honvédelem ügye iránt, legyen az hivatásos vagy szerződéses, vagy már leszerelt szerződéses és a honvédelemmel szimpatizáló állampolgár. Fórumot teremtünk a biztonságpolitikai kérdések megvitatásának, a Kormány honvédelmi politikájának megértéséhez és elfogadtatásához. Részt vállalunk tagjaink, különösen az aktív szolgálatvállalásra képes korosztály fizikai képességének fenntartásában és fejlesztésében. A Magyar Honvédség és rendvédelmi szervek sportrendezvényein és versenyein részt veszünk külföldön és belöldön egyaránt. Az ország több megyéjében szervezünk kifejezetten középiskoláknak, főiskoláknak és egyetemeknek különböző vetélkedőket, haditornákat ahol általában a honvédelmi ismeretek dominálnak. Részt veszünk a fiatalok honvédelmi nevelésében és oktatásában, a honvédelmi politika megismertetésében. Feladatokat vállalunk a katasztrófavédelmi munkálatokban, erre már rengeteg példa volt és vannak szerződéseink a megyei katasztrófavédelmi igazgatósággal.

Itt szeretném megjegyezni, a Honvédelmi Minisztériumtól több anyagot kaptunk erre, amit ezúton is köszönök. Regionális és helyi együttműködést alakítottunk ki a katonai katasztrófavédelmi és több más társadalmi szervezetekkel. A Magyar Tartalékosok Szövetsége már több konferenciát – nem merem mondani, hogy tudományos – de több konferenciát rende-

zett már, ami az önkéntes tartalékosokat illeti, ami a missziós katonákat illeti és ezeken a konferenciákon mindig megjelentek a Honvédelmi Minisztérium és a Vezérkar képviselői is, ahol elmondták a véleményeiket. Jelentősen ismert a MATASZ hagyományörző tevékenysége, ez szervezetünk legfőbb PR hordozója. Nemzetközi területeken eredményesek vagyunk. Tagjai vagyunk a NATO CIOR-nak. Tagjai vagyunk, sőt már elnökei vagyunk a GAMINGI országok – ez a Közép-Európai tartalékos tisztekről szól – szervezetnek 2 évre, ez az idén kezdődött, a Bali úrral erről a tárgyalásokat már lefolytattuk. Egyetlen egy gondunk van, hogy a NATO tartalékos tiszthelyetteseinek szövetsége ülésén, nem nagyon tudunk részt venni anyagiak hiányában. Ezt már évek óta jelentjük a Honvédelmi Minisztériumnak, segítséget kérünk, hát úgy látszik ott is kevés a pénz. Több országgal eredményes kétoldalú kapcsolatokat folytatunk, csak egy pár ország: Németország, Ausztria, Olaszország, Csehország, Svájc, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovénia.

Befejezésül szeretném jelteni a konferenciának az önkéntes tartalékos rendszer kialakításának, működésének sikeréhez mivel tud hozzájárulni a MATASZ. Az önkéntes tartalékosok toborzásával, haderőnek történő ajánlásával és szervezetünkben történő összefogással. A katonai szolgálatot történő előkészítéssel, illetve abból szerepvállalással, aktív szolgálatra készen állók összefogásával és bevetési képességük szinten tartásához való hozzájárulással. Az önkéntes tartalékos rendszer elfogadtatásával, népszerűsítésével az ehhez kapcsolódó hagyomány megteremtésével és a katonai hagyományápolással. A feladatvállalásból származóan tervezhető költségvetéssel és elhelyezési utalással elmélet képzési feladatok átvételével, speciális kompetenciával rendelkező tartalékosok készenlétben tartásáról, amiről szó volt itt az előbb. Az önkéntes aktívkorúak fizikai képességének

szinten tartásával. A haderő humán erőforrás megtartó képességének fokozásával támogatjuk a rendelkezésnek megfelelő, elvárható készletlétszám szükségletet. Együttműködéssel és állandó sokoldalú tájékoztatással elfogadtatni és megnyerni a munkahelyeket, a munkáltatókat, társadalmi szervezeteket az önkéntes tartalékos rendszer támogatására. Hazai és külföldi szolgálatvállalás esetén a családok segítése, családtámogatás tagjai érdekvédelme. Hazai és külföldi szolgálatvállalás esetén ez egy új feladat lesz, az alapszabályzatunkba fölvevük a misszióban szolgáló katonák érdekvédelmét is.

Nemzetközi együttműködésből adódó tapasztalatok felhasználása, népszerűsítése. Tagjaink révén részt vennénk azon gazdálkodó és non profit szervezetek feltérképezésében, akik potenciálisan számításba vehetők a haderő részére az önkéntes tartalékosok biztosításában, illetve támogatják azok elfogadását. A tapasztalatok feldolgozására évente, minden évben eddig is konferenciák kerülnek megrendezésre regionális és megyei szinteken. Végezetül tisztelettel kérném a Honvédelmi Minisztérium és a Vezérkar, valamint az Összhaderőnemi Parancsnokság képviselőit, hogy a MATASZ ugyan civil szervezet és ernyőszervezete a Honvédelmi Minisztériumnak, de nagyobb részt kér az önkéntes tartalékos rendszer előkészítéséből és annak végrehajtásából. Természetesen mi ezt nem tudjuk megoldani, de kérünk egy nagyobb szervezet belőle. Köszönöm szépen.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ **OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY**

Köszönöm szépen Elnök úr felszólalását. Dr. Hülvely Lajos nyugállományú alezredes úr, kért felszólalást a ZMNE lehetőségei az önkéntes tartalékos tiszt és tiszthelyettes képzésben.

DR. HÜLVELY LAJOS **NYÁ. ALEZREDES**

*ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI
EGYETEM, VÉDELEM-IGAZGATÁSI
TANSZÉK VEZETŐJE*

Köszönöm szépen a meghívást. Hülvely Lajos vagyok a ZMNE Védelmi Igazgatási tanszék vezetője vagyok. Korábban, még az őskorban azok közé az idősebbek közé tartozom,

aki látott egyben 4000 tartalékost mozgósítás során és felelős volt 20000 tartalékos lebiztosításáért. Ez még abban az időben volt, amikor a honvédelem rendszerének voltak tartalékai, tehát volt rendőri tartalék is, volt tűzoltó tartalék is, polgárvédelmi alegységek is voltak vagy egységek. Én most kérdést tettem föl magamnak. Azt a kérdést, egyáltalán jót oktatok én? Én úgy tudom, hogy a Magyar Honvédségnek egy egységes személyi kiegészítési rendszere van. És most úgy beszélünk egy rendszerről, mint ha az nem lenne része a Magyar Honvédségnek. Bizony, meg kell mondani, hogy van egy aktív állomány, van egy részben aktív állomány, ez a lehetséges önkéntes tartalékos, és van egy olyan tartalék állomány, ami minősített esetben kerül elő, ezt hívják hadkötelesnek. Tehát mindenképpen én azt szeretném, ha megfogalmazódna, hogy az önkéntes tartalékos állomány az elsőfokú tartaléka a békehiánynak. Tehát a kiegészítés ebből a tartalékból kell, hogy megvalósuljon. Egyébként minek? Minősített esetben akarjuk igénybe venni? Minősített esetben majd jön be a hadköteles. Ha lesz normális nyilvántartásunk,

ha visszahozzuk azt a nyilvántartási rendszert, ami korábban volt, mert csak az adatok begyűjtése 3-4 hónapot vesz igénybe. Tehát amikor arról beszélünk, hogy rendszerben, akkor a rendszer minden elemét tessék megvizsgálni, megfelelően kutatni, elemezni és hozzárakni, hogy mit is akarunk.

Olvasom a 2008-as jelentésben, hogy 3800 fő a feltölthető és a meglévő közötti különbség. És mennyi a rendszeresített? Ennél egy kicsit több. Mennyi a háborús? Még több. Akkor mennyi a hiánynak? 4000 + „n”. Erre lesz 4000 fő önkéntes tartalékos 10 éven belül. 1100 fő a tiszti hiány. Az egyetem jelenleg 50 főt bocsát ki évente. 20 év múlva lesz feltöltve a feltölthető létszám. Nem a rendszeresített és nem is a háborús. Miből lehetne tartalékot képezni? Abból lehetne tartalékot képezni, hogy nem 25 főt kell beiskoláztatni – véleményem szerint katonai vezetői szakra – hanem 100 főt. négy év múlva megtudom, hogy mennyit tudok beosztásba helyezni, mert lesz hozzávaló, a maradékot pedig úgy hívják, hogy önkéntes tartalékos tiszt. És ez egyen szilárd tiszt lesz, vagy közel egyen szilárd.

Még egy másik lehetőség, amit az egyetemen meg lehet csinálni. 600 fő civil hallgatónk van, aki a védelmi igazgatásban, a biztonság és védelempolitikában, biztonság technikában költségterítéses képzésben vesz részt. Hogyan lehet ezeket motiválni? Együtt nőnek föl különben a katonai vezetőkkel. Hogyan lehet motiválni, Költségterítés 130 000 Ft. Mennyit akarunk fizetni egy önkéntes tartalékos legénynek? Ugyanennyit + még 30%, pénzügyesek ezt jobban tudják, hogy milyen hozadéka van, viszont ez ugye el lehet számolni költségként. Én kiszámoltam 40 főre, ha jövőre beindulna 8 millió forint lenne, hogy a 40 főt megtámogatnánk egy évben 100 000 forinttal. A hozzá csapódó 200 óra elmélet és 200 óra gyakorlat kvázi 4 millió forintba kerül. 40 fő kiképzé-

se, felkészítése önkéntes tartalékos tiszthelyettesnek elsősorban a Bsc-ek közül, tehát akik 3 évig vannak kerülne durván 24 millió forintba a 2 év alatt. A kiválogatás módján már gondolkodtunk. A 600 főből 60%-a már most jelentkezne erre a képzésre és vállalná az önkéntes tartalékos szolgálatot és két év múlva kikerül 2002-ben akkor, ahogy a Magyar Honvédség igénye óhajtja hat hónapos szolgálatra beosztásba lehet helyezni, és ott a gyakorlati képzést számára meg lehet adni. Nem azt mondom, hogy egyen szilárd lesz a négy éves katonai képzéssel, de közel egyen szilárd lesz és a társadalom minden szegmensét képviseli, viszi a hírünket az országban és toboroz saját magának utánpótlást. Az Msc képzésben pedig folytathatnánk 2 éven keresztül a tisztképzést, ahol magasabb elméletet, magasabb gyakorlatot kapna. Tehát az már tisztképzés lenne, Bsc-ben pedig tiszthelyettes képzés. Ez az egyik legolcsóbb megoldása annak, hogy az önkéntes tartalékos rendszerben, illetve a személyi kiegészítés rendszerében az önkéntes tartalékos állomány kialakításához a legkézenfekvőbb segítséget tudnánk adni. Tehát két oldala van, egyik növelné a létszámot. Most előfordul az, hogy 1800 órát tartunk egy embernek, egy hallgatónak. Van olyan, hogy kettőnek, ez a vegyvédelmi. Most kettő, és 1800 órát tartunk, óradíj 3600 forint. Ha most húszan ülnének be mennyivel jobb lenne. Osztódna az összeg, az egy főre eső.

A másik kérdés. Képviselő úrnak szeretném felhívni figyelmét a seregszemlében megjelent cikkel kapcsolatban. Én 10 évvel ezelőtt – tudom, hogy nem szereti senki a Nostradamus-okat, de a visszabiztosításokról már szoltam- és ott a táblázatban szerepel, hogy 5000 körül kellene járni az önkéntes tartalékosoknak, hogy ha az megvalósult volna, de hát a volnáról nem illik beszélni. Ami a rendszert illeti, ugye én mint oktató ragaszkodom, hogy a

rendes terminológiát használjuk. Nagyon nem szeretem, ha ez jogszabályba viszsza kerül. Ha a sorkatonai szolgálati időt összekeverjük a hadkötelezettséggel az az probléma van. Ha azt mondjuk, hogy a sorkatonai szolgálatot felfüggesztettük, ez sem teljes, mert a sorkatonai szolgálat a szolgálati kötelezettségben egy elem. Akkor ugye a tartalékosokat be lehet hívni, ha a sorkatonát felfüggesztetem? Akkor behívhatom, a potenciálist is behívhatom, a polgári szolgálatosokat is behívhatom? Be. De szerencsére nem, mert a hadkötelezettséget függesztették fel. Abba a szerencsétlenségben, hogy a megjelenési, bejelentési, adatszolgáltatási és minden egyéb kötelezettséget sikerült eltörölni és most nincsen nyilvántartásunk. Minősített esetben nem tudjuk olyan könnyedén visszaállítani a rendszert, mert a toborzóirodák és érdekvédelmi irodák, bocsánat, nem képesek erre a feladatra, mert állományukban lecsökentek. Ezt az állományt is képes a ZMNE kiképezni, ha úgy tetszik a védelmi igazgatási hallgatók köréből, adva egy katonai igazgatási specializációt. Nagyon szépen köszönöm, nem húzom az időt.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ **OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY**

Köszönöm szépen a hozzászólást. Ha még más hozzászóló gondolkodik, addig két apró reakciót csak. Létszámokat illetően nem szeretném, ha úgy menne el valaki, hogy igazán megkavarodna a feje a létszámban. Jelen pillanatban a Magyar Honvédség 24 950 fős rendszeresített létszáma feltölthető. Ennek egyetlen korlátja van csak, a tárca részére mindenkor biztosított költségvetési létszám, amelyet nem a szakmai vezetés határoz meg, hanem a mindenkori költségvetési törvény. Tehát elméletileg és én remélem, hogy egy

gazdasági helyzet, amikor olyan lesz egy ország, mely Kormánydöntéssel mind a 24 950 státusz feltölthető, amelynek jelentős része valóban egy része most nem feltöltött. A reagálás másik részére megkérem moderátorként Dr. Kádár Pál ezredes urat.

DR. KÁDÁR PÁL EZREDES *HONVÉDELMI MINISZTERIUM, TERVEZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS FŐOSZTÁLY, FŐOSZTÁLYVEZETŐ-HELYETTES*

Tisztelt konferencia. Néhány elhangzott felvetéssel kapcsolatosan szeretnék reagálni. Elhangzott Hülvely tanár úr részéről a békehiány alapvető pótlásának eszköze kellene, hogy

legyen, illetve bázisa az önkéntes tartalékos rendszernek a hozadéka. A tárca azért nem osztja teljes mértékben ezt a véleményt, mert a jogi kereteink korlátoznak bennünket, maga a szolgálat jellege olyan, ami ezt nem teszi lehetővé. Rendszerszerűen nem tudok építeni egy a fennálló, békére is szükséges, és megjelenő hiány pótlására is alkalmas erőt, mindezt egy olyan szolgálati viszonyra alapozva, egy olyan speciális szolgálatteljesítési formára, amikor 3 évente mindösszesen 6 hónap igénybevételre van lehetőségem, plusz a kiképzésnek az időszaka. Tehát rendszerszerűen semmiképpen nem elképzelhető ez. Az elől természetesen sem a katonai vezetés, sem pedig a közigazgatásban dolgozó, kidolgozó kollégáim nem zárkoznak el, hogy a felvetés logikus, természetesen igénybe vehető ez az

erő időlegesen ezeket a problémákat, hogy úgy mondjam kezelni. Tehát, ha az 5-ös dandárnál egy súlyos járványos megbetegedés van, akkor a kapuügyeletestől akár a hadműveleti ügyeletesig a megfelelően felkészített önkéntes tartalékosnak képesnek kell ellátni a feladatot. Azonban ezt már egy most meglévő nem kevés, illetve nem alacsony létszámú hiánynak a rendszerszerű kezelésére fordítani, azt gondolom, hogy az mindenképpen téves irány lenne. Hiszen akkor a békeképességeinket a rendszeresített képességeinket kellene, hogy gyengítsük.

Elhangzott az is tanár úr részéről, hogy a Magyar Honvédség kiegészítési rendszerre egységes és, hogy természetesen ennek az egyik eleme csak az önkéntes tartalékos rendszer. Ezt nem vitatja, azt hiszem az itt ülők közül senki. Azt azonban elkívánom mondani, hogy itt a konferencián, és ahogy az előadásokból talán ezt lehetett is érezni egy kicsit magasabbra próbáltuk a periszkópunkat emelni és nem csak kifejezetten az önkéntes tartalékos szolgálat teljesítéséről kívántunk beszélni, illetve a behívhatóságáról, alkalmazhatóságáról, igénybevételéről, hanem a kapcsolódó összes többi rendszerelemről. Tehát maga a szolgálatteljesítés az egy nagyon fontos elem az önkéntes tartalékosnak, de én óva intek attól mindenkit, hogy katonaként azt gondolja, hogy ennyiből áll az önkéntes tartalékos rendszer. Tehát nagyon-nagyon bonyolult, mással összefonódó száalai vannak ennek, hiszen mai nap ezért küzdünk, pont ezért nem működik a rendszer. Gyakorlatilag a katonai igény eddig is megvolt, megfogalmazódott. Ahogy elhangzott, illetve ahogy különböző szakmai cikkekből ez látható, vagy aki a témának egy kicsit mélyebben utána olvasott láthatta, hogy a Honvéd Vezérkar főnökének egy intézkedése már 2001-ben, 2002-ben megcélzott egy mintegy 6000 fős létszám elérésére vonatkozó feladat szabást, ez azonban nem teljesült. És itt is az mutatkozik, hogy katonai igény megjelent,

azonban nagyon sok olyan szegmens van, amivel nap mint nap nekünk a bizottságban meg kell küzdenünk, aminek egyszerűen utána kell menni. Létezett ez az igény a Vezérkar részéről 6000 fő, de vajon volt-e mögötte igényszámvetés, műveleti igényszámvetés? Ma már van a 4000 fő mögött.

A feltöltéssel kapcsolatban. A 6000 fő feltöltésének annak idején a megcélzott ütemezése 500-500, 1000-1000-1000 stb. tartalmazta évekre bontva. Egy dolog azonban kimaradt ebből a fantasztikusan előre elhatározott vonulatból, a legelső lépés. Az Országgyűlés nem adott erre felhatalmazást. és ennek hiányában, tehát ha rendszerként, nem komplexen kezeljük ezt a problémakört, akkor ebből a rendszerből második nekifutásra sem lesz semmi.

Tehát én nagyon kérnék mindenkit, hogy amikor visszamennek az alakulatokhoz, illetve a szervezetekhez, minisztériumokhoz ez után a konferencia után, akkor vigyék el azt a lángot, hogy jóval többről van itt szó, mint pusztán csak is kizárólag néhány emberről, aki szeretne bejönni katonának. Nagyon-nagyon sok pillére kell, hogy legyen ennek a rendszernek és az egyik alapvető, amit a tábornok úr már említett a munkáltatói kompenzációs rendszer.

Következő gondolat: a minősített időszakban vajon van-e szükségünk önkéntes tartalékosra? Amikor ezt a koncepciót kialakítottuk, az első lépés egyébként az volt, hogy Kladek ezredes úrnak elővettük a sokat hivatkozott doktoriját, ami valóban egy értékes és hasznos munka. Aki olvashatta a felülvizsgálatról szóló nem nyilvános jelentésünket, beosztásából adódóan az több részben felismerhette az ő tollából származó gondolatokat. Ezek a gondolatok valamilyen tudományos gondolatmeneten alapulnak. Mi a felkutatott szakirodalom egészét feldolgoztuk. Ez több ezer oldalt jelent haza és külföldi szakirodalmat is. Gyakorlatilag nem

gondolom, hogy a teremben ül olyan valaki, aki az önkéntes tartalékos rendszerről valaha írt, hogy azt az én kollégáim nem dolgozták volna fel. Ebből az egészből kiindulva jutottunk egy olyan szintézisre, hogy az önkéntes tartalékosokkal kapcsolatosan három irányt fogalmaztunk meg, ahol igazából ténylegesen használni tudjuk ezeket a katona leendő társainkat.

Az első, ez a békehiányoknak az időleges, hangsúlyozom időleges és nem rendszerszerű kezelése, valamint az olyan békejellegű feladatoknak az ellátása, amire ma nem készülhetünk. Tehát nem szükséges nekem állandóan itt tartanom a katonáimat azért, hogy ha mondjuk egy időszakosan megnövekedett létszámproblémát kezeljek. Gondolhatunk itt egy árvízi védekezésre, vagy az általam előbb említett járványhelyzetre. Ez volt az első alapvetés.

A második alapvetés, ami nagyon-nagyon fontos és egy új alkotmányos helyzetet a megelőző védelmi helyzetnek az időszaka. Ez az az időszak, amikor a hadkötelezettséget, én nem azt mondom, hogy vissza kell állítani, mert igazából újra be kell vezetni. Tehát nagyon-nagyon összetett szabályozó rendszernek kell e mögött lennie és ehhez bizony a katonai oldalról egy olyan kiképzési potenciával kell rendelkezniünk, amivel ma nem vagyok benne biztos, hogy rendelkezünk. Ha majdani háborús hadrendünket nevezzük így, felkívánjuk tölteni, az jó néhány tízezer ember kiképzését jelenti. Erre a mai állományunk a meglévő erőivel, kiképzési kapacitásával jól tudjuk nem alkalmas ebben a formájában. Alkalmas, meghatározott időn belül. Az az idő viszont valószínűleg kevés lesz. Itt is van egy lehetőség az önkéntes tartalékos rendszerben. Azok a katona kollégáink, akik megfelelő felkészültséget szereznek akár csak egy-egy témakör oktatásában, mondjuk egy alapképzés kapcsán, azt begyakorolja és annak szakértőjévé válik. Ebből olyan modulokat

lehet kialakítani, ez csak egy példa, amivel a majdani hadköteleseket fel lehet készíteni a feladataikra. De lehetne ezt még fokozni, de nem kívánok további részleteket elmondani.

És az utolsó, az pedig maga a minősített időszakos működés. Minősített időszakban pontosan a létszámokból eredően ma még azért talán csak a hadművelleti főosztály és a közvetlen vezérkari tervező szervek tudják, hogyan is képzelik el az „M” hadrendet, amelyet ha jól tudom, de Vezérőrnagy úr bizonyára megerősít, a napokban hagynak majd jóvá, legalább is az ehhez kapcsolódó állománytáblákat. Gyakorlatilag ezekben is már ki fog derülni az, hogy milyen kollégáinknak szánunk vezető szerepet, avagy végrehajtói szintű katonai feladatokat. Erre is fel lehet készíteni az önkéntes tartalékosokat és akkor nem az utcáról éppen hadkötelezettség alapján beeső, bár lelkes és elhivatott fiatal kerül abba a helyzetbe, hogy vezessen. Tehát egy katonai szervezetnek a működését és ugye az egységekből épülnek föl az egészek, ez a saját túlélő képességünket és hatékonyságunkat befolyásolja.

Önkéntes tartalékosok képzésével, tisztképzéssel kapcsolatos gondolat. Tanár úr annyiban tökéletesen eltalálta magának a Zrínyinek is a mondanivalóját, hiszen az egyetemnek a hivatalos álláspontja ezzel kapcsolatban az, hogy a Zrínyi valóban bázisa lesz vagy lehet annak a képzési programnak, amely a tartalékos tisztképzéshez kapcsolódik. Azt azonban látni kell, hogy ezeket a programokat ki kell dolgozni. Ma egy kicsit más a közjogi helyzet, mint annak idején a katonai akadémia időszakában. Az egyetemi autonómia az egy nagyon komoly lehetőség és egyben korlát. Korlát a tárcának, hiszen fenntartói irányítást, felügyeletet láthat el a tárca vezetése, egyben lehetőség az egyetemnek, hogy önállóan kidolgozza ezeket a dolgokat. Úgy, hogy természetesen a tárca nyitott erre és ezt mi mindenképpen szeretettel fogadjuk

DR. LAKATOS LÁSZLÓ
OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY

Köszönöm szépen. Homola Csaba úr az OGY Honvédelmi és Rendvédelmi Bizottsága részéről kívánt hozzászólni.

HOMOLA CSABA NYÁ.
DANDÁRTÁBORNOK

*ORSZÁGGYŰLÉS HONVÉDELMI ÉS
RENDÉSZETI BIZOTTSÁG, TITKÁR*

Képviseelő úr, Altábornagy úr, tábornok és tiszturak, hölgyeim és uraim. Nagyon rövid leszek. Ez egy csodálatos konferencia volt. Hosszú évek óta az OGY Honvédelmi

Bizottsága szakértőjeként képviselő urakkal nagyon sokat beszélünk az önkéntes tartalékos képzésről, és mielőtt Simicskó elnök úr eltávozott én javaslatot tettem számára, hogy ha teheti akkor az OGY következő ülésnapján hétfőn vagy kedden napirend előtti hozzászólásában tájékoztassa a Magyar Országgyűlést arról, hogy volt ez a konferencia és miután több százezerre tehető azoknak az embereknek a száma, akik televízió keresztül figyelemmel kísérik az OGY munkáját úgy gondolom, hogy több százezer emberhez eljuthat ez az információ, hiszen az, hogy mi most üléseztünk és ez a konferencia csodálatos volt egy kicsit túlléptünk ennek a konferenciának a keretén és úgy gondolom, ha csak impulzust adunk több százezer embernek azzal, hogy a

nagymama mondja az unokájának akkor már megérte, hogy Simicskó elnök úr ezt föl vállalta és örömmel tesz eleget ennek a kérésnek. Nagyon szépen köszönöm, hogy részt vehettem a konferencián, csodálatos volt.

Köszönöm szépen.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ
OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY

Kérdezem, kinek van kérdése, hozzászólása? Kettő is jelentkeztek. Parancsoljál... azt hiszem ebből vita nem keletkezik közöttünk Sándor akkor tiéd a szó.

TÓTH SÁNDOR
NYÁ. EZREDES

*MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOKSÁG,
TUDOMÁNYOS TANÁCSADÓ*

Köszönöm szépen tisztelt hölgyeim és uraim, tábornok és tiszturak. Három kérdést szeretnék röviden érinteni. Az egy az, hogy hogyan értelmezzük a

békehiányt? Van olyan, hogy „M” hadrend, békehadrend, békében feltölthető és békében meglévő. Tehát az értelmezésben a békehiány az 3 szám. E közül melyik az, amit értelmezzünk ebben a változatban, amikor arról beszélünk, hogy a békehiány feltöltésére kívánjuk használni? Itt ami elhangzott az egyetem részéről. Ugyanezzel kapcsolatban ugyanez a problémám akkor is, amikor

a békehiány az nem úgy keletkezik, hogy a hadrendhez hasonlítom... úgy hogy a feltölthetőhöz. Mert a feltölthetőhöz is van óriási békehiány, és ennek a pótlására nem hiszem, hogy ez a rendszer önmagában alkalmas. Arra alkalmas, hogy az egész békehiányt valamilyen formában kezelje, de ezt a jövőben ki kellene dolgozni. Tehát nem hiszem, hogy ezen a konferencián erre végleges álláspontra lehet jutni.

A másik kérdés, amiről véleményt szeretnék nyilvánítani az a társadalmi intézményrendszernek a hozzáállása. Tehát én nem értek egyet azokkal, akik azt hangsúlyozzák, hogy a mostani, azaz a per mai vagy a jövő évi költségvetésre vagy egyébre hivatkoznak. Ugyanis itt egy össznemzeti cél érdekében nem a mából kell kiindulni, hanem a jövőbeni célokból. És pontosan a társadalmi intézmény biztosítja azt, hogy ez a társadalmi cél ez teljesíthető legyen. Tehát ne legyünk, ne kössük be magunkat fordítva. Van egy törvény, van egy OGY határozat, egy Korm. rendelet és a társadalmi intézménynek ez a dolga, ez a feladata, ezzel bízták meg, hogy tessenek ezt biztosítani. Én, mint magyar állampolgár így gondolkodnék.

A harmadik az a felkészítés, kiképzés problémája. Ha azt látjuk, hogy a Magyar Honvédség jelenlegi képzési rendszere retentő bonyolult és erőforrásokkal kegyetlen módon alultáplált, akkor az első dolog, amit azt hiszem, hogy Altábarnagy úr már szólt erről, hogy a rendszert egy kicsit korszerűsíteni kell, a másik pedig, hogy meg kell lökni egy kicsit erőforrásokkal. A szerkesztőknek a jövőben, meg a kidolgozóknak én azt tartanám, hogy erre a kettőre koncentrálnak meg a felkészítés szempontjából. Hogyan kell jövő szempontjából korszerűsíteni a rendszert és hogyan ....az erőforrásokat? És nem pénzt meg paripát értek alatta, hanem embert is. Köszönöm szépen.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY

Köszönöm szépen a hozzászólást, Görög István ezredes úr kért szót.

GÖRÖG ISTVÁN EZREDES *MH ÖSSZHADERŐNEMI PARANCSNOK- SÁG, FŐREFERENS*

Képviselő úr, Altábarnagy úr, tábornok és tiszturak, tisztelt konferencia. Görög István ezredes vagyok az ÖHP parancsnokának társadalmi kapcsolatok főreferense és FBI mivoltomból is konferencia résztvevőjeként

elsősorban erre a kérdésre szeretnék visszatérni, illetve ráerősíteni. A társadalmi támogatás során mai konferencián is számos esetben visszatértünk, hogy az egy össztársadalmi kérdés. Hiszen alkotmányos kötelezettség teljesítéséről van szó, hogy ha ebből a kérdésből indulunk ki, akkor a honvédség és a honvédelem direkt hatásmechanizmusát elsősorban azokon az intézményrendszereken keresztül tudjuk végrehajtani amink van. Tehát magán az alakulatokon keresztül tudunk sugározni, illetve azokon az oktatási és egyéb intézményeken keresztül, amiről Magyar ezredes úr is beszámolt. Ugyanakkor, ha ránézünk a térképre, akkor tisztán lehet látni, hogy az ország 19 megyéjéből és Budapestet is belevéve összességében kb. 9 megyében lényegében egy pár fős katona jelenlét van. S lényegében ország részek vannak katonátlanítva,

ha így tetszik, tehát, hogy ha a hadsereg vállal magára direkt hatásmechanizmusokat, akkor óhatatlanul ezekkel az országrészekkel, mint ha nem is számolna. Most beszélünk önkéntes tartalékos rendszerről, aminél természetesen jogosan felvetődik a kérdés, hogy vajon akkor választhat-e pl. nagykanizsai, zalaegerszegi vagy nagyatádi ember is adott esetben arra, vagy mondjam azt Szabolcs megyei és még sorolhatnám a megyéket, ahol nincs alakulatunk, hogy ők is szeretnének csatlakozni és részt venni az ország védelmében.

A második kérdésem, amiről szeretnék szólni és a komplexitását érzékeltetni, hogy nagyon sok olyan terület van, ahol viszont indirekt módon igen is lehetne hatást gyakorolni azokon a területeken is, amit a Magyar ezredes úr kifejtett, hogy nagyon nagy az ellenállás. Gondolok itt elsősorban az általános iskolák térségére és akkor itt erre pár fehérvári példát mondanék. Ugyanazt erősíteném meg, mint amit a Magyar úr is elmondott. Nagyon rögzített a tanterv, nagyon beszűkített az igazgatók mozgásteré is, és nem biztos, hogy az önkormányzatok jó szándékán múlik sok esetben az, hogy mit engednek mit nem, hanem nagyon kemények a korlátok. Ugyanakkor én elmondom, hogy az elmúlt időszakban az ÖHP parancsnokának intézkedésének megfelelően pl. feldolgoztuk Székesfehérvár helyőrség katonatörténetét. Feldolgoztuk annak 160 évéről szóló kiállítását, amit az összes oktatási intézménybe hétről hétre egy-egy hétre elvittünk és spontán kialakítottunk, ha máshol nem a nagyszünetben egy honvédelmi érintettséget. Mi volt az értelme? Az, hogy a fiatalok legalább arra odafigyeltek, hogy ahol ők laknak, az ő szüleiknek, nagyszüleiknek közvetlen kapcsolata volt a honvédséggel, ők „alkották magát a honvédséget”. Őnekik már ilyen tevékenységben nem kell részt venniük, de elgondolkodtak azon, hogy mi van abban az esetben, hogy ha mégis. Hasonló tapasztalataink van-

nak középiskolákban, ahol nagyon direktben meg is fogalmazódik az, hogy és fehérváron is, hogy hallottak pl. erről a honvédelmi oktatási lehetőségről, hogy ők is szeretnének bekapcsolódni és viszonylag keveset tudnak róla, tehát azért javaslom, hogy időben ebbe a városba is ide lehetne jönni.

Következő, az alakulatunk pl. az elmúlt időszakban létrehozott egy helyőrség történeti emlékgyűjteményt, amelyiket a helyőrségparancsnok és a polgármester megállapodása értelmében kölcsönösen látogathatnak szabadon az iskolák, illetve a város polgárai. Ennek népszerűsége mutatja számunkra azt, hogy van a társadalomban érdeklődés a honvédelem kérdése iránt és van fogékonyság erre. A másik, ami nagyon érdekes tapasztalat, hogy ez nem korosztályfüggő.

A következő, amiben együttműködést szeretnék javasolni. A Pákozdi Katonai Emlékhellyel kapcsolatos. Ott egy nagyon nagy ívű fejlesztés valósul meg éppen a napokban. Ott lényegében egy 400 m²-es területen megépítésre kerül a ma honvédségét bemutató ház, ami ha úgy tetszik egy ilyen katona suli. Mi ezt a honvédelem iskolájában hívtuk, de most értesültem én is arról, hogy van egy másik megnevezés is, illetve lehetőség. És hagy hívjam fel arra a figyelmet, hogy pl. Zánka, amelyik egy kiváló ifjúsági és sportközpont, ahol az összhaderőnemi parancsnok úr és a zánkai ifjúsági és sportcentrum kht. igazgatója megállapodása értelmében nyitni szeretnénk évi 50000 spontán, hogy ha úgy tetszik. Mit szeretnénk kérni? Azt, és ebben szeretnénk, ha együttműködést ki lehetne alakítani, hogy ebben az indirekt formában nem fejlessék ki az alkotók, és hogy ha lehetséges, akkor keressük meg azokat a lehetőségeket, hogy hogyan lehetne ezeket tartalommal megtölteni. Akkor itt hagy mondjam meg a zánkai kht. igazgatójának azt a javaslatát, hogy egy ilyen konferenciát szervezzünk a

következő évben, ami elsősorban az ifjúság, elsősorban az általános iskolai honvédelmi nevelést, oktatást, illetve ezt a hazafias nevelésnek a továbbfejlesztését boncolgatná. Ők felajánlották ehhez az infrastrukturális háttérrel és egyéb támogatási lehetőségeket is. Köszönöm a figyelmet.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY

Köszönöm szépen a hozzászólást. Több alkalommal is megszólították az Összhaderőnemi Parancsnokságot, így Benkő altábornagy úrnak megadnám a szót.

BENKŐ TIBOR ALTÁBORNAGY

Képviselő úr, szakállamtitkár úr, tábornok és tiszturak, hölgyeim és uraim. Valóban több kérdés hangzott el, amelyre egyrészt úgy gondolom, hogy választ kell, hogy adjak, másrészt pedig szeretnék csatlakozni a Görög ezredes úr által elmondottakhoz is.

Először is képviselő úr említette a tartalékos katonai szolgálatot. A szerződéses katonák, amikor kiválnak a rendszerből, önkéntes tartalékos szolgálatba léphetnének. Még 2008-ban az ÖHP-n kidolgoztuk ennek egy lehetséges elgondolását. Ebben az évben a HM TKF vezetésével kialakítottuk azt az elgondolást, hogy igen, akik letöltötték a szerződéses szolgálati viszonyukat, megkapták azt a katonai felkészítést, kiképzést, amire szükségünk lehet a jövőben: ők akár – mint rekonverziós formában is – hasznos tagjai lehetnek nem csak a társadalomnak, mert elhelyezkedésük biztosított, hanem bizonyos értelemben visszafoglalkoztatásuk is, mint önkéntes tartalékosok biztosítottak lehetnek. Ilyen értelemben én úgy gondolom, hogy ha

sikerül megvalósítanunk, ennek is megvan a javadalmazási rendszere, tehát ehhez is kell, hogy milyen formában tudjuk dotálni és ezért fontos az, amiről szóltam, az osztársadalmi felfogásos kérdés ügyének rendezése.

A másik kérdés, ami felmerült: – én nagyon örülök ennek a kérdésnek – csak bízhatni tudom a képviselő urat, hogy képviselő társaival együtt küzdjenek ennek érdekében, hogy most, akkor amikor a Magyar Honvédség békekiképzést folytat, békefelkészítésre, békefelszerelésre, békeellátásra vagy adott esetben háborús felszerelés, ellátás biztosítására van szükség. Hiszen ez azért kulcsfontosságú kérdés, mert valóban Afganisztánban háború folyik. Mondhat bárki, bármit, ott háború van, nagyon komoly háború. Egy háborús feladat végrehajtás pedig megköveteli a háborús anyagellátást, az utánpótlást és egyéb más kérdést is. Ez pedig napjainkban a béke rendszer, ami itthon működik, a közbeszerzési eljárások rendszere, illetve más egyéb jogszabály, ezt egyáltalán nem támogatja. Úgy, hogy én örülök ennek a felvetésnek. Mi csak örülnénk, ha ebben lenne előrelépés és azért kértem, hogy képviselőtársaival együtt próbáljanak ennek érdekében tenni valamit.

Borszéki tábornok úr köszönöm a felajánlást, a megkeresést. Mi igen is számítunk a MATASZ-ra, minden tagjára, a kidolgozás időszakában is, a javaslatok az ötletek bekérésénél is. Beszéltünk arról, hogy konkrét feladat végrehajtás esetén is számításba jöhetnek a tagok. Ezt is csak támogatni tudom.

Görög ezredes úr által elmondottakat, a felvetést megköszönöm. Én szeretném kérni a jelenlévőket is, aki ebben tud támogatni, tegye meg. Nagyon jó a katona sulí program, szükség van rá és itt Székesfehérváron is megkezdjük ennek kiépítését, megteremtését akkor is, ha második körben, második ütemben érintett a város. Ugyanakkor azt is nagyon jól látjuk, és úgy gondolom, hogy Önöknek ezzel egyáltalán nem mondom újat: valahol a fiata-

lok körében kell kezdeni a hazaszeretetre nevelést, a honvédség iránti elkötelezettség erősítését. Tehát nekünk Zánka, és természetesen Pákozd, kiemelt helyszín kell, hogy legyen, mert ott rengeteg fiatal fordul meg. Ha sikerül megnyerni a fiatalokat kísérő pedagógusokat, szülőket, ha őket sikerül megnyerni ügyünk érdekében, hogy a honvédelem kérdése valóban legyen állami kérdés, akkor már nagyon sokat tettünk.

Én, mint ennek a tudományos konferenciának helyet adó szervezet vezetője, mint házigazda is, szeretném megköszönni mindenkinek a részvételt. Köszönöm a türelmüket, köszönöm az előadásukat, az értékes hozzászólásokat és, mint az új tudományos műhely, tudományos kutatóhely címet elnyert szervezet vezetője is én biztatók mindenki legközelebb is tudományos konferencia megtartására. Hiszen az itt felvetődött kérdések nagyon sok nyitott területet hagytak, amellyel igen is foglalkoznunk kell és ki kell dolgoznunk egy elgondolást egy elképzelést, amit a jövőben a honvédelem érdekében meg kell valósítanunk.

Köszönöm szépen a figyelmet.

DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY

Köszönöm szépen Altábornagy úr. A konferencia zárszavának előadására szeretném felkérni miniszter úr képviselőjében Dr. József Péter szakállamtitkár urat.

DR. JÓZSEF PÉTER *HONVÉDELMI MINISZTERIUM, JOGI SZAKÁLLAMTITKÁR*

Köszönöm szépen. Igazán nem készültem egy záróbeszéd megtartására, de nagy örömmel teszek eleget ennek a felkérésnek.

Ugyanazzal az örömmel, amivel részt vettem ezen a tényleg színvonalas, magas röptű konferencián, hogy Homola úr szavaihoz csatlakozzak. Úgy gondolom, hogy tényleg nagy lélegzetű, sokoldalú megközelíté-

ket tartalmazó délelőttön sőt délutánon vetünk itt részt közösen. Azt gondolom, hogy az előadók is nagyon különböző területről jöve, különböző aspektusokból megfogalmazva és különböző szemlélettel tartották meg az előadásukat. Én messze nem venném magamnak a bátorságot, hogy ezeket akár egyenként vagy akár összességében átfogóan értékeljem. De két gondolatot mindenképpen kiemelnék.

Az első az, hogy akárhonnan is jött az előadó, akármilyen területről származott, azért a mondanivalója oda tendált, hogy erre a rendszerre, az önkéntes tartalékos rendszerre szükség van és az a feladatunk, hogy minél hamarabb, minél gyorsabban tegyük ismét működőképpé, állítsuk talpra.

A másik gondolat, ami szintén az összes előadó előadásából, mondom kivétel nélkül tetten érhető volt, ez az ügynök a nemzeti jellege. Mindenki elmondta, hogy az önkéntes tartalékos rendszer nemzeti ügy és ezt a nemzeti ügyet a szó igazi nemes értelmében és nem a közhelyes értelmében használta. Úgy gondolom, hogy csak ezért a gondolatért is nagyon-nagyon megérte megrendeznünk ezt a konferenciát, ezt a megbeszélést. Azt hiszem, és egyben kérem is mindnyájunktól, hogy ki-ki a saját területén népszerűsítse ezt a gondolatot, ha lehet minél szélesebb körben integráljuk ezt a társadalomban, hisz ez a siker egyik legfontosabb záloga azt hiszem.

Engedjék meg, hogy most köszönetet mondjak Altábornagy úrnak azért, amiért megszervezte ezt az összejövetelt, helyet biztosított számára, a testi és lelki jólétünk-ről egyaránt ő és csapata kiválóan gondoskodott. Még egyszer ezért köszönet. Köszönet az előadóknak is a valóban színvonalas előadásokért és nem utolsó sorban önöknek a résztvevőknek a figyelemért, a vitába történő aktív részvételért. Ennek sok oka lehet. Én hármat biztosnak érzek, gondolok. Az egyik az aktuális jó témaválasztás, a másik

a valóban sokrétű színvonalas előadások, és a harmadik, de talán a legfontosabb az önök az itt jelenlévőknek az ügy iránti elkötelezettsége. Én azt gondolom, hogy ez egyben a megvalósítása a siker záloga is. Azt kérem mindnyájuktól, hogy a már megkezdett hétvégén mindnyájan pihenjük ki magunkat, de ugyanazzal az elszántsággal próbáljunk a megvalósításban is előre lépni, mint ahogy ezen a konferencián is részt vettünk. Én még egyszer köszönöm a lehetőséget. Viszontlátásra, mindenkinek jó pihenést kívánok.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	3
DR. SZEKERES IMRE: A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság tudományos kutatóhelyé minősítéséről szóló okirat átadása.....	4
DR. SZEKERES IMRE: A Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere: Az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztése – összemzeti érdek	6
CSAMPA ZSOLT: Országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottság tagja, az OGY HR Bizottság elnökének képviseletében: Gondolatok az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztéséről	11
DR. SIMICSKÓ ISTVÁN: Országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottság elnöke: Az önkéntes tartalékos rendszer kiépítésének szükségessége a nemzeti biztonság erősítése érdekében	15
JUHÁSZ ISTVÁN VEZÉRŐRNAGY: Honvédelmi Minisztérium, Hadműveleti és kiképzési főosztályvezető, Tömböl László mk. vezérezedes, a MH Honvéd Vezérkar főnök képviseletében: Az önkéntes tartalékos katonák szerepe a Magyar Honvédség minősített időszak- és békefeladatai ellátásban	20
MATÓK MIKLÓS: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, titkárságvezető, Dr. Gulyás Kálmán társadalmi kapcsolatokért felelős szakállamtitkár képviseletében: Elvi lehetőségek a munkáltatók kompenzálására az önkéntes tartalékos rendszerrel összefüggésben.....	26
BENKŐ TIBOR ALTÁBORNAGY: Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság, parancsnok: Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság feladatai az önkéntes tartalékosok felkészítésében	30
DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY: Honvédelmi Minisztérium, Tervezési és Koordinációs főosztályvezető: Kihívások az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztésével összefüggésben.....	37
SZŰCS GYÖRGY: Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke: Hogyan kompenzálható a munkáltató az önkéntes tartalékos kieső munkájáért?.....	42
DR. KLADEK ANDRÁS NYÁ. EZREDES: Nemzetközi példák és trendek az önkéntes tartalékos rendszerrel összefüggésben	46
F Ó R U M	51
MAGYAR FERENC EZREDES: Honvédelmi Minisztérium, Tervezési és Koordinációs főosztály, főosztályvezető-helyettes: Az önkéntes tartalékos rendszer és a katonasuli program	51

Cikkek, tanulmányok közlési feltételei (technikai információk a kézirat elkészítéséhez)

A szerzők a cikkek szövegét A4-es lapokra, azok egy oldalára gépeljék (30 sor, egy sorban 62 leütés), másfeles sortávolsággal. A kézirat terjedelme lehetőleg ne haladja meg a 20-22 gépelt oldalt (max. 40 ezer karakter). A cikkek alap betűtípusa a Times New Roman, mentési formátuma pedig .rtf vagy .doc legyen. Amennyiben tanulmányokat fotókkal, ábrákkal kívánják illusztrálni, azokat ne a szövegbe beágyazva, hanem mellékelve küldjék be, formátuma pedig .jpg legyen. Kérjük, hogy a szövegszerkesztés során törekedjenek a helykímélésre, a szöveg szétesésének elkerülésére és a tipográfiai visszafogottságra.

A szerzők a beküldött cikkhez, tanulmányhoz készítsenek 10-12 soros annotációt, amely tükrözi az írása tartalmát. Külön mellékelt lapon (vagy a kézirat végén a hivatkozások után) tüntessék fel teljes nevüket, katonai rendfokozatukat (amennyiben van), valamint irányítószámmal ellátott lakcímüket, munkahelyi címüket, esetleg telefonszámukat.

A cikkeket, tanulmányokat, véleményeket, javaslatokat és olvasói leveleket közvetlenül a Sereg Szemle folyóirat szerkesztőségének címére (8000, Székesfehérvár, Zámolyi út 2-6. Postacím: 8001 Pf.: 151.), vagy Dr. Földesi Ferenc felelős szerkesztő belső levelező (INTRANET: FF0GAVBB@hunmil.local), illetve e-mail címére (seregszemle@regiment.hu) küldjék el.

A szerkesztőség a kéziratokról – folyóiratunk szakmai színvonalának emelése érdekében – véleményt kér egy vagy két, a témában jártas szakembertől.

A cikk elfogadása esetén a kézirat közlési ideje 3-6 hónap, tekintettel a folyóirat negyedévenkénti megjelenésére. A beérkezett írások megjelenési idejének, sorrendjének meghatározása a felelős szerkesztő illetékességi körébe tartozik.

Szerkesztőség

AZ ELNÖKSÉG BALRÓL JOBBRA: CSAMPA ZSOLT, DR. SIMICSKÓ ISTVÁN, BENKŐ TIBOR ALTÁBORNAGY,
DR. SZEKERES IMRE HONVÉDELMI MINISZTER, DR. LAKATOS LÁSZLÓ OKL. MK. VEZÉRŐRNAGY,
DR. JÓZSEF PÉTER, JUHÁSZ ISTVÁN VEZÉRŐRNAGY

“HONVÉD” Nyugdíjpénztár

www.hnyp.hu

Másfél évtized

a biztonsági ágazat szolgálatában

1135 Bp., Aba u. 4. Levelezési cím: 1438 Bp., Pf.: 444
Tel.: 329-6651, 329-7010. Fax: 288-0448.
HM: 269-37, 269-77, 268-79. RH: 36-124, 36-221.
Mobil: 06-30-749-9980, 06-30-749-9981.